

Kommunestyrets vedtak i sak 120/2022

BUDSJETT 2023

HANDLINGSPROGRAM OG ØKONOMIPLAN 2023- 2026

Innhold

1. Kommunedirektørens innledning.....	6
2. Kommunedirektørens budsjettinnstilling	8
3. Sammendrag av kommunedirektørens budsjettforslag	10
4. Styringssystemet i Åsnes kommune	13
4.1 Inntektssystemet	14
4.2 Rammebetingelser Åsnes kommune-regjeringens kommuneopplegg for 2023...	15
4.3 Frie inntekter.....	16
4.4 KOSTRA tall for 2021	21
5. Organisering	22
5.1 Politisk struktur	22
5.2 Administrativ struktur	23
5.3 Planer og utredningsoppgaver.....	24
5.3.3 Lederplattform	25
5.3.4 Økonomi.....	28
5.3.4.1 Finansielle måltall.....	28
5.3.4.2 Lønns-/prisvekst og pensjon.....	29
5.3.4.3 Kostnadsnøkler	30
5.3.4.4 Renter og avdrag.....	31
5.3.4.6 Kommunale avgifter, gebyrer og priser	32
6. Tiltaksplan for utmeldelse av ROBEK.....	34
6.1 Tiltak – politisk styring	34
6.2 Tiltak – selvkost på tjenester	35
6.3 Tiltak – kontorteknisk personale oppvekst	35
6.4 Tiltak – samarbeider (interkommunale).....	35
6.5 Tiltak - gjennomgang av IKS og samarbeider	35
6.6 Tiltak – Systematisk organisasjons – og tjenesteutvikling, omorganisering omsorgsboliger, harmonisering av tjenester og innovasjon helse, omsorg og velferd	35
6.7 Tiltak – Åsnes barneskole	38
6.8 Tiltak –KLP tilbakeføring av premiereserve	38
6.9 Tiltak – Åsnes opplæringscenter.....	38
6.10 Tiltak - TV- og internettabonnement kommunale utleieboliger	38
6.11 Tiltak – reduksjon kommunal bygningsmasse.....	38
6.12 Tiltak – privatisering av kommunale veier	39
6.13 Tiltak – barnehagestruktur	39

6.14	Tiltak – deltakelse i «Inn i jobb».....	39
6.15	Tiltak – planleggingsressurs	40
6.16	Tiltak – frivilligheten (kommune 3.0).....	40
6.17	Tiltak - eiendomsskatt næringseiendommer, verker og bruk	40
6.18	Tiltak – tjenestebiler Åsnes kommune.....	40
6.19	Tiltak – energiøkonomisering kommunale bygg	40
6.20	Oppsummering og effekter av foreslåtte tiltak i økonomiplanperioden	41
6.22	Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse)	42
7.	Fokus / hovedsatsningsområder / premisser 2023	57
7.1	Klima	60
7.2	Miljø	61
7.3	Budsjettpremisser utenom økonomi	61
8.	Investeringer	63
8.1	Startlån for videre utlån, Husbanken.....	63
8.2	Egenkapitalinnskudd KLP.....	63
8.3	Vanntilførsel Sparbymoene, Snålroa, Lauta, Flisa bru	63
8.4	Søkkediet vannverk	63
8.5	Kvalitetsheving distribusjonsnett vann	64
8.6	Skalbukilen renseanlegg.....	64
8.7	Berg-Kvisler renseanlegg.....	64
8.8	Reservevannløsning mot Grue	64
8.9	Vannforsyning Damstien.....	64
8.10	Rådhuset	64
8.11	Åsnes sykehjem, ventilasjon team 7, 8, 9, kantine og resepsjon.....	64
8.12	Energiløsning reguleringsplan Flisa øst (ENØK).....	64
8.13	Energiøkonomisering kommunale bygg (ENØK)	64
8.14	Grunnerverv og infrastruktur ny utbyggingsområder næring og bolig.....	65
8.15	IKT oppvekst.....	65
8.16	IKT diverse prosjekter.....	65
8.17	Nye Åsnes barneskole.....	65
8.18	Gang- og sykkelveg Kr. Haugsveg – Ola Hammerstadveg	65
8.19	Geovekst ny kartlegging	65
8.20	Gatelys	65
8.21	Sanering av tidligere avfallsplasser (kun budsjett)	65
8.22	Asfaltering parkeringsplass ved legesenter og Åsnes sykehjem	66

8.23 Tjenestebiler – kjøp kontra leasing	66
8.24 Ny barnehage.....	66
8.25 Kommunale barnehager uteområder og bygg (kun budsjett)	66
8.26 Rådhuskinoen kulturhus, avspillingsenhet og kinoprojekter	66
8.27 Rådhuskinoen kulturhus, motoriserte tautrekk	66
8.28 Åsnes sykehjem, oppdateringer og ombygning (kun budsjett)	66
8.29 Sektor HOV – digitalisering og velferdsteknologi	66
8.30 Bashammeren barnehage, ny grunnvann varmepumpe.....	67
8.31 Hjemmebasert omsorg, ladepunkt for el-biler.....	67
8.32 Generelle investerings prosjekter	67
9. Politikk, administrasjon og interkommunalt samarbeid	69
9.1 Budsjett politisk virksomhet og administrasjon.....	70
9.2 Politikk.....	70
9.3 Administrasjon.....	70
9.4 Interkommunalt samarbeid	71
9.4.1 Solør barnevernstjeneste, Åsnes.....	71
9.4.2 Landbrukskontor Våler og Åsnes.....	73
9.4.3 Pedagogisk psykologisk tjeneste	73
10. Sektor oppvekst.....	74
10.1 Budsjett sektor oppvekst	79
10.1.1 Administrasjon.....	79
10.2 Barnehage generelt.....	79
10.3 Myrsnipa barnehage.....	80
10.4 Sønsterud barnehage.....	80
10.5 Jara barnehage	80
10.6 Bashammeren barnehage	81
10.7 Grunnskole, generelt	81
10.8 Flisa skole / SFO	82
10.9 Sønsterud skole / SFO	82
10.10 Jara skole	82
10.11 Åsnes ungdomsskole / Åsnes svømmehall.....	82
10.12 Åsnes opplæringscenter	82
10.13 Åsnes kulturskole	82
11. Sektor helse, omsorg og velferd.....	83
11.1 Budsjett sektor helse, omsorg og velferd	87

11.1.1 Administrasjon.....	87
11.2 NAV – sosiale tjenester og flyktninger	87
11.3 Åsnes sykehjem	88
11.4 Hjemmebasert omsorg	88
11.5 Enhet for tilpassede tjenester (VITT)	88
12. Sektor samfunnsutvikling	89
12.1 Budsjett sektor samfunnsutvikling.....	90
12.2 Administrasjon.....	90
12.3 Tekniske tjenester	91
12.4 Eiendom	91
12.5 Kultur og frivillighet	93
12.6 Brann- og feiertjenesten	93
12.7 Investeringsprosjekt.....	93
13. Generelle inntekter og utgifter	94
13.1 Netto driftsresultat	94
13.2 Sammensetning fond.....	94
13.3 Lånegjeld.....	94
14. Obligatoriske oppstillinger	95
14.1 Bevilgningsoversikt drift § 5.4 1.ledd	95
14.2 Bevilgningsoversikt drift § 5.4 2.ledd	96
14.3 Noter til driftsbudsjettet 2023	97
14.4 Bevilgningsoversikt investering § 5.5 1.ledd	98
14.5 Bevilgningsoversikt investering § 5.5 2.ledd	99
14.6 Økonomisk oversikt etter art – drift § 5.6	100
14.7 Oversikt over gjeld og andre vesentlige forpliktelser § 5.7	101
15. Politisk behandling	102

VEDLEGG:

- Gebyr regulativ, egenbetaling mm
- Husleiesatser
- Beregning av tilskudd til ikke kommunale barnehager
- Kontrollutvalgets innstilling til budsjett kontroll og revisjon
- Budsjett 2023 Åsnes kirkelige fellesråd
- Budsjett 2023 Solør Renovasjon IKS

1. Kommunedirektørens innledning

Når kommunestyret vedtok budsjett 2022 og økonomiplan 2022 - 2025 var «Tiltaksplan ROBEK» den sentrale retningen som Åsnes kommune skulle jobbe mot de kommende årene. Nå vet man at forutsetningene er endret, men tiltaksplanen er like viktig i den kommende økonomiplanperioden. Budsjettet vil være meget stramt også for 2023, og de påfølgende årene i planperioden. Tjenester må snus og ressurser omfordes med tanke på utfordringer som man vet vil komme innen helse, omsorg og velferdssektoren i fremtiden. På tross av stor nedbetaling av tidligere års merforbruk i 2021 er det fortsatt en ubalanse i driften til Åsnes kommune.

Resultat 2021 skyldtes økte overføringer fra staten i forhold til skatteinntekter, covid og særlig ressurskrevende tjenester. Økt skatteinngang vil til dels vedvare også i 2022 og 2023, men er ingen permanent økning i fremtiden. Derfor må kommunen fortsatt omstille og redusere sine utgifter, dette viser resultatet av at sektorene samlet sett har merforbruk iht tildelte rammer for inneværende år.

Kommunedirektøren legger fram et budsjett og en økonomiplan med fortsatt behov for å ta store grep i organisasjonen. Det legges frem helt konkrete tiltak i tiltaksplanen som må effektueres. Det sees ikke noe alternativ til dette. Det vil fortsatt kreve mye av alle, både folkevalgte, tillitsvalgte, ledere, ja hele organisasjonen. Det fortsettes å jobbe med mere interkommunalt samarbeid mellom Våler, Åsnes og Grue - VÅG-samarbeidet. Her forventes det effekter økonomisk i tillegg til at det vil styrke det faglige og redusere sårbarhet på tjenestene.

Verden står fortsatt i en pandemi som vi ikke vet når vil være over. Sannsynligvis vil den også sette preg på 2023. Fram til nå har Åsnes løst pandemien på en særdeles god og imponerende måte. Det handler både om dyktige folk og god planlegging. Et godt samarbeid med nabokommuner har også vært sentralt for å lykkes.

Budsjett 2023 og økonomiplan 2023 – 2026 har vært krevende å sammenstille, og det forventes at det også vil være krevende å realisere. Det oppleves store, egentlig urealistiske, krav og forventninger til rammer og tjenester, så det er ingen tvil om at tøffe omstillinger og prioriteringer vil være hverdagen i de kommende årene for å kunne si at Åsnes kommune har en sunn kommuneøkonomi.

Statsbudsjettet for 2023 blir svært tøft for kommunesektoren konkluderer styreleder i KS Gunn Marit Helgesen. Hun mener at rammene for kommuneøkonomien neste år i statsbudsjettforslaget vil gi tøffe vilkår for kommunenes og fylkeskommunenes muligheter til å gi innbyggerne et godt tjenestetilbud. Den ekstraordinære situasjonen med betydelig prisvekst og renteøkning gir stor uro for kommuner og fylkeskommuner sier hun. I tillegg er det også uklart om kommunen vil få kompensert for kostnader i forbindelse med koronapandemien – noe som Åsnes er helt avhengig av for å kunne levere i balanse. I statsbudsjettet har regjeringen satt av 900 mill. til det de kaller ungdomsløftet, bl.a. til tiltak for økt gjennomføring i videregående skole og styrking av kapasiteten i psykisk helsetjeneste. Regjeringen vil også bruke 690 millioner på å styrke fastlegeordningen i neste års statsbudsjett. Dette er et viktig tiltak. Helgesen konkluderer med at forventningene til hva

kommunesektoren skal løse ikke står i forhold til rammene i kommuneøkonomien. Da dette gapet øker med flere milliarder i statsbudsjettet for 2023. Hun konkluderer med at vi går en annerledes tid i møte som vil kreve stor innsats fra kommuner og fylkeskommuner.

Dette oppleves også i Åsnes hvor budsjettarbeidet for budsjett 2023 og økonomiplan 2023–2026 har vært krevende. Planen vil være utfordrende å etterleve – realisere. Det er fortsatt tøffe prioriteringer som skal, og må, gjennomføres også fremover for å kunne friskmelde økonomien i Åsnes kommune.

Arbeidet vi fortsatt står ovenfor krever at alle melder seg på. Kommunen vil alltid trenge de dyktige ansatte, gode lederne og ansvarlige folkevalgte som bygger og driver organisasjonen sammen.

Flisa, den 31. oktober 2022

Otto Langmoen
Kommunedirektør

2. Kommunedirektørens budsjettinnstilling

1. Driftsdelen i økonomiplan 2023-2026 vedtas i tråd med bevilgningsoversikt § 5-4 1. og 2.ledd vist på side 95 og 96 i kommunedirektørens budsjettdokument – dvs. med økonomiske rammeforutsetninger og tiltak som fremgår av kommunedirektørens forslag, herunder oppgitt nettoramme for de ulike budsjettansvarsområdene. Inkludert i dette ligger avsetning og bruk til bundne driftsfond som er delegert til enhetene. Første året vedtas som kommunens driftsbudsjett i årsbudsjettet for 2023.
2. Investeringsdelen i økonomiplan 2023-2026 vedtas i tråd med bevilgningsoversikt investering § 5-5 1. og 2.ledd vist på side 98 og 99 i kommunedirektørens budsjettdokument.
Første året vedtas som kommunens investeringsbudsjett i årsbudsjettet for 2023. Det vedtas en låneramme på 108 mill. for finansiering av investeringsprosjektene i 2023. Nedbetalingstid fastsettes til den maksimale. Lån til ny skole utgjør 60 mill av rammen. I tillegg tas opp 15 mill. i Startlån i Husbanken for videre utlån, med avdragstid 30 år.
3. Innvilget kassakreditt på 60 mill. videreføres i vår hovedbankforbindelse DNB.
4. Skatt på inntekt og formue for forskuddspliktige skattytere skrives ut på grunnlag av lovens maksimum.
5. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skrives eiendomsskatt ut i hele kommunen i 2023 og for resten av økonomiplanperioden. Eiendomsskattesatsen for 2023 fastsettes til 4 ‰ for bolig og fritidseiendommer, og 5 ‰ for næringseiendommer. Dette er en endring i forhold til næringseiendommer på 1 ‰ fra 2022. Det foreslås en videre årlig økning på 1 ‰ i årene 2024 og 2025 (til maks 7 ‰). Kommunestyret vedtar at det ikke skal benyttes bunnfradrag ved utskrivningen av eiendomsskatt på bolig- og fritidseiendommer i 2023. Det benyttes Skatteetatens formuesgrunnlag for de boligeiendommer hvor dette finnes.
6. Tiltaksplan for utmeldelse av ROBEK-registeret godkjennes. Dette er en plan som må oppdateres og utfylles kontinuerlig. Nye tiltak tilføres dersom dette vedtas i budsjettåret.
7. Åsnes kirkelige fellesråd gis et driftstilskudd for 2023 på kr 6 900 000.
8. Festeavgift for 2023 fastsettes til 300 kroner pr. grav pr. år.
9. Det fastsettes en ramme til kontroll og tilsyn for 2023 på kr 1 911 500, i henhold til kontrollutvalgets innstilling i sak 45/22. I tillegg kommer revisjon av legater.
10. Kommunale avgifter, gebyrer og egenbetalingssatser reguleres slik som framgår av regulativet som er vedlagt budsjettsaken, eller regulert av staten. Endringene gjelder fra årsskiftet 2022/2023 dersom ikke annet er spesielt angitt.
11. Tilskuddssatser i 2023 for ikke-kommunale barnehager vedtas i henhold til gjeldende regelverk, og slik som vist i særskilt vedlegg til budsjettsaken.

12. Midler til lønnsoppgjør 2023 avsettes på sentralt område og fordeles til enhetene etter gjennomførte lønnsforhandlinger. Avsatt beløp er 9,352 mill.

3. Sammendrag av kommunedirektørens budsjettforslag

Drift:

Økonomisk resultat for regnskap 2021 endret forutsetningene for den vedtatte økonomiplanen 2022 – 2025, men det er viktig å presisere at vedtatt tiltaksplan fortsatt må gjennomføres for å kunne friskmelde Åsnes kommune økonomisk. Vi ser at inndecking av tidligere års merforbruk vil gå raskere enn planlagt. VÅG-samarbeid vil være en viktig og vesentlig faktor i endringsarbeidet, og dette har kommet godt i gang i 2022. Dog med et lite tilbake steg etter vedtak i Våler kommune i oktober. Videre er samling av barneskolene i kommunen en stor bidragsyter til å snu tjenester og bruke ressursene på en mere hensiktsmessig måte. Det gis gode og forsvarlige tjenester hver dag gjennom hele året til innbyggerne – noe som naturligvis skal fortsette.

Det er først når netto driftsresultatet er på minimum ca. 1,75 % av samlede driftsinntekter at driften kan sies å være bærekraftig. Kommunen har som kjent vært langt unna dette nivået over en lengre periode, men kunne i 2021 legge frem et netto driftsresultat på 2,7 %. Kommunestyret har blitt utfordret til å legge opp til en gradvis tilnærming av måltallet med å budsjettere med et netto driftsresultat på 1,25 % i 2023 og 2024, samt å øke dette til anbefalt verdi (1,75 %) i 2025 og 2026 – og avsette dette til disposisjonsfond. For 2023 er det funnet rom for avsetning tilsvarende ca. 1,5 %. Beklageligvis må deler av avsetningen benyttes for å balansere 2024. For årene 2025 og 2026 er det igjen budsjettert med avsetning, men ikke iht. måltall eller anbefalt nivå. Grunnen til avsetning i 2023 er høyt premieavvik som da skal utgiftsføres de neste syv årene.

I statsbudsjettet beregnes en realvekst av kommunenes frie inntekter på 0,6 % fra 2022 til 2023. Kommunedirektøren legger til grunn nominell vekst i frie inntekter på 13,080 mill eller 2,6 % da man justerer for såkalte oppgaveendringer.

Ytterligere renteøkning må forventes, noe som påvirker kommunenes finansutgifter. Nye låneopptak i økonomiplanperioden er budsjettert med 4 % rente.

Innslagspunktet for ressurskrevende tjenester økes fra kr 1 470 000 til kr 1 526 000. Dette er en økning på kun lønnsveksten. Dekningsgraden holdes uendret på 80 % utover innslagspunktet.

Nye kommunale plikter tilføres, og det oppleves manglende samsvar mellom forventninger hos brukere og finansieringsgrunnlaget. Dette gjelder spesielt barnevernsreformen som trådte i kraft fra 1.1.22.

Skatteetatens formues grunnlag for de boligeiendommene som har det ble benyttet til eiendomsskatt i 2022. Dette videreføres, det er foretatt ny alminnelig taksering for alle andre eiendomsskatteobjekter i løpet av 2021 – da med virkning fra regnskapsåret 2022. Omtakseringen medførte noe lavere inntekter enn først antatt, og det er foretatt justering for dette videre i budsjettarbeidet. Fra 2023 foreslås skattesatsen på verk, bruk og næringseiendommer økt til 5 ‰, mens den for 2024 budsjetteres med 6 ‰ og for 2025 og

2026 budsjetteres med maksimal skattesats som er 7 ‰. Økningen gir en merinntekt årlig på kr 550' – eller 1,650 mill akkumulert i perioden.

Åsnes kommune har ikke noen buffer på disposisjonsfond. Ved regnskapsavleggelsen for 2021 er det akkumulerte merforbruket 2,462 mill. Dette mener vi det er realistisk å dekke inn i regnskap 2022. Det må foretas avsetning til disposisjonsfond for å møte svingninger og utforutsatte hendelser. For den kommende fire års perioden budsjetteres det med avsetninger jfr. Bevilgningsskjema § 5.4 1.ledd.

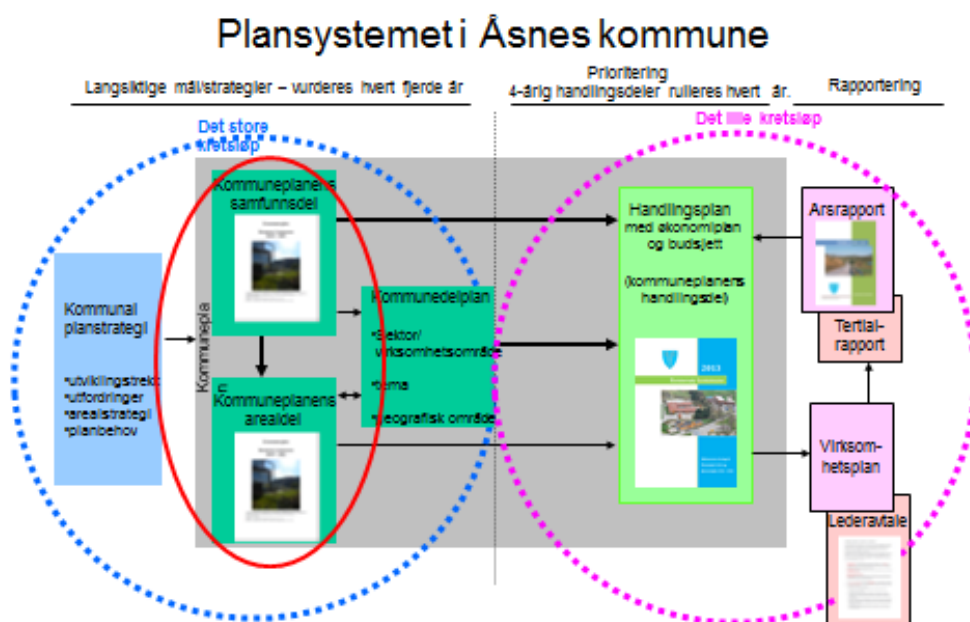
Investering:

Kommunedirektøren viser til følgende forslag til investeringsprogram for planperioden 2023-2026. (Alle beløpene i hele 1 000) Finansinvesteringene – i form av egenkapitalinnskudd i KLP framgår ikke av tabelloppstillingen. Finansieringen for realinvesteringene i sum vises nederst i tabellsammendraget.

Investeringsprogram (-bevilgninger)				
Tekst	2023	2024	2025	2026
Vanntilførsel Sparbymoene/Snålroa/Lauta/Flisa bru	14 000	1 000		
Søkkediet vannverk	1 000			
Kvalitetsheving distribusjonsnett vann	500	500	500	500
Vannforsyning Beitnesgrenda		650		
Flisa RA- rensetrinn nr 3, biologisk rensing		1 000	8 000	8 000
Sannering eternitleddning Jordan-Bjerkely, vann		2 700		
Skalbukilen renseanlegg	500	2 200		
Berg-Kvisler rensanlegg	2 200	1 000		
Reservevannsløsning mot Grue	2 500	1 000		
Vannforsyning Damstien	1 500			
Sannering gamle vannledninger		7 000	9 000	9 000
Va- diverse	1 000	1 000	1 000	1 000
Vedlikeholdsplan bygg ENØK (kun budsjett-fordeles)	1 000	750	750	750
Rådhuset, ENØK tiltak	4 500	2 000		
Åsnes sykehjem ventilasjon team 7,8,9, kantine og resepsjon	1 000			
Energiløsning reguleringsplan Flisa Øst	500			
Energiøkonomisering kommunale bygg	500	500	500	500
Grunnerverv og infrastruktur nye utbygningsområder næring og bolig	5 000	5 000	5 000	5 000
IKT oppvekst	1 440			
IKT diverse	1 250			
Nye Åsnes barneskole	75 000	125 000	50 000	
G/S KR.Haugsvet - Ola Hammerstadsveg	1 000			
Geovekst ny kartlegging	250	250	250	250
Kommunale veier, oppgradering (kun budsjett-fordeles)	1 500	1 500	1 500	1 500
Gatelys	400	150	150	150
Sannering tidligere avfallsplasser	4 000	4 000		
Asfaltering p-plass ved legesenter - Åsnes sykehjem	300			
Tjenestebiler - kjøp vs leasing	4 500	4 000	5 000	5 000
Skatepark, nærmiljøanlegg Flisa	500			
Rådhusplassen, utemøbler		300		
Kommunale barnehager, uteområder og bygg	1 000	500	500	500
Familiens hus, møterom med sikring		100		
Myrmoen, trapp til friområde			850	
Ny barnehage - for- og hovedprosjekt	2 000	14 000	14 000	
Rådhuskinoen kulturhus, avspillingsenhet og kinoprojekter	125	920		
Rådhuskinoen kulturhus, motoriserte tautrekk	130			
Åsnes sykehjem oppdatering / ombygging	1 000	500	500	500
Sektor HOV - digitalisering og velfredsteknologi	1 300	400	400	400
Bashammeren barnehage, ny grunnvann varmepumpe	500			
HBO, ladepunkt for el-biler	500			
Åsnes kirkelige fellesråd	600	600	600	600
Sum investeringsramme	132 995	178 520	98 500	33 650
Finansiering:				
Lån	112 184	148 346	84 570	29 960
Momskompensasjon	19 961	30 174	13 930	3 690
Salgsinntekter	850			
Tilskudd				
Sum finansiering	132 995	178 520	98 500	33 650

4. Styringssystemet i Åsnes kommune

Figuren viser det lille og det store kretsløpet. Det lille kretsløpet viser hva handlingsmålene og prioriteringene kommunen skal arbeide med i den neste fire års perioden - de økonomiske rammene for drift og investering i 2023, og økonomiplanen for de tre påfølgende år. Planene i det lille kretsløpet rulleres årlig. For å måle resultatene i det lille kretsløpet utarbeides lederavtaler, sektorplaner, årsbudsjett, tertialrapporter og årsregnskap/årsberetning. Dette vil danne grunnlaget for justeringer og resultatvurdering i perioden.

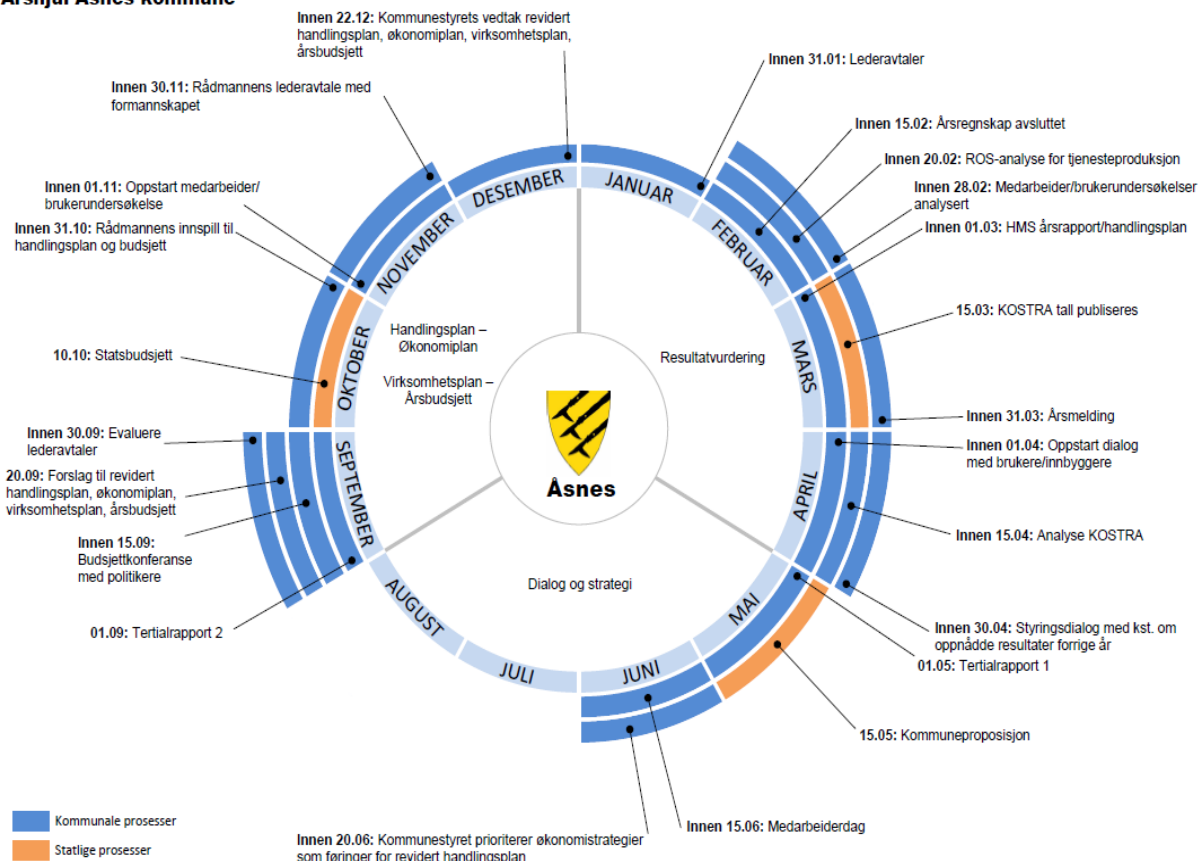
Det store kretsløpet omfatter kommuneplanens langsiktige del (12 år). Her fremgår mål for utviklingen og retningslinjer for gjennomføring av både samfunns- og arealdelen.

Prosessen:	
Budsjettseminar	21. og 22.06.22
Regjeringen legger frem statsbudsjettet for 2023	06.10.2022
Kommunedirektøren legger fram sitt forslag	31.10.2022
Formannskapetets budsjettbehandling og innstilling	21.11.2022
Budsjettet legges ut til offentlig ettersyn (minst 2 uker)	24.11.2022
Utvalgsbehandling av formannskapetets innstilling i budsjettsaken	28.11.2022
Kommunestyrets behandling	12.12.2022

Kommunen må stadig tilpasse seg, tenke og handle innovativt. Dette kommer til å være enda mer tiltagende i fremtiden. Åsnes har kontinuerlig brukt tid på å tilpasse seg i forhold til en krevende økonomisk situasjon. Kvalitet og kompetanse vil bli viktige drivere for å være i forkant og på høyden i forhold til det en kommune skal levere på og ha ansvaret for, i tillegg til de økonomiske premissene som foreligger. Krevende valg og prioriteringer gjøres kontinuerlig, men husk det finnes alltid handlingsrom for å prioritere.

Årshjul Åsnes kommune

4.1 Inntektssystemet

Inntektssystemet for kommuner (og fylkeskommuner) gir overføringer som kan disponeres av den enkelte kommune (fylkeskommune). Dette for å gi et likeverdig tjenestetilbud til innbyggerne gjennom å kompensere for ufrivillige kostnadsforskjeller, som skyldes bl.a. geografi, alderssammensetning og ulike levekår. Disse forskjellene medfører at de kommunale tjenestene ikke koster det samme og tilby i kommunene.

Størsteparten av kommunenes rammetilskudd fordeles i utgangspunktet med et likt beløp per innbygger, det såkalte innbyggertilskuddet. I rammetilskuddet inngår også regionalpolitisk begrunnede tilskudd. Disse tilskuddene er viktige virkemidler for å nå regional- og distriktpolitiske mål. Regionalpolitiske tilskudd til kommunene er distrikstilskudd Nord-Norge, distrikstilskudd Sør-Norge, storbytilskudd, regionsentertilskudd og veksttilskudd.

En betydelig andel av kommunesektorens inntekter kommer gjennom skatteinntekter. Det er store forskjeller i skatteinntektene mellom kommunene. Gjennom en egen skatteutjevning utjevnes delvis disse forskjellene mellom kommunene ved at skatteinntektene blir omfordelt fra kommuner med skatteinntekter over landsgjennomsnittet til kommuner med skatteinntekter under landsgjennomsnittet.

4.2 Rammebetingelser Åsnes kommune-regjeringens kommuneopplegg for 2023

Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2023 ble lagt fram den 6. oktober 2022.

I kommuneopplegget anslås realveksten i *frie inntekter* for kommunene til 1,7 mrd. (dvs. 0,6 %), mens det i kommuneproposisjonen i mai ble signalisert en vekst i intervallet 1,2-1,5 mrd. Oppjusteringen må ses i sammenheng med at anslaget for demografikostnader som finansieres med frie inntekter, er økt med 0,9 mrd. som følge av SSBs nye befolkningsframskrivninger fra juli 2022. Ved beregning av realvekst i kommunesektorens inntekter for 2023 er det lagt til grunn en kostnadsvekst (deflator) på 3,7 % (fordelt med 4,2 % som årslønnsvekst og 3,1 % som prisvekst). Det er ikke knyttet forventninger til at statlige satsinger og prioriteringer skal finansieres innenfor realveksten i 2023.

Realveksten på 0,6 % er regnet fra inntektsnivået i 2022 slik det ble anslått etter behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett 2022. Når veksten regnes fra anslag på regnskap for 2022, blir inntektsveksten fra 2022 til 2023 lavere, siden veksten regnes fra et oppjustert nivå sammenlignet med nivået i revidert nasjonalbudsjett 2022. Oppjusteringen for i år har sammenheng med økt skatteinntektsanslag for kommunene med 1,980 mrd. Skatteinntektene for i år er nå anslått å øke med 7,8 % nominelt for kommunene. På kostnadssiden bør spesielt merkes at deflatoren for inneværende år er oppjustert fra 3,7 % i RNB til nå 5,3 %. Økt prisvekst betyr også at realverdien av inntektsveksten for 2023 blir lavere. Deflatoren for 2023 er altså anslått til 3,7 %.

Regjeringen foreslår at den kommunale skattøren for personlige skattytere for 2023 settes opp med 0,2 prosentpoeng. Denne justeringen har sammenheng med et makroøkonomisk styringsmål om at skatteinntektsandelen (inkl. eiendomsskatt) skal utgjøre 40 pst. av de samlede inntektene. Ordinær skatt på inntekt og formue (inkl. naturressursskatt) for 2023 anslås å bli 0,5 % høyere for kommunene samlet, sammenlignet med det sist justerte nivåanslaget for i år. Rammetilskuddet for kommunene foreslås økt med 7,7 %. Sum frie inntekter anslås etter dette å øke med 3,5 % nominelt.

I kommunedirektørens budsjettforslag for 2023 er frie inntekter (ordinær skatt og rammetilskudd) satt til **508,019 mill. kr**, som er 2,019 mill. kr lavere enn i beregningene fra KDD. Kommunedirektøren legger per nå til grunn **495,938 mill. kr** som frie inntekter i år. Korrigerer vi med -999.000 kr, som er summen av såkalte oppgaveendringer i kommuneopplegget, får vi 494,939 mill. kr i oppgavekorrigerte frie inntekter 2022.

I kommunedirektørens budsjettforslag legges derfor til grunn en nominell vekst i frie inntekter på 13,080 mill. kr eller 2,6 %.¹

¹ Lokalt skatteanslag er i disse beregningene i utgangspunktet basert på gjennomsnittlig skatteandel siste tre år (2019-21). For 2022 er det i tillegg hensyntatt hvordan utbytteinntekter fordeler seg mellom kommunene.

4.3 Frie inntekter

Dokumentasjon av frie inntekter 2022 og 2023 (Grønt hefte 2023).

Åsnes	2022	2023
Innbyggertilskudd	188 370	202 126
Utgiftsutjevnerende tilskudd/trekk	33 488	30 990
Korreksjonsordningen for elever i statlige/private skoler	2 080	2 200
Inntektsgarantitilskudd, netto	7 664	9 107
Tilskudd til saker med særskilt fordeling	2 092	3 430
Distriktstilskudd Sør-Norge/småkommunetilskudd	9 857	10 203
Distriktstilskudd Nord-Norge	0	0
Veksttilskudd	0	0
Storbytilskudd	0	0
Regionsentertilskudd	0	0
Skjønnsstilskudd*	1 000	1 500
= Sum rammetilskudd (fast del) ved framleggelsen av statsbudsjett	244 551	259 556
Anslag inntektsutjevnerende tilskudd/trekk fra KDD i statsbudsjettet	55 747	60 354
Skatteinntektsanslag fra KDD i statsbudsjettet	181 431	190 128
Endring rammetilskudd etter budsjettssaldering (inkl. tilleggsnummer)	-1 280	
Økning av rammetilskuddet på 300 mill. kr for å dekke økte utgifter til sosialhjelp	405	
Endring rammetilskudd i RNB (inkl. budsjettavtale på Stortinget)	-11 390	
702,45 mill. kr til dekning av vaksinasjonsutgifter	937	
11 mill. kr til forlengelse av kvalifikasjons-programmet	15	
Endring i anslag skatt/inntektsutjevning fra KDD målt mot oppr. anslag	25 384	
= Sum frie inntekter (skatt og rammetilskudd)	495 800	510 038
Oppgavekorrigering	-472	
= Anslag på oppgavekorrigerte frie inntekter	495 328	510 038
Anslag prosentvis vekst relativt til fjoråret		3,0 %
Anslag på oppgavekorrigert vekst relativt til fjoråret		14 710

*) Eventuelle tildelte skjønnsmidler fra Statsforvalteren gjennom året inngår ikke i denne summen.

**) I Grønt hefte er korreksjonene på kommunenivå i hovedsak gjort etter samlet kostnadsnøkkel, se GH 2023 tabell 3-k.

I tillegg foretas det en utgiftsutjevning hvor formålet er omfordeling av kostnadsulemper og etterspørselsforskjeller. Dette sørger for at denne andelen av rammetilskuddet blir omfordelt fra kommuner som er rimeligere å drive enn landsgjennomsnittet, til kommuner som er dyrere å drive enn landsgjennomsnittet. Utgiftsutjevningen skjer ved hjelp av en kostnadsnøkler som består av en rekke objektive kriterier som forklarer hvorfor det er forskjeller i kommunenes utgifter til velferdstjenester. Eks. på slike kriterier er bl.a. antall barn i skolepliktig alder, antall eldre, bosettingsmønster og reiseavstander i kommunen.

Dokumentasjon av utgiftsutjevningen 2023 og endring 2022-2023.

Åsnes	2023			Endring 2022-2023	
	Vekt	Utgifts- behovs- indeks	Tillegg/ trekk i utgiftsutjevn (1000 kr)	Utgifts- behovs- indeks	Tillegg/ trekk i utgiftsutjevn (1000 kr)
0-1 år	0,0057	0,6561	-887	5,0 %	69
2-5 år	0,1361	0,6666	-20 532	-2,6 %	-2 799
6-15 år	0,2645	0,7812	-26 184	-0,5 %	-2 175
16-22 år	0,0236	0,9011	-1 056	1,5 %	84
23-66 år	0,1049	0,9434	-2 685	-0,1 %	-201
67-79 år	0,0567	1,5318	13 646	1,5 %	1 097
80-89 år	0,0767	1,6122	21 247	-6,5 %	-1 110
Over 90 år	0,0385	1,3539	6 166	-12,8 %	-1 814
Basistillegg	0,0159	1,8165	5 875	2,0 %	482
Sone	0,0100	1,2602	1 178	2,5 %	176
Nabo	0,0100	2,0195	4 613	0,7 %	303
Landbrukskriterium	0,0021	4,5278	3 352	-10,9 %	101
Innvandrere 6-15 år ekskl. Skandinavia	0,0071	0,6239	-1 208	-2,7 %	-169
Flyktninger uten integreringstilskudd	0,0084	0,3464	-2 484	-2,0 %	-272
Dødelighet	0,0454	1,3404	6 993	2,6 %	840
Barn 0-15 med enslige forsørgere	0,0188	0,9398	-512	4,8 %	348
Lavinntekt	0,0118	0,9614	-206	16,8 %	821
Uføre 18-49 år	0,0064	1,6866	1 989	-4,7 %	22
Opphopningsindeks	0,0095	0,5928	-1 751	-16,3 %	-782
Aleneboende 30 - 66 år	0,0193	1,2204	1 925	-1,0 %	69
PU over 16 år	0,0486	1,5423	11 927	3,9 %	1 403
Ikke-gifte 67 år og over	0,0454	1,7774	15 971	0,8 %	935
Barn 1 år uten kontantstøtte	0,0165	0,5760	-3 166	6,1 %	244
Innbyggere med høyere utdanning	0,0181	0,6070	-3 219	0,2 %	-171
Kostnadsindeks	1,0000	1,0685	30 990	-1,0 %	-2 498
<i>Netto virkn. statlige/private skoler</i>			2 200		120
Sum utgiftsutjevn. mm.			33 190		-2 377

Dokumentasjon av utgiftsutjevningen 2023 (og endring 2022-23) fordelt på sektorområder

Åsnes	2023			Endr. 2022-2023	
	Vekt	Utgifts- behovs-indeks	Tillegg/trekk i utgiftsutjevn. (1000 kr)	Utgifts- behovs- indeks	Tillegg/trekk i utgiftsutjevn. (1000 kr)
Barnehage	0,1588	0,6504	-25 129	-1,4 %	-2 516
Administrasjon	0,0796	1,0463	1 668	0,0 %	73
Landbruk	0,0021	4,5278	3 275	-10,9 %	64
Grunnskole	0,2545	0,8199	-20 744	-0,4 %	-1 762
Pleie og omsorg	0,3457	1,4521	70 713	-1,5 %	1 250
Kommunehelse	0,0564	1,1575	4 019	-0,2 %	266
Barnevern	0,0457	0,8956	-2 158	6,4 %	1 083
Sosialtjeneste	0,0573	0,9739	-677	-3,8 %	-967
Kostnadsindeks	1,0000	1,0685	30 990	-1,0 %	-2 498

Tabellen viser at Åsnes kommune skulle ha gjort endringer i sine rammer på sektor nivå for å kompensere for de fordelinger statsbudsjettet legger til grunn. Kommunedirektøren ser ingen mulighet til å gjennomføre dette før ny struktur for skoler og barnehager er på plass. Åsnes kommune anslås til å være 6,85 % dyrere å drifte enn gjennomsnittskommunen i Norge. Dette er en nedgang fra 2022 på 1,01 %. Utviklingen av utgiftsbehovindeksen over flere år vises i tabell under pkt. 5.3.4.3 på side 30.

Oppgaveendringene over rammetilskuddet omfatter følgende innlemminger, korreksjoner og regelendringer: Beløpet i hver av linjene viser kommunens andel av den enkelte korreksjonen (fordelt etter aktuell delkostnadsnøkkel) – og som kan brukes i beregningen/dokumentasjonen av rammeendringer for aktuelle tjenesteområder.

	I makro	Åsnes
Samlet korreksjon i rammetilskuddet 2022 (1000 2022-kr)	-208 319	-999
Statlige og private skoler endring elevtall	-102 496	-111
Gratis deltid SFO 1. trinn fra høsten 2022	767 000	830
Redusert makspris barnehager og gratis barnehage 3. barn.	722 792	620
Redusert pensjonspåslag for private barnehager	-51 100	-44
Gratis barnehage tiltakssonen	74 446	0
Diverse korrigeringer økonomisk sosialhjelp	60 152	103
Barnevernsreformen	479 986	487
Samværsplan barnevernlov	30 376	36
Godtgjøring av sakkyndige og tolk ny barnevernlov	-18 322	-22
Likeverdsreformen. Barne-koordinator	80 000	122
Ny oppgave- og ansvarsdeling i barnevernet – avvikling av forsøk	-20 400	0
Økt basistilskudd fastleger	462 874	707
Ekstraordinære bevilgninger koronatiltak 2022	-913 450	-1 218
Rest-korrigerering merskattevekst 2022 - utbytter	-1 734 500	-2 445
Diverse korreksjoner	-45 677	-64

Kommunedirektøren har for de øvrige årene i planperioden (2024-26) budsjettert med en årlig realvekst over kommuneopplegget på 2,0 mrd. kr eller 0,5 % (dvs. noe utover demografikostnadene i makro), og forutsatt den samme relative veksten på skatt og rammeoverføringer. Fra 2024 legges det opp til at den kommunale delen av grunnrenteskatten skal komme i tillegg til den ordinære veksten i frie inntekter. Mao at realveksten framover blir høyere enn ellers.

Oppsummert for årene i økonomiplanperioden opereres derfor med følgende anslag for frie inntekter (i 1000 2023-kr):²

	2022	2023	2024	2025	2026
Rammetilskudd (fast del)	233 238	259 556	258 541	257 582	255 795
Skatt	192 353	188 869	188 400	187 879	187 341
Inntektsutjevning	70 347	59 594	60 483	60 302	60 116
Sum frie inntekter	495 938	508 019	507 424	505 763	503 252
%-endring		2,4	-0,1	-0,3	-0,5

4.3.1 *Inntekts- og formuesskatt*

Regjeringens forslag om reduksjon av det kommunale skattøret for personlige skatteyttere for 2023, som nevnt tidligere i dokumentet, påvirker naturligvis skatteinntangen i kommunene. Dette medfører at skatteinntektene får en negativ endring med 1,81 % fra 2022 til 2023.

Åsnes kommune ligger godt under 90 % av landsgjennomsnittlig skatteinntektsnivå per innbygger. Ved en eventuell heving av kommunens skatteinntektsanslag vil en sitte igjen med bare 5 % netto (for et gitt uendret skatteinntektsnivå på landsbasis), siden det inntektsutjevnerende tilskuddet vil reduseres med 95 % av skatteøkningen. Motsatt vil en få kompensert 95 % over inntektsutjevningen hvis en reduserer kommunens skatteinntektsanslag.

4.3.2 *Eiendomsskatt*

Eiendomsskatt ble innført i Åsnes i 2005. I budsjett 2021 ble det vedtatt at Skatteetatens formuesgrunnlag skulle tas i bruk for de boligeiendommene som hadde dette, og at ny alminnelig taksering skulle finne sted for alle andre eiendomsskatteobjekter i løpet av 2021. Dette ble gjort, og nye takster tatt i bruk for alle eiendommer fra 2022. Økning av satsen for næringsbygg, verk og bruk fra 3 til 4 ‰ ble gjeldende fra 2022, og det foreslås en ytterligere økning på 1 ‰ årlig frem til og med 2025. Dette betyr en årlig inntektsøkning på kr 550' – akkumulert til 2,2 mill i for perioden 2022 - 2025.

4.3.3 *Andre generelle driftsinntekter*

Omfatter rentekompensasjon for kirkebygg og skole- og svømmeanlegg, kompensasjon (for både renter og avdrag) for oppstartstilskudd som ble gitt under handlingsplan for eldreomsorgen 1998–2003 og opptrappingsplanen for psykisk helse 1994–

² I prognosekjøringen (basert på KS-modellen) er det lagt til grunn framskrevne innbyggertall både for kommunen og landet, konkret per 1.1.2023, 1.1.2024, 1.1.2025 og 1.1.2026 (SSB MMMM). Innbyggertall fordelt på de aktuelle aldersgruppene har telletidspunkt 1. juli år t, og vi lar disse være gjennomsnittet av tallene per 1.1 år t og 1.1 år t+1. Innbyggertall totalt og fordelt på aldersgrupper per 1. juli påvirker innbyggertilskuddet og utgiftsutjevningen det påfølgende året, mens innbyggertall totalt per 1.1. påvirker inntektsutjevningen aktuelt år. Ordinært skjønn fra Statsforvalteren (1,5 mill. kr i 2023) er satt til 1,0 mill. kr for årene 2024, 2025 og 2026.

2004. Den vesentligste inntekten under andre generelle driftsinntekter er integreringstilskuddet fra IMDI.

4.4 KOSTRA tall for 2021

Åsnes kommune mottar høyere frie inntekter pr. innbygger enn egen KOSTRA gruppe og fylket. Lånegjelden per innbygger er lavere enn eget fylke og KOSTRA gruppe, og gikk litt ned fra 2020 til 2021. Tjenesteproduksjon driftes med høyere ressurser pr innbygger på områdene grunnskole, helse- og omsorgstjenester, sosialsektoren, barnevernstjenesten og politisk styring og kontrollvirksomhet. På områdene barnehage og administrasjon benyttes lavere beløp per innbygger enn de sammenlignbare. Beviste prioriteringer kan være en årsak til forholdet. Allikevel bør tallene analyseres for å avstemme om dette er iht. intensjonen. Befolkningssammensetningen i Åsnes gjør seg også gjeldene i tallene.

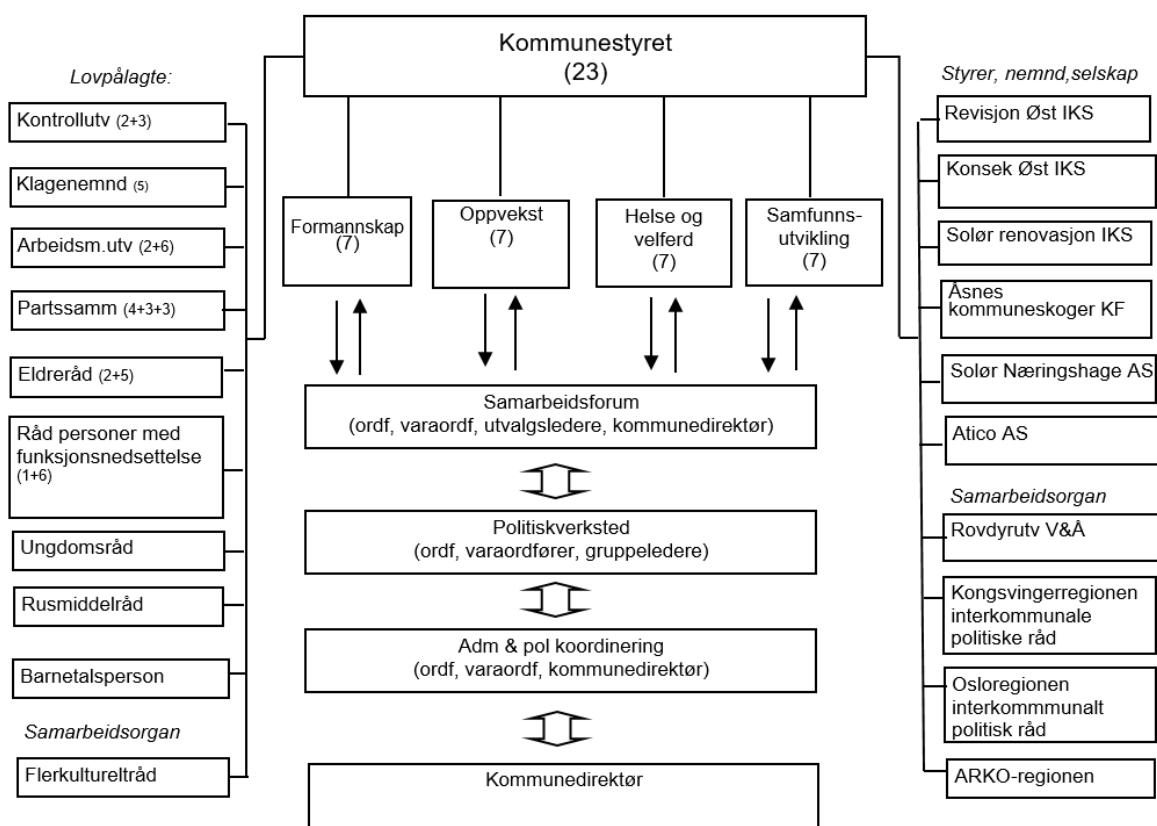
I tabellen vises tall hentet fra SSB (KOSTRA) etter endelig utleggelse i juni 2022:

Nøkkeltall 2021	ÅSNES 2018	ÅSNES 2019	ÅSNES 2020	ÅSNES 2021	KOSTRA gr.01- 2021	Inn- landet 2021
Finansielle nøkkeltall:						
Frie inntekter i kr pr. innbygger	61 213	62 697	64 543	69 652	64 824	64 799
Netto lånegjeld i kr. pr. innbygger	62 903	76 526	85 930	85 204	93 328	93 105
Langsiktig gjeld ex pensjonsforpliktelse i % av brutto driftsinntekter	72,8	85,3	98,6	89,4	113,7	111,2
Prioritering:						
Nto driftsutgifter pr. innbygger 1-5 år, barnehager	137 518	155 823	169 162	174 047	178 735	182 756
Nto driftsutgifter pr. innbygger 6- 15 år, grunnskole	122 168	131 260	131 513	141 173	131 805	137 594
Utgifter kommunale helse- og omsorgstjenester pr innbygger	40 680	43 232	41 277	46 870	33 895	38 325
Netto driftsutgifter sosialsektoren pr innbygger	3 461	3 561	3 106	3 394	2 492	3 051
Netto driftsutgifter barnevernstjenesten pr innbygger 0-22 år	15 585	14 790	13 436	14 221	8 223	9 657
Netto driftsutgifter politisk styring og kontrollvirksomhet pr innbygger	1 022	1 189	1 120	981	705	626
Netto driftsutgifter administrasjon (funksjon 120) pr innbygger	2 840	3 370	3 077	3 412	4 144	3 992

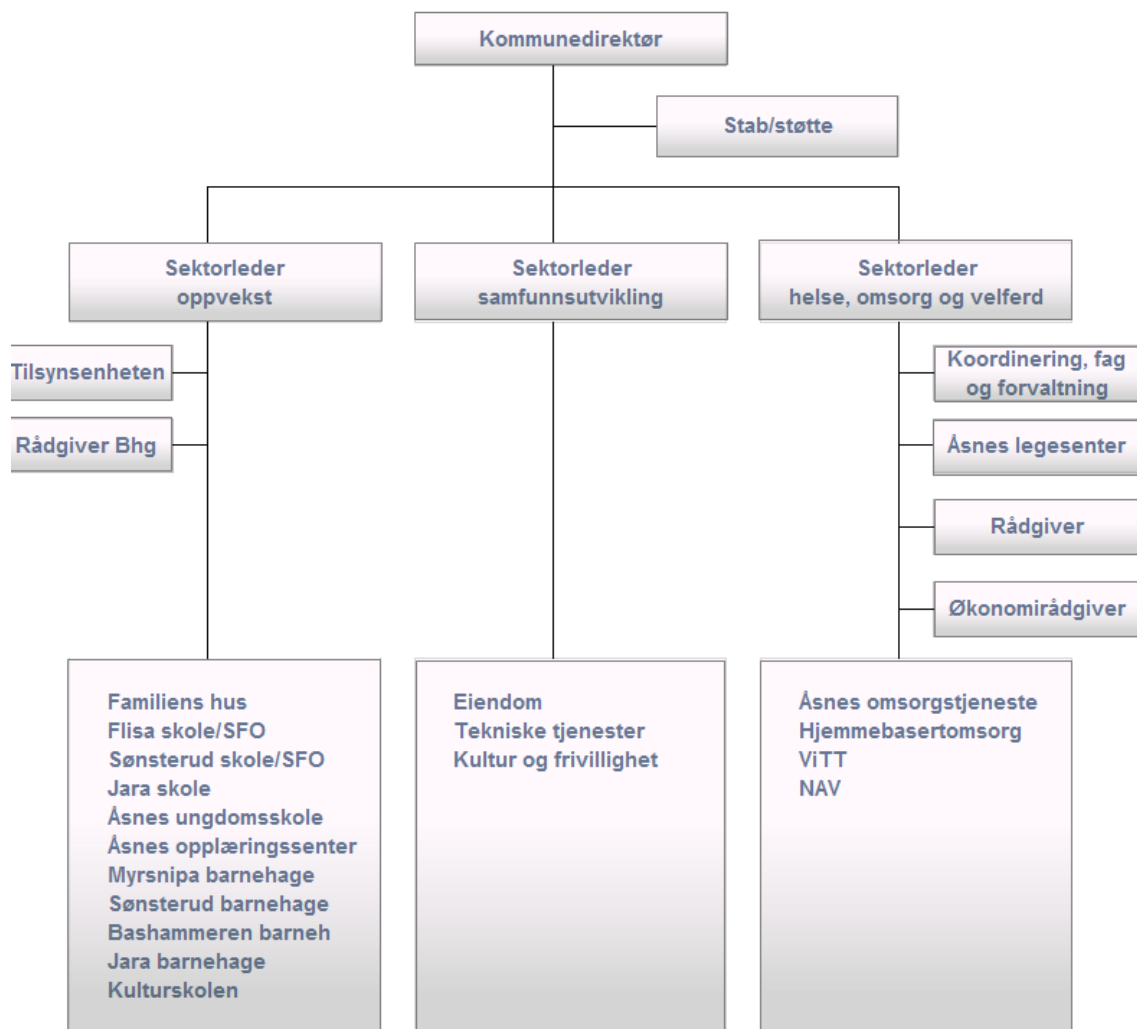
5. Organisering

5.1 Politisk struktur

5.2 Administrativ struktur

Åsnes kommune har en administrativ organisering som vist under. Kommunedirektøren med stabs- og støttefunksjoner, og tre sektorer med underliggende enheter. Kommunedirektøren sammen med sektorledere og enhetsledere utgjør det formelle beslutningsnivået.

5.3 Planer og utredningsoppgaver

Nytt kommunestyre skal i løpet av sitt første år vedta – kommunal planstrategi. Denne skal blant annet si noe om hvilke planer kommunen skal rullere i løpet av kommunestyreperioden.

Rullering av kommuneplanens samfunnsdel peker seg ut som den mest sentrale planen og arbeide med i 2023. Den er omfattende både i forhold til innhold, omfang, involvering og krav til prosess. Denne omfatter alle sektorer i kommunen.

Sektor oppvekst skal utarbeide sin strategiske plan i løpet av 2023, og arbeide med implementering av denne i sine enheter.

Strategisk plan for sektor helse, omsorg og velferd ble vedtatt i kommunestyret 27.6.22. Denne gjelder for perioden 2022-2027. Arbeidet med utviklingsprosessene er iverksatt, og vil være pågående også i 2023. Dette med mål å tilrettelegge tjenestene i et mer langsiktig og bærekraftig perspektiv.

Sektor samfunnsutvikling avventer arbeidet med sin strategiske plan til endelig vedtak om VÅ-samarbeid på tekniske tjenester er avklart. Sektoren to andre sentrale planer som vil få stort fokus i 2023. Dette er omregulering av RV2-traseen som vil skape handlingsrom for ytterligere samfunnsutvikling av Flisa-plataet (primært bolig- og næringsformål) og hovedplan VA som vil gi føringer på investeringsbudsjettet fra 2023 og fremover. Primært for å sikre trygge VA-løsninger for alle innbyggerne i kommunen. En ENØK-plan for å analysere handlingsrom for redusert energiforbruk i kommunale bygg med påfølgende behov for investeringer for å oppnå effekter vil også bli prioritert i 2023. Dette finnes det ikke noe vedtak på foreløpig, men ansees som en meget viktig del og som et nytt ROBEK-tiltak.

5.3.3 Lederplattform

Medarbeiderne er vår viktigste ressurs. Kommunen har en lederplattform som ble utarbeidet i 2014, og en arbeidsgiverpolitikk som ble vedtatt i 2019.

UTSIKTEN

Lederplattform i Åsnes kommune

Å lede er kunsten å balansere organisasjonens krav og medarbeidernes behov for å nå fastlagte mål. Lederplattformen skal gi oss som ledere gode og forutsigbare rammer for å utøve vårt lederskap. Lederplattformen tydeliggjør lederrollen og klargjør hva som er god ledelse i Åsnes kommune.

Sammen med verdiene våre; Engasjement, Samarbeid og Servicefokus skal lederplattformen være pilaren i vårt arbeid med å styrke identitet og VI-følelsen i Åsnes kommune.

Verdiene og lederplattformen skal sammen uttrykke de holdninger og den atferd som skal kjennetegne oss som ledere og medarbeidere i Åsnes kommune.

Flisa, 7. mai 2014

Frank Hauge, rådmann

LEDE VERDIER

Vi leder etter verdiene engasjement, samarbeid og servicefokus.

Som leder i Åsnes kommune skal jeg:

- bruke verdiene aktivt i hverdagen
- være en god rollemodell
- bidra til at vi gjør hverandre gode

LEDE FOLK

Vi skaper resultater gjennom andre. Målet er å utvikle myndiggjorte medarbeidere som trives og viser engasjement.

Som leder i Åsnes kommune skal jeg:

- stille tydelige krav og avklare forventninger
- ta ansvar og fatte beslutninger
- gi konkrete tilbakemeldinger ved å berømme og korrigere adferd
- gi mine medarbeidere tillit og vise dem respekt
- se mine medarbeidere, selv være synlig og bli sett

LEDE UTVIKLING OG ENDRING

Vi tilpasser våre tjenester til forventninger og krav, ved å lede gjennom nytenkning og endring.

Som leder i Åsnes kommune skal jeg:

- ta initiativ og være handlekraftig
- være åpen for nye muligheter og løsninger
- tilrettelegge for kunnskapsdeling
- sørge for kontinuerlig læring og forbedring

LEDE RESULTATER

Vi skal levere god kvalitet på våre tjenester og jobbe for å oppnå ønskede resultater.

Som leder i Åsnes kommune skal jeg:

- bidra til samarbeid på alle nivå
- tydeliggjøre mål
- prioritere
- sikre resultatoppnåelse
- være lojal til beslutninger

LEDE OMDØMMEBYGGING

Vi framsnakker kommunen, viser stolthet, skaper samhørighet og bidrar til vi-følelse!

Som leder i Åsnes kommune skal jeg:

- være en god ambassadør
- ha god dialog med innbyggere, brukere og medarbeidere
- bevisstgjøre viktigheten av et godt førsteinntrykk

ÅSNES KOMMUNE

ÅSNES KOMMUNE

Verdigrunnlag

Parallelt med arbeidet med lederplattformen utarbeidet en bredt sammensatt gruppe medarbeidere nytt verdigrunnlag for Åsnes kommune; **ESS** et.

- **Engasjement**
- **Samarbeid**
- **Servicefokus**

Disse verdiene skal være gjennomgående i **alt** arbeid som gjøres i kommunen. Det gjennomføres jevnlig prosesser for å sikre kjennskap og utøvelse av verdiene blant våre ledere og medarbeidere. Dette er et kontinuerlig arbeid.

Lederplattformen og verdiene skal være våre pilarer i arbeidet med å styrke identitet og VI-følelsen i Åsnes kommune. Hovedmålet i den vedtatte lederplattformen er å balansere organisasjonens krav og medarbeidernes behov for å nå fastlagte mål.

Arbeidsgiverpolitikken har pekt ut følgende hovedfokusområder: Medarbeiderskap, Medarbeiderdrevet innovasjon og rekruttering/kompetanse.

Nærvær og medarbeiderundersøkelsen 10-faktor benyttes som måleparameter for å gi tilbakemeldinger på om vårt fokus på medarbeiderne gir de ønskede resultater. Siste medarbeiderundersøkelse ble avsluttet 28.9.2022. Det jobbes med prioritering og gjennomføring av tiltak i 2023 på hver enhet i forhold til resultatene.

Nærvær og medarbeiderundersøkelse

Det har vært en formidabel nedgang i nærværet blant ansatte i 2021. En viktig årsak til dette er covid-19. Målsettingen på 92,5 % ble ikke nådd - nærværet var på 90,6 %. Pr. 27.10.22 er tallet 89,4 %. Å opprettholde høyt nærvær med tydelig ledelse, godt arbeidsmiljø og trivsel er et viktig resultatmål.

Åsnes kommune er en IA-bedrift og vi har et tett samarbeid med NAV Arbeidslivssenter i arbeidet med nærvær. I tillegg samarbeides det godt og aktivt med Glåmdal Bedriftshelsetjeneste.

Fokuset på nærvær, er først og fremst, knyttet til at tjenestene til innbyggerne blir bedre ved at våre medarbeidere er til stede på jobb. I tillegg har sykefravær har også en kostnadsside. Kommunen betaler for de første 16 dager ved sykefravær (arbeidsgiverperioden), og vi har også andre kostnader knyttet til dette:

- arbeid med å få inn vikarer
- merarbeid med opplæring
- større arbeidsbelastning på de som er igjen
- dårligere tilbud/oppfølging av brukeren/pasienten/eleven

Nærværsoverikt 2013 – 2022:

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022 Pr 27.10
Nærvær i %	90,1	91,4	91,9	90,5	90,8	91,7	92,3	92,7	90,6	89,4

Medarbeiderundersøkelsen 10-faktor ble i 2022 benyttet for tredje gang i Åsnes kommune. Dette er et anerkjent digitalt utviklingsverktøy som brukes både av kommunale og private virksomheter. De ti faktorene er viktige innsatsfaktorer for å oppnå Åsnes sine målsettinger og ønsket kvalitet på tjenestene. Svarprosenten var på 79 %, noe som vi anser som meget bra! Dette betyr at vi har sammenligningsresultater å vise til. Svarprosenten har gått ned med 2 % fra forrige undersøkelse som ble gjort i 2020.

Vi ser at det er lite eller ingen endringer på scoren fra forrige undersøkelse. De to faktorene som Åsnes scorer lavere enn landsgjennomsnittet er faktor nr 3 og 5, og det er også på de to faktorene vi har hatt en nedgang. Lederne i alle avdelinger og enheter presenterte sine resultater til medarbeiderne, og det lages egne oppfølgingsprosesser for arbeidet videre frem til neste undersøkelse som skal finne sted i 2024.

Gjennomført medarbeiderundersøkelse – 10-faktor ble avsluttet den 28.9.22. Svarene viser følgende utvikling på de 10-faktorene i Åsnes kommune:

Faktor	Navn	Åsnes 2018	Åsnes 2020	Åsnes 2022	Norge 2022	Beskrivelse
Faktor 1	Indre motivasjon	4,3	4,3	4,2	4,2	Motivasjonen for oppgavene i seg selv, det vil si om oppgavene oppleves som en drivkraft og som spennende og stimulerende. (Også kalt indre jobbmotivasjon)
Faktor 2	Mestringstro	4,4	4,4	4,4	4,3	Mestringstroen gjenspeiler hver enkelt medarbeiders tiltro til egen kompetanse og mulighet til å mestre utfordringer i jobbsammenheng.
Faktor 3	Autonomi	4,3	4,3	4,2	4,3	Medarbeidernes opplevelse av å ha mulighet til å jobbe selvstendig og gjøre egne vurderinger i jobben sin, basert på egen kompetanse, og innen en definert jobbrolle.
Faktor 4	Bruk av kompetanse	4,3	4,3	4,2	4,2	Medarbeidernes opplevelse av å få brukt egen jobbrelevante kompetanse på en god måte i sin nåværende jobb.
Faktor 5	Mestringsorientert ledelse	4,1	4,0	3,9	4,0	Ledelse som vektlegger at den enkelte medarbeider skal få utvikle seg og bli best mulig ut fra sine egne forutsetninger, slik at medarbeideren opplever mestring og yter sitt beste.
Faktor 6	Rolleklarhet	4,4	4,3	4,3	4,3	Høy rolleklarhet innebærer at forventningene til den jobben medarbeideren skal gjøre er tydelig definert og kommunisert.
Faktor 7	Relevant kompetanseutvikling	3,8	3,7	3,7	3,7	Relevant kompetanseutvikling er avgjørende for at medarbeiderne til enhver tid er best mulig rustet til å utføre sine oppgaver med høy kvalitet, og er avgjørende for kvaliteten på de tjeneste som leveres, uansett hvilken type tjeneste vi snakker om.
Faktor 8	Fleksibilitetsvilje	4,5	4,5	4,5	4,5	Medarbeiderens villighet til å være fleksibel på jobb og tilpasse sin måte å jobbe på til nye behov og krav.
Faktor 9	Mestringsklima	4,1	4,1	4,1	4,1	I et mestringsklima motiveres medarbeiderne av å lære, utvikle seg og gjøre hverandre gode, fremfor å rivalisere om å bli best.
Faktor 10	Prososial motivasjon	4,7	4,7	4,7	4,7	Motivasjon for å gjøre noe nyttig og verdifullt for andre, også kalt prososial motivasjon, er en viktig drivkraft for mange og har en rekke godt dokumenterte, positive effekter.

Kompetanse

Den jobbrelaterte trivselen de ansatte opplever er viktig. Det er viktig at ansatte har oppgaver, roller og ansvar som står i forhold til kompetansen deres. Noe som ser ut til å være ivaretatt i Åsnes kommune jfr. faktor 2 som vi også ligger over landsgjennomsnittet på. Det er sentralt at vi som organisasjon også har fokus på mobilisering av den kompetansen vi har. Kompetanse er å ha kunnskaper, ferdigheter, evner og holdninger som passer til oppgavene som skal løses, kravene som settes og målene som skal oppnås - og ikke minst å ha evne og vilje til å lykkes sammen med andre. Det er viktig også å vektlegge den kompetansen som man kan tilegne seg internt i organisasjonen.

5.3.4 Økonomi

Handlingsplanen er retningsgivende for hva som fremmes av nye tiltak i økonomiplanperioden. De forutsetninger som framkommer i regjeringen Støre sitt forslag til statsbudsjett for 2023 er lagt til grunn for kommunedirektørens budsjettforslag. Regjeringen la fram sitt forslag til Statsbudsjett 6.oktober 2022. For beregning av skatt, inntektsutjevning og rammetilskudd er det tatt utgangspunkt i KS sin prognosemodell.

Budsjettet bygger på justert budsjett for 2022, vedtatt tiltaksplan og kjente endringer og prioriteringer - både statlige og lokale. Det er foretatt en nøye gjennomgang av inntømme innsjpill til endringer i budsjettet – både på drifts- og investeringssiden. Sentrale føringer er innarbeidet i budsjettforslaget. Det er også gjort en meget grundig jobb i forhold til realisme i budsjettet. Stillingshjemler er gått gjennom, og enhetsledere/avdelingsledere har vært med på å justere disse iht. vedtak og realitet.

Alle tallene i budsjettdokumentet er beregnet i 2023-tall.

5.3.4.1 Finansielle måltall

Kommunestyret har plikt til å vedta måltall for utvikling av kommunenes økonomi. Disse måltallene skal bygge på lokalt skjønn, være langsiktige, realistiske og oppnåelige. Det er viktig å påpeke at disse måltallene er lokale handlingsregler, og de er ikke rettslig bindende for budsjetttrammene. Åsnes kommune ønsker å jobbe mot følgende finansielle måltall på lang sikt, men ser at det ikke er realistisk i den kommende økonomiplanperioden.

Måltallene er:

- Netto driftsresultat i % av driftsinntektene skal være $\geq 1,75$ %
- Avsetning til disposisjonsfondet skal være ≥ 1 % av driftsinntektene
- Arbeidskapitalen i % av driftsinntektene skal være ≥ 0 .
- Netto lånegjeld i % av driftsinntektene skal være ≤ 75 %

For budsjettåret 2023 vil det heller ikke være mulig å oppnå disse tallene, men dette er målsettinger som det må jobbes mot i fremtiden. Det er funnet rom for avsetning til disposisjonsfond i første år av økonomiplanperioden, og da over kommunenes eget måltall. Det påpekes at Åsnes sitt måltall vedr avsetning til disposisjonsfond er lavere enn anbefalt nivå på 1,75 %. Utover i økonomiplanperioden er det derimot ikke avsetning de to neste årene – bruk, mens det i siste år av planperioden er en liten avsetning. Avsetning og bruk er sterkt knyttet til store låneopptak og premieavvik.

Langsiktig gjeld (ex pensjonsforpliktelser) i prosent av brutto driftsinntekter var pr. 31.12.2021 89,4 %. Tallet er høyt, men allikevel lavere enn egen KOSTRA gruppe (113,7 %) og Innlandet (111,2 %). Disse høye tallene kan medføre begrenset handlingsrom for kommunen, men det er viktig at man i noen situasjoner investerer for å kunne ta ut effekter på lang sikt i driftsregnskapet. Normen for netto lånegjeld er 75 %.

Ved bedømming av økonomisk handlingsrom bør man også se hen til om kommunen har tilstrekkelige reserver for å møte uforutsette hendelser. Netto driftsresultat og disposisjonsfond er størrelser som sier noe om dette.

5.3.4.2 Lønns-/prisvekst og pensjon

I forslaget til budsjett for 2023 er det lagt inn en lønnsvekst på 3,2 % med helårsvirkning. Denne prosentsatsen tilsvarer anslaget for årslønnsvekst på 4,2 % fratrasket *lønnsoverhenget* inn i 2023 som KS har beregnet til 1 %. Dette er avsatt på et sentralt område i budsjettet, og beløper seg til 9,352 mill. Utgangspunktet er kjent lønn pr. 30.9.22.

I regjeringens forslag til statsbudsjett er den kommunale deflator 3,7 %. Deflatoren er en sammenveiling av lønn og priser på kjøp av varer og tjenester. Denne brukes bl.a. til å regne ut realveksten i kommunesektorens samlede frie inntekter med utgangspunkt i regnskapene i løpende priser. Det forutsettes i budsjettarbeidet at pensjonskostnadene, og andre kostnader ut over utbetalt lønn, følger årslønnsveksten for hele økonomien.

Sosiale utgifter er det lagt inn følgende forutsetninger i budsjettet for 2023:

○ KLP, fellesordningen og sykepleiere	-	12,0 %
○ SPK, lærer	-	9,0 %
○ Arb.g.avg.	-	10,6 %

Pensjon

Kommunens kostnader til pensjon er av betydelig karakter både regnskapsmessig, og ikke minst likviditetsmessig. Et lavt rentenivå innebærer at avkastningen på kommunens pensjonsmidler blir lavere, enn i en situasjon med høyere rentenivå, og en større del av sparingen må derfor dekkes av innbetalinger fra arbeidsgiver. I tillegg er det en økning knyttet til utgifter vedrørende amortisert premieavvik pga. redusert amortiseringstid. Åsnes kommune fikk i 2021 tilbakeført et betydelig beløp i premiereserve som er valgt benyttet i sin helhet. Dette medfører reduserte årlige pensjonskostnader i økonomiplanperioden. Vi ser at innbetalt premie til KLP vil øke betraktelig fra 2022 til 2023, og dette skyldes

reguleringspremien som øker fra 14,5 mill til 42,6 mill. Denne økningen vil gå hardt utover likviditeten til kommunen.

Reguleringspremie er: «Midler avsatt til fremtidige pensjonsforpliktelser skal oppreguleres med den generelle lønnsveksten. Dette gjøres gjennom **reguleringspremien**. For alle risikofelleskapene i KLP, med unntak av pensjonsordningen for sykepleiere beregnes **reguleringspremien** ut fra en viss prosent av premiereservene».

Kommunenes årsresultat har siden ordningen ble innført i 2002 blitt betydelig «sminket» da det framkommer at resultatet, som regel, er bedre enn det som kommunen reelt sett har i utgifter. Positivt premieavvik inntektsføres i regnskapet det året det oppstår, og utgiftsføres seinere over 7 år til det går i balanse. Negativt premieavvik utgiftsføres, og inntektsføres seinere over 7 år.

I planperioden utgjør premieavviket positivt til sammen 138,1 mill.

Livsfasepolitikk

Åsnes kommune vedtok i 2021 og gå bort fra seniorpolitiske retningslinjer for ansatte mellom 62 og 65 år, og heller benytte seg av livsfaseorientert personalpolitikk. En slik personalpolitikk er tilpasset de behovene som den enkelte medarbeider har i de forskjellige fasene av yrkeslivet. Behovene kan være knyttet til jobb, familie, fritid og livssituasjonen for øvrig. Etter dette er det ikke behov for en egen seniorpolitikk, da en god livsfasepolitikk fanger opp seniorperspektivet.

5.3.4.3 Kostnadsnøkler

Åsnes kommune er mer kostnadsdrivende enn landsgjennomsnittet, og får kompensert dette gjennom kostnadsnøkler i sine overføringer. Den høyeste indeksen finner vi på kostnadsnøkkelen «innbygger mellom 6-15 år». Pr. 1.1.22 hadde Åsnes kommune 654 innbyggere i denne aldersgruppen jfr. pkt. 10.7. Utviklingen på indeks beregnet utgiftsbehov er satt opp i tabellen nedenfor.

	År 2012	År 2013	År 2014	År 2015	År 2016	År 2017	År 2018	År 2019	År 2020	År 2021	År 2022	År 2023
Kostnadsindeks %	9,59	9,35	10,08	9,84	12,22	12,07	11,98	9,47	9,80	8,51	7,86	6,85

I statsbudsjettet for 2023 er det lagt til grunn følgende kostnadsnøkler i overføringene til kommunene:

Sektor	Sektordel i % 2018	Sektordel i % 2019	Sektordel i % 2020	Sektordel i % 2021	Sektordel i % 2022	Sektordel i % 2023
Grunnskole	25,78	25,53	25,27	25,35	25,33	25,45
Pleie og omsorg	34,43	34,49	34,90	35,31	34,95	34,57
Sosialhjelp	5,76	5,76	5,78	5,61	5,60	5,73
Barnevern	3,98	4,39	4,30	4,06	4,52	4,57
Kommunehelse	4,91	5,05	5,26	5,39	5,53	5,64
Barnehage	16,64	16,45	16,08	15,94	15,81	15,88
Administrasjon og miljø	8,28	8,12	8,19	8,13	8,05	7,96
Landbruk	0,21	0,20	0,21	0,21	0,21	0,21
Sum	100	100	100	100	100	100

Kostnadsnøkkelen for kommunene er satt sammen av delkostnadsnøkler for grunnskole, pleie og omsorg, sosialhjelp, barnevern, kommunehelsetjeneste, barnehage, landbruk samt administrasjon og miljø.

5.3.4.4 Renter og avdrag

Åsnes kommune sin lånegjeld pr. 31.12.21 var kr. 591 621'. I tillegg kommer startlån for videre utlån med kr 88 987'. I 2022 ble det vedtatt nytt låneopptak til investeringsprosjekter på inntil 117,310 mill. jfr. kommunestyrets vedtak i sak 113/21 «*Handlingsprogram og økonomiplan 2022 - 2025, budsjett 2022*», og lån til videre utlån (startlån) med inntil 20 mill. Pga forsinkelser med ny skole er beløpet redusert etter 1.tertial, og nytt låneopptak i 2022 til investeringer ble redusert til 17 mill. Låneopptakene til realinvesteringer er foretatt i august 2022, mens startlån ble tatt opp i mai. brukte lånemidler pr. 31.12.21 var 22,043 mill. Dette gjaldt til anleggsmidler ca. 14,1 mill og Startlån ca. 7,9 mill. Driftsbudsjettet belastes med mellom 35,5 – 56,7 mill årlig i renter og avdrag ved lånegjelden som Åsnes kommune forventes å ha i planperioden (inkludert renter Startlån).

Rentenivået forventes å stige videre i økonomiplanperioden. Det er lagt inn 4 % rente for nye låneopptak i økonomiplanperioden til investeringsformål. Låneopptak til realinvesteringer gjennomført i 2022 er tatt opp med fastrente på 3,64 %, og en bindingstid på 10 år.

5.3.4.6 Kommunale avgifter, gebyrer og priser

Alle avgifter og gebyrer er i utgangspunktet oppjustert med deflator angitt i statsbudsjettet – 3,7 %. Unntaket ellers er der gebyret begrenses av lovverket eller er regulert av Staten. I tillegg er husleiesatsene økt med 5,5 % noe som tilsvarer konsumprisindeksen (KPI) for området siste år.

I statsbudsjettet for 2023 foreslår regjeringen å redusere maksimalprisen i barnehagen for alle barn i hele landet. Barnehage blir gratis i hele Finnmark og deler av Troms (tiltakssona), og fra det tredje barnet som går i barnehage samstundes i resten av landet.

Kommunedirektøren følger opp dette i sitt forslag til satser for 2023.

Oversikt over endring i barnehageprisen (Norge) utenom tiltakssona:

Samlet foreldrebetaling (dersom man betaler makspris)	Pris pr mnd 1.januar 2022 ³	Pris pr mnd 1.januar 2023	Nominell endring pr mnd	Nominell endring pr år
Et barn i barnehage	3 315	3 000	-315	-3 465
To barn i barnehage	5 636	5 100	-536	-5 891
Tre barn i barnehage	7 293	5 100	-2 193	-24 123
Fire barn i barnehage	8 951	5 100	-3 851	-42 356

Noen av kommunenes tjenester driftes etter selvkostprinsippet. Dette innebærer at kommunen kan kreve betaling som tilsvarer netto summen av kostandene som tilvirkning av tjenestene medfører inntil den er levert og betalt. Man kan imidlertid vedta å ikke dekke tjenesten i sin helhet etter selvkostprinsippet, men at kommunen da subsidierer deler av kostandene. Gebyr kan imidlertid ikke kreves som gir et overskudd på tjenesten. Det benyttes fondsavsetninger for å balansere fra år til år, og disse skal avregnes over en fem års periode. Selvkostområdene innenfor tekniske tjenester:

- Vann
- Avløp
- Renovasjon
- Slamtømming
- Feiing (MHBR)
- Private planer
- Byggesak
- Oppmåling
- Utslippstillatelser og kontrollgebyr

³ Maksimalpris for barnehage gikk ned fra 1.8.2022 til kr 3 050 pr mnd. Så månedlig endring ved nyttår er kr 50 pr mnd.

Prisendring VAR-tjenester fra 2022 til 2023 (selvkost):

			ekskl. mva.
Vann	2022	2023	Endring
Driftsinntekter	5 858 000	7 013 782	19,7 %
Gebyrinntekter	5 812 000	6 967 782	19,9 %
Normalgebyr ekskl. mva. (120 m3 forbruk)	2 257	2 816	24,8 %
Abonnementsgebyr ekskl. mva.	900	900	0,0 %
Forbruksgebyr ekskl. mva. (kr/m3)	11,31	15,97	41,2 %
Engangsgebyr ekskl. mva.	10 000	10 000	0,0 %
Avløp	2022	2023	Endring
Driftsinntekter	7 033 000	7 404 257	5,3 %
Gebyrinntekter	7 033 000	7 404 257	5,3 %
Normalgebyr ekskl. mva. (120 m3 forbruk)	4 745	4 854	2,3 %
Abonnementsgebyr ekskl. mva.	900	900	0,0 %
Forbruksgebyr ekskl. mva. (kr/m3)	32,04	32,95	2,8 %
Engangsgebyr ekskl. mva.	12 500	12 500	0,0 %
Renovasjon	2022	2023	Endring
Driftsinntekter	13 075 000	14 539 882	11,2 %
Gebyrinntekter	13 075 000	14 539 882	11,2 %
13 Renov A,B1-1,D1-1 ekskl. mva.	0	0	0,0 %
Slamtømming	2022	2023	Endring
Driftsinntekter	4 194 000	3 939 290	-6,1 %
Gebyrinntekter	4 194 000	3 939 290	-6,1 %
Gebyr 3 m3 ekskl. mva.	1 269	1 212	-4,5 %

Gebyr renovasjon økes ikke iht tabellen, men det benyttes Solør Renovasjon IKS sine beregninger. Gebyr økningen renovasjon er på 10,6 %.

Skorsteinsavgift blir sendt ut fra Midt-Hedmark brann- og redning IKS. Prisen er satt til kr 520,- eks mva (enebolig), og dette er ingen endring fra 2022. Faktureres i april årlig.

For nærmere informasjon om gebyr og priser vises det til vedlegg.

6. Tiltaksplan for utmeldelse av ROBEK

Åsnes kommune ble sommeren 2021 meldt inn i ROBEK registeret (register om betinget godkjenning og kontroll). Det er to forhold som gav grunnlag for innmeldelsen. Vilåårene er beskrevet i Kommuneloven § 28-1 bokstav c og d. Åsnes kommune har merforbruk fra regnskapsåret 2019 som ikke blir dekket inn i 2021, og oppfyller dermed ikke krav om å dekke merforbruk innen to år. Dette medfører innmelding etter Kommuneloven § 28-1 første ledd bokstav c. I tillegg hadde Åsnes kommune et akkumulert merforbruk på 22,7 mill., noe som tilsvarer 3,3 prosent av kommunens brutto driftsinntekter. Etter Kommuneloven § 28-1 første ledd bokstav d skal kommunen meldes inn i ROBEK dersom oppsamlet merforbruk er større enn tre prosent av driftsinntektene.

En innmelding i ROBEK har følgende konsekvenser:

- Statsforvalteren skal kontrollere lovligheten av vedtak om budsjett.
- Statsforvalteren skal godkjenne lån og lange leieavtaler. Godkjenning av lån skal skje i form av samlet øvre ramme for nye låneopptak for budsjettåret. Ved godkjenning av låneramme skal det tas hensyn til kommunenes økonomi og hva som skal til for å gjenopprette økonomisk balanse. Statsforvalteren kan fastsette vilkår for bruken av lånerammen hvis det er nødvendig av hensyn til kommunenes økonomi.
- Kommunestyret skal vedta en tiltaksplan som skal sikre at økonomien bringes i balanse. Tiltaksplanen skal vedtas innen 31. desember 2021, og skal sendes statsforvalteren. Tiltaksplanen skal ha spesifikke tiltak for å gjenopprette økonomisk balanse.
- Skjønnsmidler til ROBEK kommuner skal knyttes til kommunenes tiltaksplan. Dersom tiltak ikke iverksettes for å gjenopprette balanse kan det ikke tildeles skjønnsmidler. Det er opp til kommunestyret å fastsette de tiltak som skal iverksettes.

Avslutning av regnskapet for 2021 gav en mulighet til inndekning av store deler av det akkumulerte merforbruket. Pr. 31.12.21 er akkumulert merforbruk kr 2 461 607,17. Dette merforbruket forventes dekket inn i regnskap 2022 pga fortsatt høyere skatteinngang i Norge enn tidligere signalisert. På bakgrunn av dette mottar Åsnes kommune fra staten mere overføringer i form av skatteinngang og inntektsutjevning.

Det er presisert i mange sammenhenger at tiltaksplanen fortsatt må gjennomføres for å kunne friskmelde økonomien i Åsnes kommune, og dette gav også politikerne signal på enighet om i årets budsjettseminar. Utfordringene er fortsatt store og det er ikke forventet at de høye statlige overføringene vil vedvare i fremtiden.

6.1 Tiltak – politisk styring

Åsnes kommune har en politisk struktur som fortsatt er meget kostnadsdrivende selv etter justering i 2021. Telemarksforskning har påpekt at godtgjørelsene kan reduseres og harmoniseres med sammenlignbare kommuner. Det foreslås derfor en reduksjon som iverksettes fra neste kommunestyreperiode (2024) hvor varaordfører reduseres til 20 % og utvalgsledere til 10 %. Effekt av dette vil utgjøre kr 435 000 årlig. I tillegg kan det være mere effekt og hente ut dersom man ser på den politiske organiseringen med utvalgsmodellen. Gjennomgangen bør gjøres før neste kommunestyreperiode starter – senest våren 2023.

6.2 Tiltak – selvkost på tjenester

I Åsnes kommune finansieres ikke alle tjenester som kan etter selvkostprinsippet. Ved å gjøre dette kan kommunenes inntekter økes med ca. 1 mill årlig. Områdene som kan finansieres etter selvkost, men ikke gjør det, er private reguleringsplaner, byggesak, oppmåling og SFO. SFO er et område dette ikke er hensiktsmessig pga statens innføring av gratis tid med 12 timer pr uke til 1.klassinger. Justering av gebyr er foretatt på noen av tjenestene vedr teknisk.

6.3 Tiltak – kontorteknisk personale oppvekst

Alle skolene har mere ressurser til kontortekniske tjenester enn sammenligningsskoler. Det anbefales en omfordeling og reduksjon til nivået for sammenligningsskoler. Dette vil medføre en reduksjon på 0,5 årsverk i Åsnes skolen og en årlig effekt på kr 325 000. Det er naturlig å effektivisere dette tiltaket fra det tidspunkt som ny barneskole tas i bruk.

6.4 Tiltak – samarbeider (interkommunale)

Det arbeides med flere samarbeider. Dette gjelder bl.a. stabs- og støttefunksjoner, arkiv, sentralbord, tekniske tjenester, eiendomsavdeling, kultur, frivillighet, Familiens hus, kulturskole, NAV, Hedmark IKT og rus/psykiatri. Samarbeider vil gi bedre kvalitet på tjenestene, redusere sårbarhet og økonomiske fordeler. Noen av etableringene vil bli igangsatt i 2023. Der Åsnes kommune er vertskommune vil dette medføre inntekter. Effekter av ulike samarbeider kalkuleres til 3,750 mill på sikt.

6.5 Tiltak - gjennomgang av IKS og samarbeider

Regionrådet for Kongsvinger regionen har gjort vedtak om gjennomgang av de IKS og samarbeider som de ulike kommunene er deltakere i. Bestillingen er i forhold til den økonomiske utfordringen alle kommunene opplever, og at det stilles krav til de nevnte samarbeider å ta inn over seg denne virkeligheten. Det er en generell oppfatning blant kommunene at samarbeidene ikke opplever den samme utfordringen, og ikke blir pålagt de samme innsparingskrav som kommunene står ovenfor. Forventningen til gjennomgangen er at dette skal gi kommunene lavere kostnader til de ulike tjenestene som selskapene yter. For Åsnes kommune sin del er de største samarbeidene Solør barnevernstjeneste, hvor vi selv er vertskommune, og Solør Renovasjon IKS. SOR gir tjenester innenfor selvkostområdet, og en effekt av gjennomgangen her vil komme innbyggerne til gode direkte. Det legges inn en forsiktig årlig forventet økonomisk effekt på 3 % av gjennomgangen pr år. Dette tilsvarer kr 330 000 fra år 2024, og en effekt på kr 100 000 i første år av økonomiplanen. Tallet gjelder kun samarbeider hvor vi gir tilskudd.

6.6 Tiltak – Systematisk organisasjons – og tjenesteutvikling, omorganisering omsorgsboliger, harmonisering av tjenester og innovasjon helse, omsorg og velferd

En hovedutfordring for de fleste norske kommuner, er stor vekst i andel eldre. Dette rammer Innlandet og Åsnes noe tidligere enn landet for øvrig. Dette, sammen med sentrale føringer som setter nye krav til kommunene, gjør at man i større grad må arbeide for at den enkelte settes i stand å ta ansvar for eget liv og helse.

Samtidig skal kommunen fortsatt sikre at de som har behov for det, får tilstrekkelig helse- og omsorgstjenester, med god kvalitet. Å finne balansen mellom bærekraft og kvalitet i

utøvelsen av kommunens pleie- og omsorgstjenester, blir helt sentralt fremover. Man må altså tenke på både kvalitet og økonomi.

God økonomisk styring av helsetjenestene, forutsetter at vi følger BEON-prinsippet (Beste Effektive OmsorgsNivå), og organisasjonsutviklingen må bygge på dette. For å støtte oppunder dette arbeides det fortløpende med å forsterke hverdagsmestringstankegangen i alle tjenester. Det sentrale målet for kommunens helse- og omsorgstjenester, må være å gi tjenester som fører til at innbyggerne opplever at de får nødvendig bistand når de trenger det for å fremme egenmestring og kontroll i eget liv. Dette skal gi den nødvendige trygghet som gjør at flest mulig bor i eget hjem så lenge som mulig, og trygghet er et nøkkelord.

Strategisk plan for sektor HOV tar utgangspunkt i sentrale føringer for helse- omsorg og velferdssektoren, lokale tilpasninger og kommunens økonomiske situasjon. Styrende dokument er, blant annet, Meld. St.15 «Leve hele livet» En kvalitetsreform for eldre og Meld. St.19 «Folkehelsemeldinga» Godt liv i et trygt samfunn. Planen peker retning for handling. Kontinuerlig oppfølging av satsningsområdene i planen blir essensielt i årene fremover. Utviklingsarbeidet krever fokus på tiltak både på kort og på lang sikt. Åsnes kommune er i sterk behov for tilpasning av tjenestene for å kunne møte de utfordringer som blant annet et økende antall eldre vil medføre av tjenestebehov. Det krever langsiktig planlegging, nytenking, god struktur, tilpasningsdyktige og høyt kompetente medarbeidere og en framoverskuende og modige politiske ledelse.

Det er viktig å presisere at tiltakene ikke nødvendigvis reduserer sektorens behov for økonomisk ramme. Tiltakene skal bidra til at sektoren kan absorbere flere tjenestemottakere innenfor lik, eller moderat økt økonomisk ramme. Likevel er det viktig å finne tiltak som har effekt både på kort og lang sikt. Man må tenke gjennom hvilke tiltak som kan effektivisere, og være offensiv i forhold til å ta i bruk nye metoder innen f.eks. velferdsteknologi og digitalisering.

Tiltak 1: Tjenesteharmonisering

Tjenesteharmonisering kan beskrives som økt standardisering av prosesser innebærer begreper, roller, aktiviteter og overleveringer. Det handler om at alle like oppgaver utføres likt og av entydig definerte roller med tilhørende ansvar. Målet er å sikre likeverdige tilbud til tjenestemottakere uavhengig av diagnose, helseutfordring eller hvem som yter tjenesten. Videre å avdekke eventuelle ulikheter og harmonisere til et likeverdig tilbud.

Proessen skal, blant annet, munne ut i et dokument som har foreløpig arbeidstittel: «Retningslinjer for tildeling av helse- og omsorgstjenester i Åsnes kommune».

Retningslinjene skal beskrive alle tjenester som ytes, hva som skal til for å være i målgruppa for å kunne få tilbud/vedtak om tjenester og også hva tjenestemottaker kan forvente av tjenesten.

Proessen er ikke forventet å medføre redusert behov for årsverk på sektoren, men kan føre til at ressurser benyttes på best mulig måte og dermed bidra til å unngå eskalerende kostnader i fremtiden. Beklageligvis måtte prosessen pauses grunnet ressurstilgang og oppgavehåndtering. Sektor HOV vil prioritere dette arbeidet fremover og det tas sikte på politisk behandling tidlig 2023.

Tiltak 2: Innovativ bemanningsledelse – Rusta for framtida?

«God bemanningsledelse, arbeidsplanlegging og turnus er grunnlaget for å få til kvalitet, kontinuitet og økonomisk kontroll i tjenesten.»

KS har utarbeidet et program med oppstart senhøsten 2021 og slutføring etter sommerferien 2022. Programmet er videreført inn i 2023. Åsnes kommune deltar i programmet med en avdeling i HBO Somatikk, og etablerte intern prosjektgruppe senhøsten 2021.

Programmet, «Innovativ bemanningsledelse i helse og omsorg – Rusta for framtida» handler om nytenkning og innovasjon rundt oppgaveløsning/oppgaveglidning, arbeidstidsplanlegging og bemanningsledelse. Fokuset settes på hvordan vi best kan bemanne helsetjenesten fremover? Det faglige fundamentet bygger på medarbeiderdrevet innovasjon. I løpet av programmet skal det utarbeides en prototype som skal testes og som deretter kan deles med øvrige avdelinger.

Tiltak 3: Digitalisering og velferdsteknologi

Samfunnet digitaliseres, og derfor blir digitalisering et av de viktigste arbeidsverktøyene i prosessen med å effektivisere og etablere mer helhetlige tjenester. Sektoren digitaliseres i stort og smått. Mindre prosjekter som integrasjoner mot SYSVAK og MSIS i EPJ/Profil satt i drift. Større tiltak (eksempelvis nytt pasientvarslingsanlegg, plattform for velferdsteknologi, ruteplanlegger) er gjennomført, men det er for tidlig å se effekter av dette på nåværende tidspunkt. Ingen av tiltakene forventes å gi reduksjon i årsverk, men bidrar til å absorbere flere tjenestemottakere i allerede etablerte tjenester.

For 2023 og videre bør det satses ytterligere på digitalisering og velferdsteknologi, og spesielt på digital hjemmeoppfølging som kan gi gevinster både i legetjenesten, hjemmebasert omsorg og psykisk helsetjeneste.

Tiltak 4: Organisasjon og tjenesteutvikling HOV

Oppgaveglidning: Det er nødvendig å spisse bruk av kompetanse, spesielt når kompetansen blir mangelfull. Derfor etableres prosjekt *Oppgaveglidning* som i første omgang berører Åsnes sykehjem og HBO, men man ser også for seg synergieffekter ved å tenke ergoterapi og fysioterapi inn i denne sammenheng. Prosjektet forankres i strategisk plan for HOV og følger også av deltagelse i Rusta for framtida.

Demensomsorg: Framskrivninger peker til at antall personer som rammes av demens vil øke. Det er behov for en handlingsplan for å møte denne utfordringen og av tiltak kan nevnes utvidet åpningstid ved Solkroken og en videreutvikling av demensteamet.

Psykisk helse- og rustjeneste: Pr dags dato er tjenesten splittet der RUPS er organisert i HBO, mens PHRT er organisert i stab. Det er iverksatt en pågående evaluering av denne organiseringen og det forventes endringer. Samtidig må utviklingsarbeidet også innlemme dagaktivitetstilbud til målgruppen.

6.7 Tiltak – Åsnes barneskole

Kommunestyret har gjort vedtak om strukturendring av barneskolene i Åsnes. Dette medfører at Jara skole og Sønsterud skole avvikles fra august 2024, og alle barneskoleelevene samles på Flisa i Åsnes barneskole. Utredningen har lagt frem effekter av tiltaket, og konkludert med en redusert driftsutgift ved oppstart på ca. 3,5 mill. Dette er en reduksjon i forhold til tidligere prognoser med 0,9 mill årlig pga økte finanskostnader. Denne effekten vil øke årlige med bakgrunn i at finansutgiftene reduseres i forhold til nedbetaling av lån. Det legges derfor inn med en effekt på 1,7 mill. i 2025, og 3,5 mill. i 2026. Effektene er fordelt med reduksjon utgifter sektor oppvekst 6,6 mill, reduksjon sektor samfunnsutvikling 4,5 mill og økning finansutgifter 7,6 mill.

6.8 Tiltak –KLP tilbakeføring av premiereserve

Formannskapet behandlet i sak 17/21 tilbakeføring av premiereserve KLP. Her ble det gjort vedtak om å benytte den ekstraordinære tilbakeføringen i så stor grad som mulig i 2021, og resterende i 2022. Dette medfører en redusert pensjonskostnad for Åsnes kommune på ca. 4 mill. årlig i hele økonomiplanperioden. Reduksjonen er knyttet mot premieavvik og amortisering av dette. Tiltak gjennomført.

6.9 Tiltak – Åsnes opplæringssenter

Åsnes opplæringssenter er lokalisert på Østsiden. Dette er et uhensiktsmessig og stort lokale til dagens drift av ÅOS. Det har vært jobbet for å finne andre egnede lokaler eller annen organisering av enheten. Dette kan f.eks. være kjøp av tjenester fra andre kommuner eller ikke bosette flyktninger. Drift av bygget har i dag en kostnad på ca. 1,2 mill og i tillegg kommer tjenesteytingen. Ved å benytte alternative kommunale lokaler til ÅOS vil det reduseres de årlige kostandene med 1,2 mill. Pga oppstart av mottak på Hovelsåsen igjen, velges det ikke å legge inn endringer i økonomiplanperioden.

6.10 Tiltak - TV- og internettabonnement kommunale utleieboliger

Kommunestyrevedtak på å si opp kommunenes abonnement på de vanlige utleieboligene som kommunen har er effektivt. Det er vurdert dithen at abonnementet beholdes på omsorgsboligene. Dette tiltaket vil gi lavere driftsutgifter med kr 250 000 pr år.

6.11 Tiltak – reduksjon kommunal bygningsmasse

Åsnes kommune sitter på mange bygninger som ikke er i bruk eller vil bli ubrukte innen kort tid. Dette er både utleie objekter, omsorgsboliger og skoler. Det må sikres en etterbruk der dette er hensiktsmessig eller byggene må selges/avvikles. Dette vil redusere kommunens driftskostnader betydelig. Det presiseres at årsverk knyttet til dette inngår i ressursdimensjonerings tiltaket. En reduksjon av bygningsmassen vil gi effekter på sikt i forhold til driftsutgifter (eks årsverk) i størrelsesorden 1,7 mill. Bygningene som inngår i andre tiltak i planen er ikke inkludert i dette punktet. Det er i 2022 solgt omsorgsboliger; Heimly og Sønsterud bofellesskap. Andre boliger ligger ute for salg.

6.12 Tiltak – privatisering av kommunale veier

Prosessen med privatisering av kommunale veier må fortsette. Kommunen klarer ikke å drifte de kommunale veiene på en tilfredsstillende måte. Det oppleves at flere av de lokale grunneierne er positive til en slik endring. Effekt blir lavere kostnader til veier, men dette er allerede underbudsjettet og effekt legges derfor ikke inn som reduksjon.

6.13 Tiltak – barnehagestruktur

Åsnes kommune har ca. 230 barn som benytter seg av barnehage tilbud i form av privat eller kommunal plass. Fordelingen mellom de private og de kommunale er ca. 50/50 med en liten overvekt i de private barnehagene for barnehageåret 22/23. De kommunale barnehagene er til dels små enheter, og drives på bakgrunn av dette urasjonelt både driftsmessig og økonomiske. Det oppleves lite fleksibilitet og veldig sårbart. Flere av byggene hvor kommunen drifter sine barnehager har også behov for betydelig oppgradering. I utredningen som ble gjort i forhold til ny struktur druknet arbeidet rundet fremtidens barnehager i skole debatten. Det anbefales at man henter frem fra utredningen det som ble gjort i forhold til barnehager, og komplementere denne der det er behov for det. Utgangspunktet bør være så robuste enheter at man kan drifte både faglig og økonomisk effektivt og godt, og kunne ha fleksibilitet i tilbudet til innbyggerne. Det må i dette tiltaket påregnes en investeringskostnad for så å kunne ta ut effekter driftsmessig. Arbeidet må starte nå, og gjennomføres løpende etter at prosjektet vedr skolen er avsluttet. Ny barnehagestruktur må være på plass innen 2024. Tiltaket forventes å gi en årlig effekt på kr 700 000 årlig i lønns- og driftskostnader bygg.

6.14 Tiltak – deltakelse i «Inn i jobb»

Kommunen har meldt seg på KS sitt prosjekt «Inn i jobb». Arbeidet i prosjektet er nettverksbasert og er et samarbeid mellom KS, NAV og hovedsammenslutningene i kommunale sektor. Målet er å få flere ungdommer, som i dag verken er i utdanning eller arbeid, inn i kommunale jobber innenfor rammen av lovverk, krav og prinsipper. Innsatsen innrettes lokalt, og kommunen selv bestemmer hvordan dette gjøres. Et vesentlig mål er at arbeidet fører til blivende strukturer for å få unge inn i kommunale jobber. KS gir økonomisk støtte til prosjektet.

Kommunen er den største arbeidsgiveren i lokalsamfunnet og får et arbeidskraftsbehov som er større enn den yrkesaktive delen av befolkningen kan ivareta i fremtiden. Vi har bruk for at alle hender er i bruk. Å gjøre aktive tiltak for å få ungdom i arbeid er samfunnsmessig lønnsomt. Samtidig er det avgjørende for den enkelte å ha en jobb, en meningsfull hverdag og en lønn å leve av.

Åsnes med sitt store utenforskap anser dette som et meget relevant tiltak for å redusere kostnader på sikt – både for egen kommune og samfunnet som helhet. Dette er et tiltak som knyttes mot tidlig innsats. Effekter av tiltaket er vanskelig å fastsette i et økonomisk perspektiv på kort sikt, men kan bl.a. ha påvirkning på sosialbudsjettet og medføre at ungdom etablerer seg i kommunen. Noe som igjen betyr økte rammeoverføringer fra staten. Ambisjonen er at en person årlig i Åsnes skal komme inn i jobb, og dette kan settes som en akkumulert årlig effekt på kr 150 000. Dette sees i sammenheng med budsjettet til NAV.

6.15 Tiltak – planleggingsressurs

Det er viktig at det kontinuerlig planlegges og tilrettelegges for innbygger rekruttering og næringsutvikling i kommunen. Dette i form av gode løsninger og tilgjengelige tomter / eiendommer. Åsnes kommune har lite ressurser til dette arbeidet, og en økning vil være lønnsomt i fremtiden. Dette i form av etablering av næringsdrivende, økte tilflytting eller lavere fraflytting. Tiltak er iverksatt.

6.16 Tiltak – frivilligheten (kommune 3.0)

Kommunen har mange aktive frivillige lag og foreninger som bidrar i lokalsamfunnet. Det er i de fleste tilfeller ikke store ressurser fra kommunen som trenges for å tilrettelegge for frivilligheten, men gevinsten er stor for samfunnet og den enkelte. Forutsetningen for et godt og inkluderende samfunn er medmenneskelighet, fellesskap og trygget, og dette er helt konkrete ringvirkninger av frivillig engasjement.

Det er viktig at det tilrettelegges for dette arbeidet. Åsnes kommune tar dette på alvor og har avsatt midler til en frivillighetskoordinator. Ressursene til stillingen er omdisponert ved organisasjonsendringer. Koordinatoren skal jobbe på tvers av sektorene, og bistå frivilligheten i sitt arbeid. Stillingen ligger på sektor samfunnsutvikling. Tiltak iverksatt.

6.17 Tiltak - eiendomsskatt næringseiendommer, verker og bruk

Åsnes kommune har p.t. en sats på 3 promille på næringseiendommer, verk og bruk. Denne kan iht. eiendomsskatteloven være på maksimalt 7 promille. Kommunedirektøren foreslår derfor en økning av satsen med 1 promille årlig i økonomiplanperioden. Dette vil gi en økt inntekt på kr 550 000 årlig – akkumulert i perioden til 2,2 mill. Tiltak er iverksatt.

6.18 Tiltak – tjenestebiler Åsnes kommune

Det ble i årets budsjettseminar bedt om en utredning i forhold til leasing eller eie av tjenestebiler. Dette sett opp mot kostnader og andel av el-biler vs. biler med fossilt drivstoff. Utredning vil gi svar på eventuell økonomisk effekt, men ut fra våre antagelser legges det inn en forventet effekt på kr 150' årlig. Dette er da differansen mellom leasing og kapitalkostnader. I tillegg til dette vil kommunene sitte igjen med en restverdi på bilene for ev salg seinere. Kostnad for kjøp av tjenestebiler er satt opp i investeringsbudsjettet. Dette er en utgift som ikke gir rett til mva.kompensasjon noe som heller ikke leasing av el-biler gjør.

6.19 Tiltak – energiøkonomisering kommunale bygg

Det foreligger en politisk bestilling på en utredning / vurdering av solcelleenergi på alle nye kommunale formålsbygg. Det ble i budsjettseminaret i tillegg bedt om en utredning av samme energiløsning på eksisterende kommunale formålsbygg. Administrasjonen anser at det er mere enn solcelleenergi som omfattes, og velger å kalle tiltaket energiøkonomisering. Utredningen vil gi svar på eventuelle økonomiske effekter. Det er ikke lagt inn effekter i økonomiplanperioden i driftsregnskapet.

6.20 Oppsummering og effekter av foreslåtte tiltak i økonomiplanperioden

TILTAK NAVN	EFFEKT 2023	EFFEKT 2024	EFFEKT 2025	EFFEKT 2026
Politisk styring		435 000	435 000	435 000
Drifte til selvkost				
Kontorteknisk personale oppvekst			162 500	325 000
Samarbeider	200 000	1 875 000	3 750 000	3 750 000
Gjennomgang samarbeider og IKS	100 000	330 000	330 000	330 000
Systematisk organisasjons – og tjenesteutvikling, omorganisering omsorgsboliger, harmonisering av tjenester og innovasjon helse, omsorg og velferd	750 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Dimensjonering forvaltning - drift eiendom	1 300 000	1 300 000	1 300 000	1 300 000
Åsnes barneskole			3 800 000	6 600 000
KLP tilbakeføring premiereserve	4 000 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000
Åsnes opplæringscenter				
TV- og internettabonnement	250 000	250 000	250 000	250 000
Kommunal bygningsmasse	950 000	1 250 000	1 500 000	1 700 000
Privatisering kommunale veier	150 000	300 000	300 000	300 000
Barnehagestruktur			350 000	700 000
«Inn i jobb»	300 000	450 000	600 000	750 000
Planleggingsressurs				
Frivilligheten				
Eiendomsskatt	1 100 000	1 650 000	2 200 000	2 200 000
Tjenestebiler Åsnes kommune	150 000	150 000	150 000	150 000
Energiøkonomisering kommunale bygg	1 500 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
SUM	10 750 000	14 990 000	22 127 500	25 790 000

Effekter av de foreslåtte tiltakene er innarbeidet i kommunedirektørens budsjettforslag for perioden 2023 – 2026.

Det presiseres at flere av de foreslåtte tiltakene vil kunne gi større effekter enn anslått i tabellen, men for å bevare realismen i forslagene har vi benyttet forsiktighetsprinsippet.

Åsnes kommune kan formelt meldes ut av ROBEK når alt akkumulert merforbruk er dekket inn i regnskapet. Dette kan derfor tidligst skje ved behandling av regnskap 2022 i kommunestyret – dvs. sommeren 2023.

6.22 Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse)

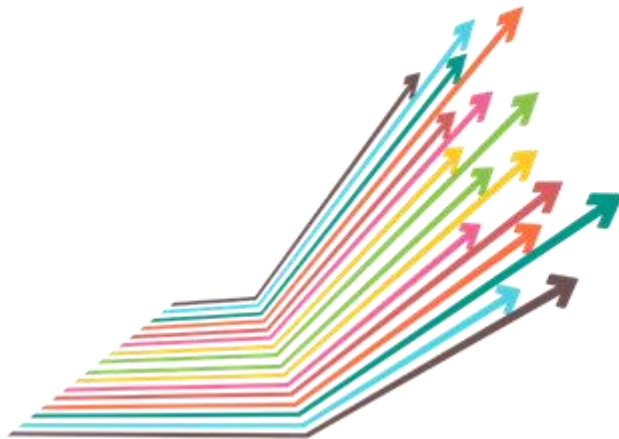
En ROS-analyse er en vurdering av sannsynligheten for og konsekvenser av uønskede hendelser. ROS-analysen er en kvalitativ risikovurdering, bygget på faglig skjønn og erfaring. De viktigste spørsmålene en risikovurdering skal besvare er:

1. Hva kan gå galt i virksomheten?
2. Hva er årsaken til at dette skjer?
3. Hvor ofte kan det skje?
4. Hva er konsekvensen hvis det skjer?
5. Hva kan gjøres for å redusere risikoen?

I forhold til tiltaksplanen vil ikke alle tiltakene bli vurdert i risikoanalysen. Vurderingen vil være på om tiltaket blir gjennomført eller ikke, og da konsekvenser av dette. Flere av tiltakene i planen er allerede gjennomført.

Disse tiltakene er risikovurdert:

- VÅG-samarbeider
- Ny skolestruktur (oppvekst og samfunnsutvikling)
- Ny barnehagestruktur (oppvekst og samfunnsutvikling)
- Oppgaveglidning (ref. tiltak innovativ bemanningsledelse) i HOV
- Digitalisering / velferdsteknologi i HOV

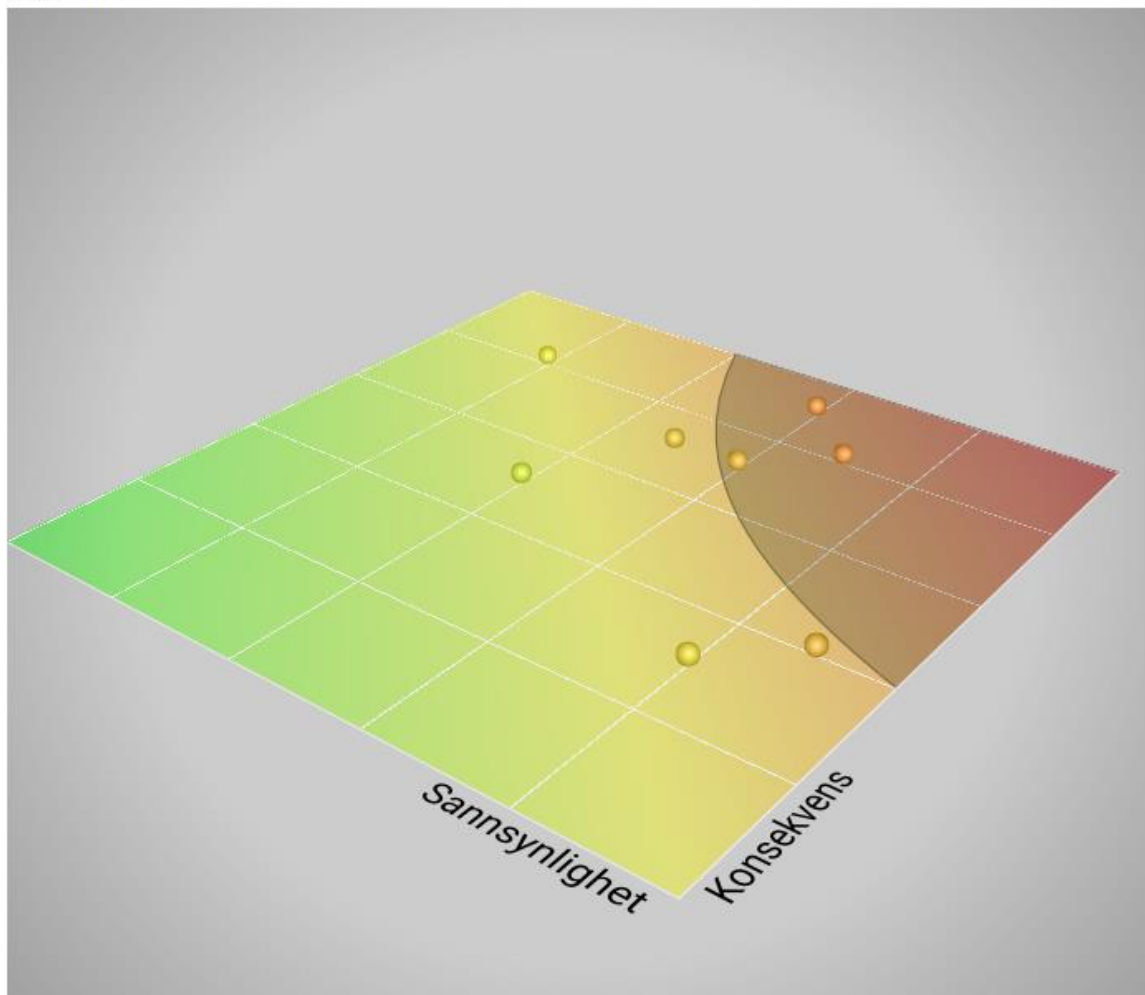

6.22.1 ROS-analyse VÅG-samarbeider

Risikoanalyse:

VÅG-samarbeider

Grense: 10

Deltagere

- Løvbæk, Anita
- Langmoen, Otto

ÅSNES KOMMUNE

Risikoanalyse med etablerte og foreslåtte tiltak

¹³⁷ Kvalitet på tjenestene

Kvaliteten på tjenesteproduksjonen blir lavere etter etablering av samarbeid

Forslag til tiltak

- **Ledelse**

Kommunene må enes om hva som er riktig og god nok kvalitet. Ledere i samarbeidene må sørge for å levere på denne kvaliteten.

¹³¹ Manglende politiske vedtak OVER GRENSE

Styringsgruppa anbefaler kommunestyrene å etablere ulike samarbeid, men får ikke politiske vedtak i alle eller noen av kommunestyrene.

Forslag til tiltak

- **Antall deltakerkommuner**

Styringsgruppe anbefaler ny sammensetning av deltakerkommuner og eller endring av vertskommune.

¹³⁶ Manglende økonomisk effekt

Etablering av et eller flere vertskommunesamarbeid gir ikke noen kostnadsreduksjon, verken på kort eller lang sikt.

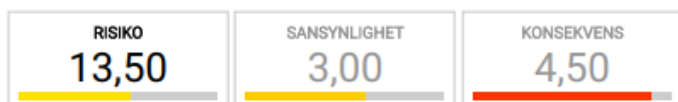
Forslag til tiltak

- **Krav til kostnadseffektivisering**

Deltakerkommunen og eller vertskommunen setter tydelige krav til økonomisk omstilling og kostnadseffektivisering. Krav om færre årsverk på sikt

¹³⁵ Miste ressurspersoner og fagkompetanse OVER GRENSE

En eller flere medarbeidere kan se seg om etter nye arbeidsområder eller ny arbeidsgiver på grunn av bytte av kontorsted, eller bytte av arbeidsgiver (vertskommune).

Forslag til tiltak

- **Involvering**

Alle berørte ansatte (gjennom tillitsvalg) må involveres i planlegging og implementering av samarbeidene. Etter etablering av samarbeid må alle ansatte få delta i evaluering.

¹³⁸ Oppgavefordeling samarbeid vs kommune

Alle kommunene må overføre de samme oppgavene inn i samarbeidene. Dette kan bety at noen oppgaver må føres tilbake til andre samarbeid eller til kommunen(e)

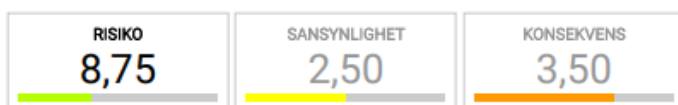
Forslag til tiltak

- **Kartlegging**

Kommunene må enes om hva samarbeidet skal omfatte av oppgaver, og ledere i samarbeidene må følge opp at alle oppgaver blir ivaretatt, og at ikke nye oppgaver tas inn.

¹³³ Tilrettelegging av lokaler i vertskommunen

Overføring av ressurser og medarbeidere til vertskommunen kan medføre behov for tilpassing, ombygging eller behov for større lokaler for å kunne iverksette samlokalisering

Forslag til tiltak

- **Fremtidsrettede arbeidsplasser**

Ved planlegging og etablering av lokaler til samarbeidene skal disse tilpasses dagens og fremtidens krav og behov. Alle ansatte trenger ikke egne cellekontor. Innovativ tenkning.

¹³⁴ Ulike bedriftskulturer

Kommunene kan ha ulik intern kultur og ulik holdning blant medarbeiderne som kan skape utfordringer for arbeidsmiljøet og gjennomføring av oppgaver/tjenesteproduksjonen

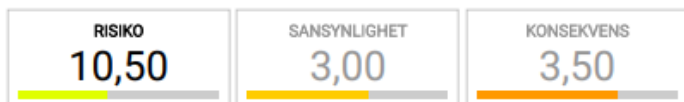
Forslag til tiltak

- **Personal-ledelse**

Ledere i samarbeidene må sette fokus på arbeidsmiljø og etablering av ny organisasjonskultur. Medarbeiderskap.

¹³² Ulike politiske vedtak i kommunene OVER GRENSE

De respektive kommunestyrene fatter ulike vedtak vedr. etablering av samarbeidsområder

Forslag til tiltak

- **Antall deltakerkommuner**

Styringsgruppe anbefaler ny sammensetning av deltakerkommuner og eller endring av vertskommune

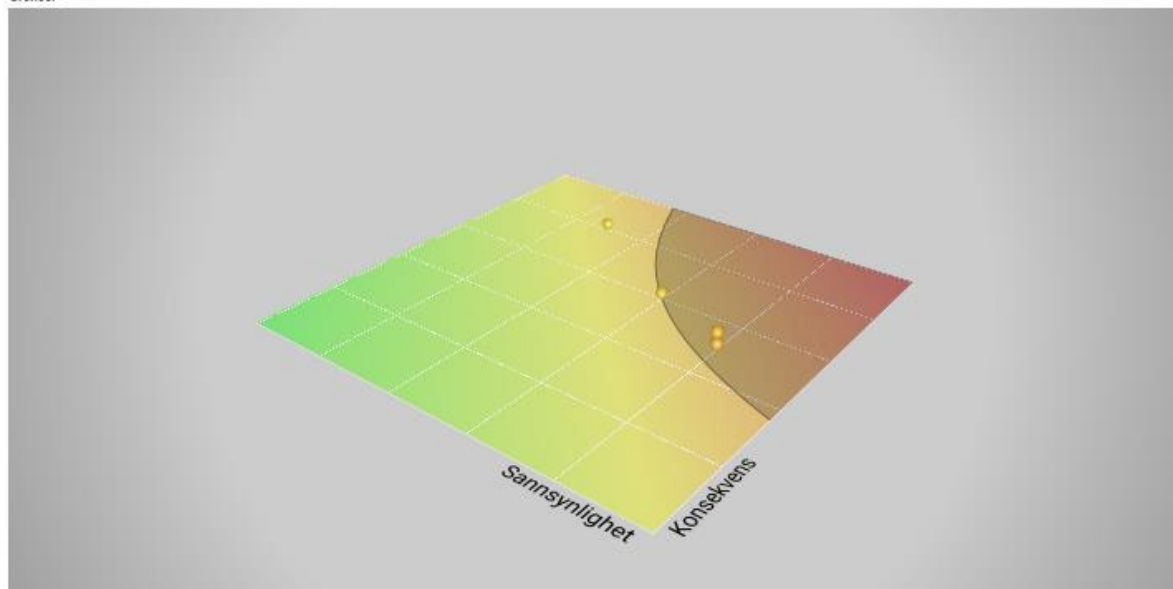

6.22.2. ROS-analyse ny skolestruktur

Risikoanalyse:

Ny skolestruktur

Grense: 9

Deltagere

- TT, Sektorleder
- Oppvekst, Sektorleder

Risikoanalyse med etablerte og foreslåtte tiltak

¹⁷⁰ Betydelig kritikk fra foresatte og lokalsamfunnene OVER GRENSE

Sentralisering fører til at foresatte og lokalsamfunnene mener at nærmiljøene rases og at det blir praktiske utfordringer for foresatte.

Etablerte tiltak

- **Medvirkning**
Sikre tidlig medvirkning fra foresatte, ansatte og tillitsvalgte i utredningen – Utført i tidligfase og følges opp videre gjennom samspillsfasen
- Sikre medvirkning fra foresatte, ansatte og tillitsvalgte i prosessen

¹⁷¹ Investeringskostnadene blir betydelig høyere enn vedtatte budsjettrammer OVER GRENSE

Anskaffelseskostnadene ved ny skole er høyere enn opprinnelig budsjett. Dette skyldes i all hovedsak resultater av Covid og Ukraina-krisen med all den usikkerhet dette har ført til i samfunnet.

Etablerte tiltak

- **Anskaffelsesstrategi**
Anskaffelsesstrategi der man benytter samspill som entreprisform reduserer usikkerheten av selve leveransen og gir en bedre styring av kostnadene.
- **Følge prioriteringer fra styringsdokumentet**
Ha fokus på- og prioritere 1) økonomi, 2) kvalitet og 3) tid i denne rekkefølgen reduserer mest sannsynlig kostnadene.
- **Samspill som entreprisform**
Anskaffelsesstrategi der man benytter samspill som entreprisform reduserer usikkerheten av selve leveransen og gir en bedre styring av kostnadene.
- **Usikkerhets- og risikooppfølging**
Kontinuerlig usikkerhets- og risikooppfølging gjennom hele prosjektperioden

¹⁶⁹ Politiske vedtak som velger å beholde dagens struktur

Viser til tidligere gjennomførte skole og barnehageutredning som viser at dersom dagens alternativ opprettholdes, kan det bli:

Små og sårbare fagmiljø som bidrar til lite forutsigbarhet om både faglig oppfølging av barna og at planlagte aktiviteter ikke kan gjennomføres

Utfordrende å få ansatte med riktig kompetanse (Små stillinger med behov for bred kompetanse)

Behov for renovering med store kostnader. Gamle skolebygg er lite fleksible og det må gjøres betydelige endringer for at byggene skal fungere etter dagens- og fremtidens krav og forventninger

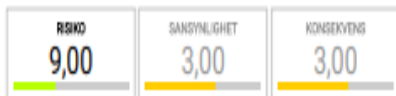

Etablerte tiltak

- **Slutføre skoleprosessen**
Slutføre skoleprosessen med fokus på økonomi, kvalitet og tid der dette ikke bare er fokus på investeringskostnadene men også på optimalisering for reduserte driftskostnader over tid.

¹⁷² Økonomi

De behovene og ønskene som brukere av skolen har og har fått som forventninger i prosessen blir betydelig nedskalert grunnet økonomi.

Etablerte tiltak

- **Sikres i samspillsfasen**
Sikre god samspillsfase

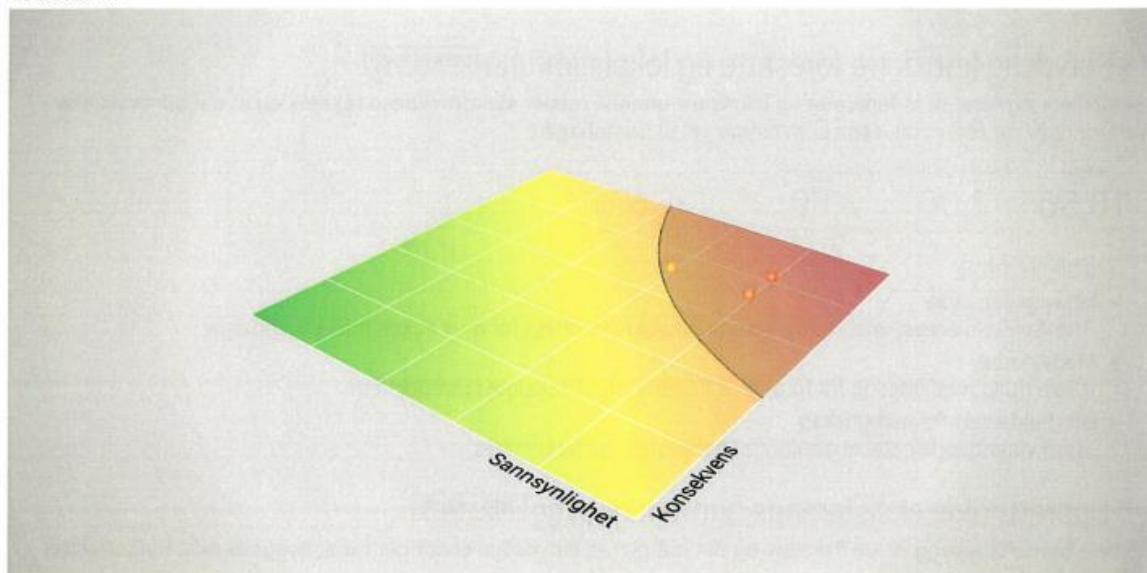

6.22.3 ROS-analyse ny barnehagestruktur

Risikoanalyse:

Ny barnehagestruktur

Grense: 10

Deltagere

- TT, Sektorleder
- Oppvekst, Sektorleder

Risiko-objekt

- Ny barnehagestruktur
Risikovurdering av Robek tiltak - ny barnehagestruktur

Risikoanalyse med etablerte og foreslåtte tiltak

Ny barnehagestruktur

¹⁶⁶ Betydelig kritikk fra foresatte og lokalsamfunn OVER GRENSE

Sentralisering fører til at foresatte og lokalsamfunnene mener at nærmiljøene raseres og at det blir praktiske utfordringer for foresatte, sånn som lengre vei til barnehagen.

RISIKO	SANSYNLIGHET	KONSEKVENNS
10,50	3,00	3,50

Etablerte tiltak

- **Interesseanalyse**
Utarbeide interesseanalyse og kommunikasjonsstrategi for hver enkelt interessegruppe
- **Medvirkning**
Sikre tidlig medvirkning fra foresatte, ansatte og tillitsvalgte i utredningen
- **Utarbeide samfunnsregnskap**
som viser hvorfor større en sentral barnehage gir best effekt

¹⁶⁷ Opprettholde eksisterende barnehagebygg OVER GRENSE

Gamle barnehagebygg er lite fleksible og det må gjøres betydelige endringer for at byggene skal fungere etter dagens krav.

RISIKO	SANSYNLIGHET	KONSEKVENNS
16,00	4,00	4,00

Etablerte tiltak

- Bygge ny barnehage [\[LINK\]](#)
- Behov for kostnadseffektive bygg
- Bygge ny barnehage

¹⁶⁸ Politiske vedtak som velger å opprettholde dagens struktur OVER GRENSE

Hvis dagens alternativ opprettholdes kan det bli:

Små og sårbare fagmiljø som bidrar til lite forutsigbarhet om både faglig oppfølging av barna og at planlagte aktiviteter ikke kan gjennomføres

Utfordrende å få ansatte med riktig kompetanse (Små stillinger med behov for bred kompetanse)

Behov for renovering med store kostnader

Høyere driftskostnader ved 3 eldre barnehager enn 1 driftsvennlig barnehage

RISIKO	SANSYNLIGHET	KONSEKVENNS
14,00	4,00	3,50

Etablerte tiltak

- Bygge ny barnehage
- Godt dokumenterte utredninger som tydelig beskriver konsekvensene

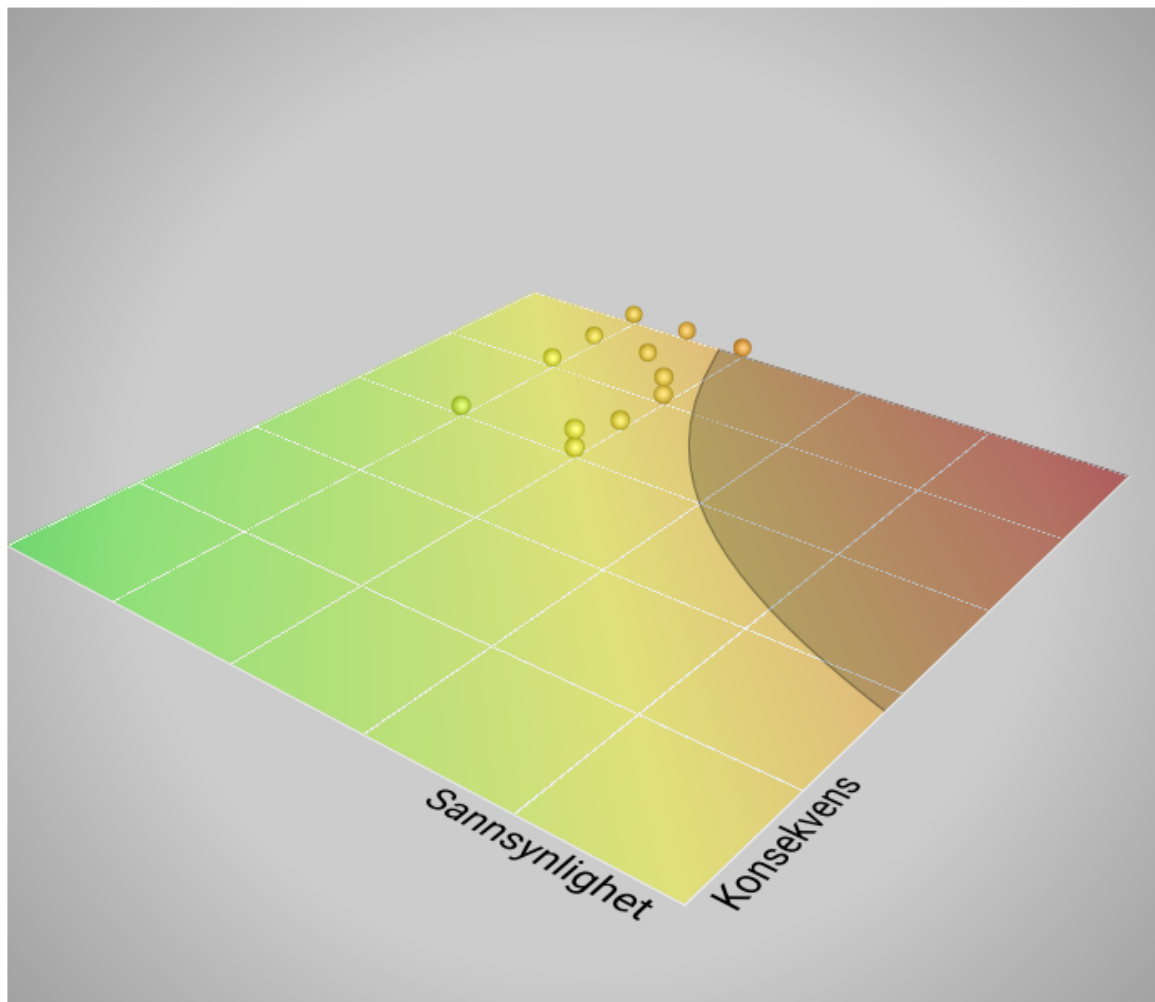

6.22.4 ROS-analyse oppgaveglidning HOV

Risikoanalyse:

Oppgaveglidning helsepersonell

Grense: 9

Deltagere

- HO, Sektorleder
- HO, Rådgiver HOV

Sårbarheter

Ingen sårbarheter

ÅSNES KOMMUNE

Risiko-objekt

- 1. Prosjektorganisering
- 2. Prosjektgjennomføring
- 3. Manglende evaluering

Risikoanalyse med etablerte og foreslåtte tiltak

1. Prosjektorganisering

¹⁴⁷ Ikke avsatt tid

Kan resultere i dårlig planleggelse av prosjektet

Etablerte tiltak

- Fremme det som prioritert oppgave
- Frikjøpe interne ressurser

Forslag til tiltak

- Kan ansette prosjektleder

¹⁴⁸ Involvering av medarbeidere

Medarbeidere må involveres tidlig i prosjektplanen for å sørge for forståelse og forankring

¹⁴⁹ Involvering av tillitsvalgte og verneombud

Brudd på Hovedavtalen

¹⁵⁰ Manglende forankring i strategisk og øvrig ledelse

Kan resultere i at prosjektet ikke kan gjennomføres

¹⁵¹ Manglende forståelse av kultur

Kan resultere i profesjonsstrid, eller feil valg av løsning

Etablerte tiltak

- Tilknytte ressurser som kjenner kulturen

2. Prosjektgjennomføring

¹⁵³ Ikke avsatt tid

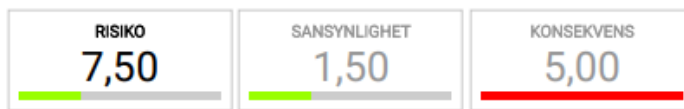
Tillitsvalgte, verneombud og øvrige deltagere må få avsatt tid til å gjennomføre prosjektet

Etablerte tiltak

- Tydelig prioritering av prosjektet

¹⁵⁴ Ikke avsatt tid for prosjektleder

Etablerte tiltak

- Frikjøpe interne ressurser

Forslag til tiltak

- Ekstern prosjektleder

¹⁵² Informasjonsflyt

Fortløpende informasjon til, og dialog med medarbeidere og ledelse

Etablerte tiltak

- Kommunikasjonsstrategi

Forslag til tiltak

- Månedlig nyhetsbrev

¹⁵⁵ Motstand

Motstand i yrkesgruppene mot endring i oppgavefordeling

Etablerte tiltak

- Informasjon og dialog
- Motivere og forankre hos tillitsvalgte

¹⁵⁸ Oppfølging av milepælsplan

Hindrer fremdrift, og øker kostnader

Etablerte tiltak

- Lage en realistisk milepælsplan
I fht til tid og oppgaver

¹⁵⁶ Økonomi OVER GRENSE

Ikke avsatt midler vil hindre prosjektgjennomføring

Forslag til tiltak

- Avsette midler i budsjett

3. Manglende evaluering

¹⁵⁷ Evaluering

Tidspunkt for evaluering må settes og følges.

Etablerte tiltak

- Tillitsvalgte og verneombud deltar sammen med prosjektleder i planlegging av evaluering

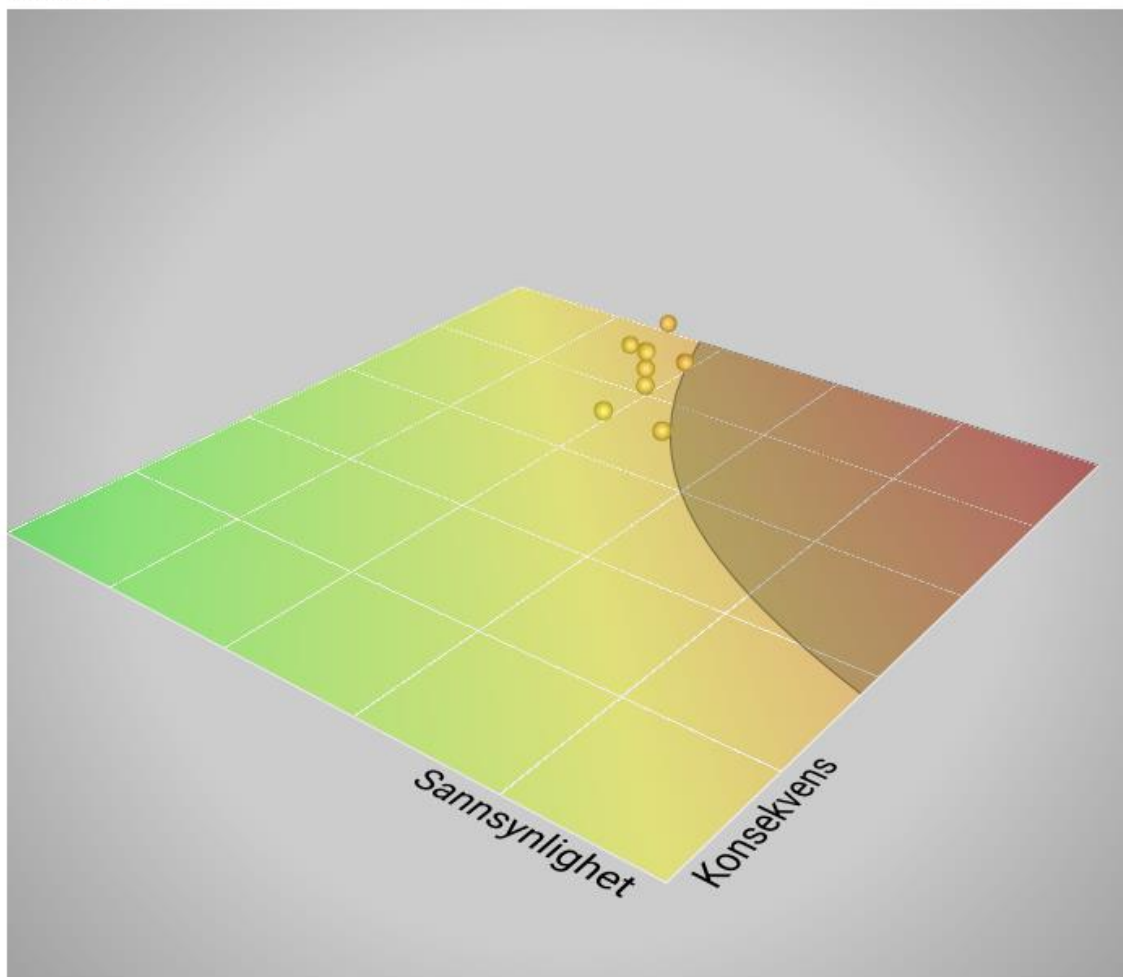

6.22.5 ROS-analyse digitalisering / velferdsteknologi HOV

Risikoanalyse:

Digitalisering HOV

Grense: 9

Deltagere

- HO, Rådgiver HOV
- HO, Sektorleder

Verdihierarki

Sårbarheter

Ingen sårbarheter

ÅSNES KOMMUNE

Risiko-objekt

- Anskaffelser
 - Anskaffelse av ulike digitale løsninger
- Manglende funksjonalitet
- Manglende ressurser til implementering

Risikoanalyse

Anskaffelser

¹⁴⁰ Langvarig anskaffelsesprosess

Etablerte tiltak

- **Forankring hos innkjøpansvarlig**

¹⁴¹ Valgt leverandør går konkurs

¹³⁹ Velger feil løsning

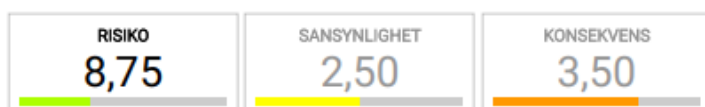

Manglende funksjonalitet

¹⁴² Produkter feiler

¹⁴³ Produkter mangler

Etablerte tiltak

- **Bestille fra annen leverandør**
OBS må beskrives i anskaffelsen

Manglende ressurser til implementering

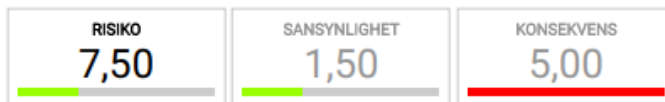
¹⁴⁴ Ikke avsatt tid

Etablerte tiltak

- Ansette prosjektleder

¹⁴⁵ Manglende kompetanse hos leverandør

¹⁴⁶ manglende kompetanse internt

Etablerte tiltak

- Bruke prosjektleder
- Opplæring/kurs

7. Fokus / hovedsatsningsområder / premisser 2023

Det ble gjort en tydelig definisjon av sine hovedsatsningsområder i 2018. Disse er fortsatt styrende for kommunens arbeid, og videreføres. Det overordnede for alle områdene er:

FOLKEHELSE –

«Åsnes kommune skal redusere sosiale helseforskjeller blant innbyggerne og motvirke utenforskap».

Fokusområdene er:

- Frivillighet
- Tidlig innsats
- Innbyggerrekruttering

Overordnede mål for fokusområdene videreføres fra 2022 til 2023.

Fokusområde samfunn:

- *Åsnes kommune skal redusere sosiale helseforskjeller blant innbyggerne og motvirke utenforskap*

Kommunens samfunnsrettede folkehelsearbeid skal ha oppmerksomhet på hvordan helsen fordeler seg i befolkningen. Gjennom god planlegging og prioritering, skal kommunens innsats være rettet mot å utvikle det som skaper og fremmer helse i befolkningen, og redusere faktorer som medfører helserisiko. Det er viktig å tilrettelegge for at befolkningen både har mulighet og lyst til å ta gode helsevalg.

Folkehelseloven legger ansvaret for folkehelse på kommunen som sådan, og ikke til kommunens helsetjeneste. **Kommunen skal bruke alle sine sektorer til å fremme folkehelse, og ha en helhetlig, felles innsats for å bedre folkehelsen.** Det skal tenkes helse i alt vi gjør.

Oversiktsdokumentet for folkehelsen i Åsnes viser at kommunen kommer lavere ut enn landsgjennomsnittet på indikatorer som bidrar til systematiske helseforskjeller i befolkningen. Større andel med levekårsutfordringer, lavere utdanningsnivå og lavere gjennomsnittlig grunnskolepoeng. Det er flere barn som bor i lavinntektsfamilier, flere enslige og flere dagligrøykere og overvektige. Befolkningen i Åsnes har lavere forventet levealder, og høyere forekomst av somatisk og psykisk sykdom enn fylkes- og landsgjennomsnitt.

Konkrete resultatmål for å bedre folkehelsen defineres på sektor- og enhetsnivå. Folkehelse er et vidt begrep og omfatter både psykisk og fysisk helse, som igjen påvirkes av en rekke faktorer som kommunen er en sentral beslutningstaker og tilrettelegger for. Alle enhetene i kommunen skal finne relevante resultatmål, og tiltak, for å bidra til det overordnede målet om god folkehelse. Det kan være alt fra å sikre god vannkvalitet, tilgang til friluftsområder,

opplevelse av mestring blant elevene, redusere arbeidsledighet, sikre høy deltagelse i kultur- og idrettsaktiviteter.

Effekt måles samlet ved å se på utvikling av folkehelseprofilen som utarbeides av Folkehelseinstituttet.

Fokusområde brukere:

- *Åsnes kommune skal tilby sine innbyggere gode, moderne og brukertilpassende tjenester.*

Målet om å sikre «gode, moderne og brukertilpassede tjenester» er det samme som tidligere, og i tråd med våre planer om å utvikle effektive tjenester som er tilpasset brukernes behov.

Sektorene og enhetene utarbeider selv mål for tjenestene. Kommunens tjenester er bredt sammensatt og har ulike utfordringer, men det er også noen overbyggende utfordringer som gjelder for alle områdene.

Fokusområde medarbeidere:

- *Åsnes kommune er en organisasjon med motiverte, kompetente og endringsdyktige medarbeidere*

Målene for medarbeidere er knyttet til nærvær og tiltak definert etter medarbeiderundersøkelsen 10-faktor som ble første gang tatt i bruk i 2018. Det er gjennomført ny medarbeiderundersøkelse i 2022, og det foreligger nå sammenligningstall fra tre medarbeiderundersøkelser på samme mal.

Sektorer og enheter definerer sine egne fraværs mål ut i fra sin aktuelle situasjon, og det er opp til hver enhet og definere sine satsningsområder ut fra tilbakemeldinger gitt på medarbeiderundersøkelsen. Tiltakene skal inngå i enhetenes HMS-planer for kommende år.

Fokusområde økonomi:

- *Balanse i økonomien for å sikre et forutsigbart handlingsrom*

Langsiktighet og forutsigbarhet i de økonomiske rammene er en forutsetning for å kunne utvikle kommunen til å møte morgendagens behov. Det er derfor svært viktig at tjenestetilbudet tilpasses de ressursene som organisasjonen disponerer.

For å sikre økonomisk forsvarlig drift og bærekraft er det nødvendig med stram økonomi- og budsjettstyring. Dette setter krav til at hver sektor og enhet styrer økonomien i henhold til budsjett. Resultatet skal måles på sektor- og enhetsnivå, og samlet for kommunen.

Åsnes kommune ble sommeren 2021 innmeldt i ROBEK registrert igjen, dette på bakgrunn av Kommuneloven § 28-1 bokstav c og d jfr. kap. 5 i dokumentet. Dette medfører kontroll og tett oppfølging fra Statsforvalteren i Innlandet. Åsnes kommune må redusere sitt driftsnivå til forventede inntektsnivå, og dette medfører en ytterligere reduksjon på ca. 15-20 mill i økonomiplanperioden.

Overordnet styringskort for 2023:

Fokusområder og mål	Mål 2023
Samfunn	
Folkehelsa i Åsnes kommune har en positiv utvikling	Defineres på tjenestenivå
Brukere	
Åsnes kommune skal tilby sine innbyggere gode, moderne og brukertilpassede tjenester	Defineres på tjenestenivå
Medarbeidere:	
Nærvær i % ⁴	93,2
Tiltak knyttet til medarbeiderundersøkelsen 10-faktor fra 2020. Prioritert faktor: Faktor 5: Mestringsorientert ledelse	Defineres på tjenestenivå
Økonomi	
Budsjett (> 100=overforbruk)	100

⁴ Behandles i AMU møte i november-22. Tallet er betydelig høyere enn faktisk nærvær siste år, men disse er sterkt preget av covid.

7.1 Klima

Norge har meldt inn et forsterket klimamål under Parisavtalen. Norges forsterkede klimamål er reduksjon av utslippene med minst 50 prosent og opp mot 55 prosent sammenlignet med 1990-nivå. Flere av de norske kommunene har vedtatt enda mer ambisiøse klimamål.

Klimatankegangen er viktig for alle Åsnes kommunes enheter og alle omfattes av tiltak som påvirker miljøet. Kommunen skal bidra i arbeidet med å redusere utslippene av klimagasser. Dette bl.a. gjennom sin rolle som lokal planmyndighet, eier av bygg og anlegg, grunneier, innkjøper, tjenesteleverandør, politisk aktør og samfunnsutvikler.

Åsnes kommune har ikke utarbeidet noe eget klimabudsjett, men det er utarbeidet en egen handlingsplan klima og miljø (I vedtaksprosess), som sammen med gitte økonomiske rammer innen området, er kommunens styrende verktøy for å bidra til å nå Norges vedtatte klimamål. En naturlig del av arbeidet er å kvalitetssikre om definerte klimabudsjett for 2022 er oppnådd og å definere klimabudsjett for 2023. Klimabudsjettet vil være en naturlig del av kommunens handlingsprogram i fremtiden.

Innenfor gitte rammer i budsjettet vil følgende innsatsområder prioriteres i 2023:

- Aktivt delta i prosjekt Sirkulære Solør
- Energibruk og klimagassutslipp fra egne bygg og anlegg
- Transport (som utøves av kommunen selv eller kommunens ansatte i jobbsammenheng)
- Innkjøp og forbruk
- Vann og avløp
- Informasjon og undervisning
- Arealbruk og transport (i kommunen generelt)
- Avfall
- Landbruk
- Næringsliv, teknologi og sirkulærøkonomi
- Videreføring av Biogass prosjektet som er en felles satsning med landbruket og næringslivet i Solør
- Utarbeidelse av Kommunedelplan for Energi, Klima og Miljø

7.2 Miljø

Miljøtankegangen er viktig for alle Åsnes kommunes enheter og alle omfattes av tiltak som påvirker miljøet. Kommunen skal aktivt bidra i arbeidet med å redusere utslippene av miljøgifter og redusere miljøfotavtrykkene. Dette bl.a. gjennom sin rolle som lokal planmyndighet, eier av bygg og anlegg, grunneier, innkjøper, tjenesteleverandør, politisk aktør og samfunnsutvikler.

Åsnes kommune har ikke utarbeidet noe eget miljøbudsjett, men det er utarbeidet en egen handlingsplan klima og miljø (I vedtaksprosess), som sammen med gitte økonomiske rammer innen området, er kommunens styrende verktøy for å bidra til å redusere miljøutslipp og miljøfotavtrykkene. En naturlig del av arbeidet er å kvalitetssikre om definerte miljøbudsjett for 2022 er oppnådd og å definere miljøbudsjett for 2023. Miljøbudsjettet vil være en naturlig del av kommunens handlingsprogram i fremtiden.

Innenfor gitte rammer i budsjettet vil følgende innsatsområder prioriteres i 2023:

- Aktivt delta i prosjekt Sirkulære Solør
- Opprydding av kommunale avfallsplasser med mulig avrenning til vassdrag.
- Bekjempelse av Kjempespringfrø og andre arter på svartelisten som for eksempel villsvin.
- Motorferdsel i utmark begrenses til ett minimum slik at rødlistearter ikke forsvinner
- Informasjon og undervisning
- Utarbeidelse av kommunedelplan for Energi, Klima og Miljø
- Avfall
- Landbruk
- Vanndirektivet (utsendelse om pålegg om forbedring av private avløpsanlegg)

7.3 Budsjettpremisser utenom økonomi

I Kommuneloven § 14.4 står det bl.a. «Økonomiplanen og årsbudsjettet skal vise kommunestyrets eller fylkestingets prioriteringer og bevilgninger og de målene og premissene som økonomiplanen og årsbudsjettet bygger på». Kommunedirektøren skal i årsberetningen rapportere på vesentlige avvik fra budsjettpremissene, i tillegg til beløpsmessige avvik, jfr. kommuneloven § 14-7 annet ledd b. Revisor skal kontrollere at en slik redegjørelse er gitt jfr. kommuneloven §§ 24-5 og 24-6. Dette oppfattes kommunestyrets forutsetninger og mål for hvordan bevilgningene som gis i årsbudsjettet skal disponeres.

Det er viktig at det lages budsjettpremisser som er målbare, og at det foreligger rutiner for oppfølging av oppfyllelsen av kommunestyrets premisser. I tillegg skal kommunedirektøren gjøre en vurdering av hvilke av premissene av bevilgningene det er størst risiko for vesentlige avvik på.

Åsnes kommune har valgt å utarbeide følgende fire hovedpremisser, og dette er satt opp i tabellen under:

Premiss	Tekst / forklaring	Måleform
Folkehelseprofil	Redusere andelen av innbygger i arbeidsfør alder som står utenfor arbeidslivet	-%-andel i arbeid
Oppvekstprofil	Oppvekstprofilen gir viktig kunnskap om barn og deres familier. Benyttes i planarbeidet for å vise styrker og utfordringer i forhold til barn og unge.	Grunnskolepoeng
Befolkningsutvikling	Stoppe nedgangen i antall innbygger	Antall innbyggere
Miljø	Redusert samlet CO2 utslipp	Tonn CO2-ekvivalenter

I tillegg kommer sektorenes prioriteringer som det vil bli gitt tilbakemelding på i årsbretningen for 2023. Disse fremkommer under sektorenes kapitler - oppvekst (side 78), helse, omsorg og velferd (side 86) og samfunnsutvikling (side 91-93). Satsningsområder innen klima og miljø kommer i tillegg (side 60 og 61).

8. Investeringer

Samlet lånegjeld ved inngangen til 2022 er ca. 681 mill. eller kr 85 204 pr. innbygger. Dette er en betydelig lånegjeld. Åsnes kommune ligger lavere enn egen KOSTRA gruppe og fylket. (Jfr. tabell pkt 3.3. KOSTRA gr.01 kr 93 391,- og Innlandet kr 92 641,-). Renter og avdrag gjør store inngrep i kommunens økonomiske handlefrihet jfr. tidligere i dokumentet, og det må alltid vurderes nøye hvilke nye investeringer som skal prioriteres i økonomiplanperioden. Prioritet de neste årene for Åsnes kommune er barnehage- og skolestruktur, vanntilførsel vestsiden og investeringer knyttet mot dette. Investeringsnivået er høyt i økonomiplanperioden knyttet mot strukturendringer og VA-forbedringer. Når det gjelder prosjektet som har startet med vanntilførsel Sparbymoene/Snålroa/Lauta/Flisa bru vil dette gi økte inntekter på selvkostområdet i form av flere abonnenter tilknyttet kommunalt vann.

Følgende investeringer er prioritert i 2023

- Nye Åsnes barneskole
- Endring av barnehagestruktur
- Vanntilførsel Sparbymoene/Snålroa/Lauta/Flisa bru
- Grunnerverv og infrastruktur nye utbyggingsområder
- ENØK tiltak rådhuset

8.1 Startlån for videre utlån, Husbanken

Startlån er et finansielt virkemiddel for at så mange som mulig av kommunenes innbyggere skal kunne skaffe seg sin egen bolig. Startlån kan også benyttes som et virkemiddel for at leietakere i kommunale boliger skal kunne etablere seg i egne boliger, og gjennom dette at kommunen på sikt kan bygge ned sin boligportefølje. I arbeidet med startlån fremover er det ønskelig å fokusere på barnefamilier. Dette ved at startlån brukes til kjøp av ny bolig, kjøp av sin kommunale bolig og i noen tilfeller refinansiering av gjeld dersom barnefamilien står i fare for å miste sin bolig. Videre skal det være fokus på beboere i kommunale boliger for å få en bedre rullering på disse, samt å løfte vanskeligstilte familier ut av situasjon.

8.2 Egenkapitalinnskudd KLP

Årlig betales egenkapitalinnskudd til KLP. Dette er en ordning som ikke kan lånefinansieres eller finansieres ved bruk av mva. kompensasjon. Det må derfor påsees at det finnes frie inntekter i investeringsregnskapet i form av salgsinntekter eller bruk av fonds til denne investeringen.

8.3 Vanntilførsel Sparbymoene, Snålroa, Lautau, Flisa bru

Ny vannledning til husstander på Sparbymoene, Snålroa, Lautau og rundt Flisa bru. Vil gi kommunalt vann til ca. 250 nye husstander, tilrettelegge for fremtidige utvidelser samt sikre tosidig vanntilførsel til eksisterende abonnenter. Arbeidet startet inneværende år, og slutføres i 2023.

8.4 Søkkediet vannverk

Ny borebrønn etter pålegg fra Mattilsynet. Arbeidet har startet i 2022, og slutføres i 2023.

8.5 Kvalitetsheving distribusjonsnett vann

Pålegg fra Mattilsynet om lekkasjesøking og sikker vannforsyning. Vi har pr i dag en meget stor lekkasjeprosent (50 %) – dvs. halvparten av vannet som produseres går tapt. Dette påvirker driftskostnadene.

8.6 Skalbukilen renseanlegg

Pålegg fra fylkesmannen. Iht gjeldende økonomiplan. Prosjektering i 2023, og gjennomføring i 2024.

8.7 Berg-Kvisler renseanlegg

Pålegg fra fylkesmannen. Renseanlegget må fornyes iht. krav i lovverk og miljøhensyn. Iht gjeldende økonomiplan.

8.8 Reservevannløsning mot Grue

Pålegg fra Mattilsynet. Erstatte tidligere prosjekt by-pass løsning ved Søkkediet. Vil gi en god reservevannsløsning og forsyningssikkerhet for Åsnes.

8.9 Vannforsyning Damstien

Beboere i området har store problemer med vannforsyningen. Naturlig å sees på sammen med reservevannløsning mot Grue.

8.10 Rådhuset

Åsnes rådhus tilfredsstiller ikke dagens kravene knyttet mot HMS. Inneklima og ventilasjon må skiftes ut og utbedres. Anleggene har høy alder, og er ikke iht dagens standard. Åsnes kommune har utarbeidet eget «ventilasjonsprogram» som prioriterer rehabilitering av ventilasjonsanleggene på de kommunale byggene. Rådhuset har stått på investeringsplanen i flere år, men blitt forskjøvet eller prioritert vekk pga andre prosjekter. Nytt ventilasjonsanlegg på rådhuset planlegges med gjennomføring i 2022 og 2024. .

8.11 Åsnes sykehjem, ventilasjon team 7, 8, 9, kantine og resepsjon

Det er store problemer med temperatur og inneklima på de nevnte områdene. Investeringen står i gjeldende økonomiplan, og er en slutføring av prosjektet som startet i 2022.

8.12 Energiløsning reguleringsplan Flisa øst (ENØK)

Utrede ny innovativ energiløsning for offentlige bygg i det aktuelle området. Det er mottatt klimasatmidler til prosjektet.

8.13 Energiøkonomisering kommunale bygg (ENØK)

Bruk av mere effektive energiløsninger på kommunale formålsbygg.

8.14 Grunnerverv og infrastruktur ny utbyggingsområder næring og bolig

Åsnes kommune har minimalt med arealer for etablering og utvikling av næringslivet, samt nye boligbyggeområder. For ikke å stoppe utviklingen er man avhengig av nye arealer. Det er lagt inn en rammebevilgning da det ikke foreligger konkrete oppkjøp p.t.

8.15 IKT oppvekst

PCer til ungdomsskolens 8-trinn, lærere og pedagoger i barnehage.

8.16 IKT diverse prosjekter

Her settes det opp ulike tiltak som prioriteres etter mottatte innspill. Dersom Åsnes kommunen blir en del av HIKT vil investeringer i 2023 være minimale. Dersom man velger ikke å inngå i HIKT samarbeidet må det tas igjen etterslep på infrastruktur. Dette gjelder bl.a. kjøring av VMware, servere for kjøring av Citrix, felles lagringsenhet 8SAN), switcher for å kunne følge opp behov økning i båndbredde, lisenser for Windows på servere og klienter må oppgraderes. I tillegg legges stadig flere og flere av våre fagsystemer ut i skyløsninger. Dette medfører at lokal lagringsplass og antall servere lokalt kan skaleres noe ned.

For 2023 er det også tatt med nytt fagsystem for barnevern.

8.17 Nye Åsnes barneskole

I forhold til kommunestyrets vedtak om ny barneskole i Flisa sentrum. Prosjektgruppas arbeid og innstilling ble politisk behandlet i februar 2022. Prosjektet vil ta lengere tid enn først planlagt, og ny skole forventes klar høsten 2025.

8.18 Gang- og sykkelveg Kr. Haugsveg – Ola Hammerstadveg

Fullføring av reguleringsplan Flisa del 4, bygging av ca. 70 meter g/s veg i Flisa sentrum sør/øst. Forskyvning fra tidligere år. Prosjektet samkjøres med sanering av gammel vannledning i samme område.

8.19 Geovekst ny kartlegging

Samarbeid mellom flere kommuner. Løpende prosjekt hvor nye løsninger utvikles kontinuerlig.

8.20 Gatelys

Prosjekt som har pågått over flere år. Utskiftning og oppgradering av gatelys langs kommunale veier. For 2023 er det Færdervegen som er prioritert, samt utskiftning av ca. 20 LED-armaturer.

8.21 Sanering av tidligere avfallsplasser (kun budsjett)

Avfallsdeponi ved Skansen og Kravdalsmoen. Begge er nedlagt på 1990-tallet. På Skansen er det mikroplast som forurenses, mens det på Kravdalsmoen har grunnen endret seg og området er derfor ustabil.

8.22 Asfaltering parkeringsplass ved legesenter og Åsnes sykehjem

Ved bygging av nytt ambulansebygg lå dette som en del av prosjektet, men ble ikke gjennomført. Parkeringsplassen foreslås derfor asfaltert i 2023.

8.23 Tjenestebiler – kjøp kontra leasing

Det må vurderes kjøp kontra leasing av tjenestebiler. Dette skyldes at leasing av el-biler er vesentlig dyrere enn leasing av diesel/bensin biler, og det gis ikke mva kompensasjon på el-biler. Det er krav om at det offentlige går over til kun el-biler.

8.24 Ny barnehage

De kommunale barnehagene er til dels små enheter, og drives på bakgrunn av dette urasjonelt både driftsmessig og økonomisk. Det oppleves lite fleksibilitet og det er stor sårbarhet. Flere av byggene har også omfattende oppgraderingsbehov. Strukturdebatten rundt barnehager druknet i skole debatten, men er fortsatt like aktuell. Ny struktur må være på plass når ny skole tas i bruk.

8.25 Kommunale barnehager uteområder og bygg (kun budsjett)

Det er behov for bl.a. vognskur ved to av de kommunale barnehagene, og det er også behov for solavskjerming og arbeidsrom. Utelekeplassene er slitt og mangler utstyr for å tilfredsstille til dagens krav om et godt utelekemiljø. Det er viktig å påpeke at de innkjøp som gjøres er flyttbart med tanke på ny barnehagestruktur.

8.26 Rådhuskinoen kulturhus, avspillingsenhet og kinoprojekter

Rådhuskinoen Flisa sitt digitale tekniske utstyr har passert 10 år, og garantien er utløpet. Det er ikke mulig å få tak i reservedeler til avspillingsenheten for kino. Ny avspillingsenhet, en såkalt Dolby Integrated Media Server IMS3000 kan flyttes over til ny projektor når denne anskaffes (foreslått i 2024).

8.27 Rådhuskinoen kulturhus, motoriserte tautrekk

Rådhuskinoen kulturhus har pr i dag flere tautrekk som må behandles manuelt. Dette bør endres til motoriserte tautrekk pga sikkerhetsgrunner (HMS).

8.28 Åsnes sykehjem, oppdateringer og ombygning (kun budsjett)

Enheten har kontinuerlig behov for utskifting av utstyr, senger, madrasser, osv. Fra og med regnskap 2023 legges det en budsjettpost som enheten selv må foreta prioriteringer fra ved ulike behovene. Innspill mottatt vedr budsjett for 2023 er elektriske senger, takheiser, kodelåser på dører og ny foldevegg på møterom.

8.29 Sektor HOV – digitalisering og velferdsteknologi

Sektoren jobber med digital hjemme oppfølging, noe som vil gi enklere og mer tilgjengelig oppfølging av pasienter i eget hjem, der pasienten opplever bedre kontroll på egen helse.

Kollegavarsling er et behov innen helse- og rustjenesten for å kunne kontakte kollegaer i truende situasjoner. KOM PRO er en plattform som muliggjør styring av flere KOMPer. KOMP er en «TV» med bare en knapp som kan plasseres hos bruker. Med PRO-versjonen kan ansatte dele bilder, meldinger og videoringe, samtidig som pårørende også kan inviteres inn via familie-app. KOMP har også enkle funksjoner som klokke og kalender. Det er ønskelig med anskaffelse av 10 enheter årlig. Det er også sett på en MOTIVIEW. Dette er en løsning som spiller video av kjente og ukjente omgivelser, mens man sykler gjennom løypa. Dette vil kun være aktuelt dersom man kan etablere en samarbeidsanskaffelse med lag eller foreninger.

8.30 Bashammeren barnehage, ny grunnvann varmepumpe

Det er kaldt på gulvet og i lokalene i barnehagen. Eksisterende varmepumpe har det vært problemer med i forhold til styring over flere år. Denne er 20 år gammel, og er moden for utskiftning.

8.31 Hjemmebasert omsorg, ladepunkt for el-biler

Alle bilene til Åsnes kommune skal skiftes ut til el-biler jf. forskrift. Dette medfører behov for flere ladepunkter for HBO.

8.32 Skatepark, nærmiljøanlegg Flisa

Det har lenge vært et ønske om skatepark på Flisa. Kommunedirektøren hadde i sitt budsjettforslag dette i økonomiplanens år 2025, og da sette i sammenheng med ny skole. Kommunestyret vedtok å endre kommunedirektørens innstilling fra år 2025 til 2023.

8.33 Generelle investerings prosjekter

Igangsatte prosjekter gjennomføres i tråd med forutsetningene. Åsnes kommune har gått mer og mer over til og ramme-budsjettere på enkelte områder hvor det er årlig behov for utskiftning og videreutvikling. Disse områdene er vann og avløp, kommunale bygg/ENØK og kommunale veier, og som det fremkommer gjelder dette også flere områder fra 2023. Disse er valgt kommentert litt mere nå i det første året som praksis endres.

I tillegg gis det årlig en bevilgning til investeringer til Åsnes kirkelige Fellesråd. For 2023 og videre i økonomiplanen settes beløpet til kr 600 000, og fellesrådet må da foreta interne prioriteringer. Ubrukt beløp tilbakeføres ikke, og fellesrådet kan således overføre beløp til eventuelle større investeringer ved behov. Mottatte investeringsbehov i økonomiplanperioden fra fellesrådet er plenklippere, grønn kirke og gravplass, maling og stifting av vinduskarmer.

Det velges å ha fokus på 2023 og 2024 i investeringssammenheng. Flere av forslagene som er fremmet om behov for investeringer utover i planperioden er usikre anslag, og må behandles der etter.

Det er strenge regler for hva som kan posteres i investeringsregnskapet. Kort oppsummert er dette kravene:

- *Anskaffelsen skal være til varig eie eller bruk av kommunen.*
- *Anskaffelseskostnaden må være på minimum kr 100 000*
- *Økonomisk levetid på anskaffelsen må være på minst tre år*
- *Vedlikehold er alltid drift, mens påkostning / standardheving kan føres i investering hvis de andre kravene er oppfylt.*

9. Politikk, administrasjon og interkommunalt samarbeid

Åsnes kommune skal tilby sine innbyggere gode, moderne og brukertilpassede tjenester.

Dette er et overordnet mål både for politikere og administrasjon.

Det foregår en kontinuerlig prioritering mellom de ulike tjenestekområdene. Under vises fordelingen av netto driftsutgifter i prosent av de totale netto driftsutgiftene over flere år.

Område	R-2015	R-2016	R-2017	R-2018	R-2019	R-2020	R-2021
Styring og kontroll	1,6	1,7	1,8	1,6	1,8	1,6	1,4
Administrasjon ⁵	6,0	5,8	5,5	5,0	5,1	4,7	6,4
Barnehage	8,9	9,1	8,8	8,3	9,0	8,7	9,1
Grunnskole	18,7	18,6	19,6	18,5	19,1	17,9	19,1
Helse og omsorg	45,3	45,9	46,6	50,4	50,1	48,8	54,0
Sosialtjenesten	5,7	5,9	6,0	5,4	5,4	4,4	5,0
Barnevern	5,7	6,3	6,2	5,3	4,8	4,1	4,3
Vann, avløp, renovasjon, avfall	0,4	-0,3	-0,4	-0,3	-0,2	0,3	-0,8
Plan, byggesak og miljø	1,0	1,0	1,2	0,8	0,8	1,0	0,8
Kultur	2,0	2,5	2,5	2,6	2,4	2,1	2,1
Kirke	1,6	1,6	1,5	1,4	1,5	1,4	1,4
Samferdsel	1,4	1,4	1,5	1,5	1,5	1,2	1,4
Kommunale boliger	-1,0	-0,9	-2,1	-0,5	0,9	2,3	-0,1
Næringsforvaltning	0,8	1,0	0,7	0,7	-1,4	-0,1	0,1
Brann- og ulykkesvern	1,3	1,4	1,2	1,5	1,3	1,2	1,7

Oversikten viser at fordelingen av de totale ressursene som kommunen har til disposisjon er i stadig endring. Det største området er helse og omsorg etterfulgt av grunnskole.

På helse og omsorg benyttes det i 2021 54,0 % av de totale ressursene i Åsnes kommune. Dette er 8,5 % mer enn Innlandet (45,5 %) og 11,9 % mer enn KOSTRA gruppe 1 (42,1 %). Det fremkommer en formidabel økning på området i Åsnes det siste året. Dette gjelder også landet, eget fylke og KOSTRA gruppe, og er dermed ikke en spesifikk utvikling for Åsnes kommune. Det man ser er imidlertid at Åsnes har hatt en kraftigere dreining enn de andre fra 2020 til 2021. Innlandet fylket sin endring var 4 %, egen KOSTRA gr. 3 % og landet totalt 2,9 %.

⁵ Inkluderer administrasjon, forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltning og administrasjonslokale (rådhuset)

9.1 Budsjett politisk virksomhet og administrasjon

Oversikten viser den total budsjettrammen som er satt opp til politisk virksomhet og administrasjon, og de endringer som er lagt inn og påvirker rammene i økonomiplanperioden. Tallene er i forhold til dagens organisering.

Budsjett og endringer i økonomiplanperioden

Tall i 1.000 kroner

Politisk og stab					
Beskrivelse	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Basis	30 305	30 305	32 862	30 107	30 207
Pris- og lønnsvekst	0	0	0	0	0
Justering					
Netto	30 305	30 305	32 862	30 107	30 207
Utgiftsøkninger					
Stortingsvalg / Kommunevalg		300		300	
Kontroll og revisjon		100	100	100	100
Kommuneoverlege, beredskap/smittevern/samfunnsmedisin		1 000	1 000	1 000	1 000
Forsikringer		250	250	250	250
Kjøp av tjenester VISMA, HR-avdelingen		250			
Vetrinærvakt ordning		120	120	120	120
Statsbudsjett utgiftsutjevning		137	137	137	137
Kommuneplanens samfunnsdel		500	200		
Sum økninger i budsjettramme	0	2 657	1 807	1 907	1 607
Utgiftsreduksjoner					
Reduksjon varaordfører og utv.leder			-435	-435	-435
Samarbeider i regionen		-100	-330	-330	-330
VÅG samarbeider			-1 240	-1 240	-1 240
Sum reduksjoner i budsjettramme	0	-100	-2 005	-2 005	-2 005
SUM BUDSJETTRAMME	30 305	32 862	30 107	30 207	29 907

9.2 Politikk

Området omfatter all politisk virksomhet, politisk sekretariat, revisjon og kontrollutvalg. Det er i 2023 valgår, og det er derfor tilført kr 300 000 i rammen til politiske organer fra forrige år.

Det er lagt inn midler til kjøp av kontroll- og tilsynstjenester jfr. vedtak i Kontrollutvalgets sak 45/22 i budsjett 2023 – til sammen kr 1 911 500. I tillegg kommer revisjon av legater med kr 35 000.

9.3 Administrasjon

Området omfatter kommunedirektøren, stab og støttefunksjoner; administrasjonen, fellesutgifter, HR, IKT/arkiv, økonomi, læringer, folkehelse, kommunikasjon, bilpleie og næringsrådgiver.

9.4 Interkommunalt samarbeid

Åsnes kommune har inngått formelt samarbeid vedrørende barnevern, landbruk og PPT med nabokommunene. Utgiftene til disse tjenestene føres på de respektive driftsområdene. I tillegg har det siden høsten 2020 vært sett på flere områder hvor det kan være aktuelt å samarbeide. Vedtak er gjort i forhold til tekniske tjenester mellom Våler og Åsnes. Andre samarbeider som har vært jobbet med, men som ennå ikke er avklart er NAV, HR-lønn, arkiv og økonomi. I tillegg også ulike samarbeider innenfor helse, omsorg og velferd.

Dette utvikles og etableres gjennom VÅG-samarbeidet.

9.4.1 Solør barnevernstjeneste, Åsnes

Tjenesten tilhører sektor oppvekst som en del av enheten Familiens hus. Solør barnevernstjeneste har ca. 24 årsverk.

Det er vanskelig å forutse eksakt hvor og når barnevernets utgifter inntreffer, i og med at familiers dynamiske livsførsel slår ulikt ut fra år til år. Man vet hva man har bak seg, men ikke hva som kommer. Samtidig er barneverntjenesten en stor post i de tre Solør kommunenes budsjett, og det viktig å kunne gi en så god økonomisk prognose som mulig.

2021 var det siste året barneverntjenesten fikk øremerkede midler til stillinger i tjenesten, og det siste året med refusjonsordning for forsterkning av ordinære fosterhjem. Egenandelene for spesialiserte fosterhjem, institusjon og akuttiltak ble endret. Disse har økt, og da spesielt egenandelen på institusjonsplasser, som nå koster kr 170 000 pr.mnd. pr plassering. Kommunene får nå en rammeøkning. Denne tildeles 50 % gjennom inntektssystemet, og 50 % gjennom en overgangsordning som baserer seg på kommunens faktiske bruk av Bufetat sine tiltak som omfattes av egenandel i 2021. Denne overgangsordningen gjelder årene 2022 og 2023. Kommunene skal kompenseres for de økte utgiftene ved reformen gjennom økte inntektsrammer. Samtidig treffer ikke denne økningen nødvendigvis det reelle utgiftsnivået for alle kommuner. Noen kommuner fikk betydelig lavere kompensasjon enn de utgiftene de hadde, og dette kan gjøre tilpasningen til, og gjennomføringen av, reformen særlig utfordrende. Åsnes kommune har mottatt 1 mill i skjønnsmidler for 2022. Dette for å kunne kompensere for forhold som ikke blir godt nok ivaretatt i inntektssystemet eller andre ordninger.

Hvordan den nye ordningen faktisk vil slå ut er for tidlig å si noe om. Solør barneverntjeneste har vært nødt til å benytte plass på institusjon i langt større grad siste halvdel av 2021 og hittil i år, enn det som har vært behov på en god stund. Budsjettet for 2022 tar ikke høyde for alle disse plasseringene, og det er svært bekymringsfullt hvilke konsekvenser dette gir. Det jobbes for at plasseringene skal bli så kortvarige som mulig, men det er allikevel viktig at barnets beste og barnets behov er i fokus. Kommunene har dessverre ikke et tiltaksapparat som kan gi tilstrekkelig hjelp til disse ungdommene i sine hjemkommuner.

Videre ser man at utgifter knyttet til fosterhjem har økt det siste året. Det er få barn som på grunn av alder ligger an til å flytte ut av fosterhjemmene sine de nærmeste årene, så det vil fortsatt være store utgifter knyttet til fosterhjems plasseringer fremover. Det er også noen fosterbarn med store omsorgsbehov, som innebærer kostnadskreven forsterkningstiltak.

Reformen innebærer et større ansvar for barneverntjenesten for rekruttering og oppfølging av fosterhjem.

Kostnader knyttet til hjelpetiltak i hjemmet har økt de seneste årene. Dette har vært både en ønsket og nødvendig dreining av tjenesten. Gode hjelpetiltak i hjemmet er ønske og fokus, og det er derfor opprettet Familie- og nettverksavdelingen med fire familieveiledere. Målsettingen er å drifte de aller fleste tiltakene selv, uten å måtte kjøpe tjenester utenfra. Kjøp av veiledningstjenester har imidlertid vist seg nødvendig, da det har vært andre behov enn de tjenesten selv har hatt mulighet for yte. Det har i tillegg vært en økning vedrørende bruk av ressurser til avlastning for å bistå familier til å opprettholde tilstrekkelige omsorgssituasjoner for barna.

Det er viktig å påpeke at det i det senere har vært en dreining i loven, på bakgrunn av dommer i EMD og Høyesterett, hvor kommunen ansvarlig gjøres i sterkere grad for å iverksette og bistå med kompenserende tiltak i hjemmet, slik at omsorgssituasjonen blir god nok, og man unngår en omsorgsplassering. Dette er tiltak barneverntjenesten har måttet iverksette i flere hjem og som antas å ville vare over lengre tid.

Barneverntjenesten benytter sakkyndige til å utrede en del saker. Dette er kostnadskrevende tiltak som brukes i komplekse og omfattende saker hvor barneverntjenestens egne undersøkelser og vurderinger ikke strekker til, og hvor man derfor må benytte eksterne fagfolk til å vurdere barnas omsorgssituasjon og foreldres omsorgskompetanse. Dette er ofte knyttet opp til utfordringer rundt barn og/eller foreldrenes psykiske helse.

Andre kostnader som går inn under posten for hjelpetiltak i hjemmet er tiltak knyttet til ettervern. Aldersgrensen for mottak av ettervern har økt fra 23 år til 25 år, og dette kan også ha en betydning økonomisk. De aller fleste ungdommene tjenesten har hatt omsorgen for ønsker ettervern etter fylte 18 år, men det har imidlertid vært få av dem som hittil har ønsket ettervern da de har passert 20 år.

Ny barnevernlov trer i kraft 01.01.23. Dagens lov er 30 år gammel, og målet med den nye loven er å få en mer tilgjengelig og moderne utgave, som er enklere, mer brukervennlig og bedre tilpasset dagens samfunn. Den nye barnevernloven skal bidra til økt fokus på forebyggende arbeid og tidlig innsats, medvirke til bedre barnevernsfaglig arbeid og styrke rettssikkerheten for barn og foreldre som får hjelp fra barnevernet. Allerede i fjor ble det vedtatt endringer i barnevernsloven. Endringene innebærer blant annet at det fra 1. januar 2031 stilles krav til utdanning og erfaring som personell i barnevernstjenesten, og andre, må ha for å utføre bestemte oppgaver for barnevernstjenesten. Personell som utfører disse oppgavene, må fra denne datoen ha barnevernfaglig mastergrad eller annen relevant utdanning på tilsvarende nivå. Kompetansekravet er oppfylt av personell som har relevant bachelorutdanning, og som innen 1. januar 2031 kan dokumentere minst fire års arbeidserfaring fra barnevernet, og som har gjennomført en barnevernfaglig eller annen relevant videreutdanning med minst 30 studiepoeng. Barneverntjenesten må derfor i de neste årene sørge for at de ansatte har nødvendig utdanning og kompetanse til å imøtekomme dette kravet.

9.4.2 Landbrukskontor Våler og Åsnes

Kommunene Våler og Åsnes har interkommunalt landbrukskontor med Våler som vertskommune. Kontoret har 7 årsverk med ansatte som arbeider innen fagområdene jord- og skogbruk, vilt- og utmarksforvaltning. Primærnæringen betyr mye for Solør-regionen og regionen er av de aller største i Norge på korn- og potetproduksjon. Til sammen har Åsnes og Våler 145 000 dekar dyrka mark og 1,3 millioner dekar produktiv skog. I tillegg kommer verdifulle utmarksområder.

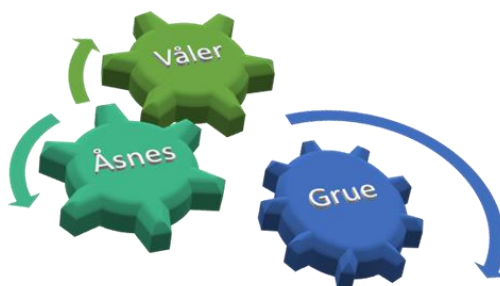
Oppdraget er kommunal landbruksforvaltning, næringsutvikling og rådgiving.

Landbrukskontoret har lovpålagte oppgaver som vedrører produksjonstilskudd i jordbruket, jordbrukets miljøvirkemidler (Regionalt miljøprogram (RMP), Spesielle miljøtiltak i landbruket (SMIL)), velferdsordningene i landbruket, juridiske virkemidler, skogbruksoppgaver og førstelinjetjeneste for Innovasjon Norge. Videre deltar kontoret i kommunenes samfunns- og næringsutviklingsarbeid, herunder plansaker, strategiske næringsplaner og ulike temaplaner (eks. klima- og energiplaner). Det utføres veiledning overfor brukerne når det gjelder de ordninger kontoret forvalter. Landbrukskontoret er involvert i flere utviklingsprosjekter og er i tillegg aktive søkere om tilskudd til å gjennomføre faglige arrangement for næringa. For mer informasjon vises det til [årsrapport for 2021](#)

9.4.3 Pedagogisk psykologisk tjeneste

Kommunene Våler, Åsnes og Grue har inngått samarbeid om felles PP-tjeneste i en vertskommune modell hvor Åsnes er vertskommune. Oppstart for samarbeidet med Grue var 1. februar 2014, mens Våler ble en del av tjenesten fra august 2021. PP-tjenesten tilhører enheten Familiens hus i sektor oppvekst, og har ca. 7 årsverk.

PP-tjenesten skal bidra til at barn, ungdom og voksne med særskilte behov får opplæring i samsvar med evner og forutsetninger. PP-tjenesten skal i samarbeid med andre instanser i kommunene legge vekt på forebyggende arbeid blant barn og unge.

10. Sektor oppvekst

Visjon for sektoren: Alle barn/elever opplever seg verdsatt og inkludert på en måte som fremmer læring, mestring og motivasjon, og opplever ansatte/lærere som styrker læringsaktiviteter med tydelighet, respekt og engasjement.

Mål: « I Åsnes får de med behov riktig hjelp til riktig tid.»

Sektor for oppvekst består av tjenestene: barnehage, grunnskole, Åsnes opplæringscenter, Familiens hus (helsestasjon, SLT, Solør PPT og Solør barnevernstjeneste), Kulturskolen og Tilsynsenheten for fosterhjem.

Oppvekstområdet er fortsatt i omstilling, og denne vil måtte fortsette. Dette fordrer endringsvilje og omstillingsevne i enhetene, som sektorleder opplever at oppvekst har. Med nedgang i barnetall må de ulike områdene innenfor oppvekst fortsatt i 2023 utvikle tjenestene for best mulig å utnytte ressursene. Tjenestene innenfor oppvekst har et sterkt nasjonalt press på økt kvalitet, herunder bl.a. tilpasset opplæring for den enkelte og tidlig innsats for barn og unge.

Forskning viser at barnehager med høy kvalitet er forebyggende, spesielt for risikoutsatte barn. Tilgang til barnehageplasser er en viktig faktor i vår satsing på innbyggerrekruttering. Småbarnsforeldre har behov for barnehageplass etter endt permisjonstid, og det er viktig at kommunen har nok plasser gjennom året slik at folk kommer ut i arbeid igjen. Åsnes kommune valgt å si ja til å bosette flyktninger og det er opprettet asylmottak i kommunen. I et tidlig innsats perspektiv vil det være behov for å etablere tilbud raskt til disse gruppene med barn, og det vil være behov for å ha barnehagekapasitet tilgjengelig gjennom året.

God kvalitet i skolene er en forutsetning for å lykkes med målet om at hver elev skal få realisert sitt potensiale. Det handler om å skape et inkluderende opplæringstilbud som favner bredt. Grunnskolen har stort fokus på innføring av nye læreplaner og arbeidet med å legge om undervisningen i tråd med dette. Fokuset i nye læreplaner er blant annet dybdelæring med færre mål enn tidligere og tverrfaglig tenkning som skal prege alle fag. Læreplanene beskriver kompetansen elevene skal oppnå. Elevene skal også i større grad få påvirke valg av innhold og metoder i læringen og vurderingen. Kompetanse består av kunnskaper og ferdigheter i kombinasjon. Elevene skal kunne bruke kompetansen sin også utenfor skolen, i livet de lever nå og i en framtid vi ikke kjenner.

Kulturskolen vår skal være en kulturell møteplass for elever, foresatte, pedagoger og andre profesjonelle utøvere i samarbeid med andre aktører innenfor skoleverket og kulturlivet. Skal kulturskolen lykkes i dette må de stadig videreutvikle et større mangfold i tilbudet for å bedre rekrutteringen av barn og unge. Kulturskolen i dag har utfordringer med små

stillingsstørrelser. Et mangfold i ulike tilbud vil være mer oppnåelig med en organisering der man kan rekruttere i større stillingsprosenter. Kulturskolen har i dag dårlige lokaler og ingen egne lokaler, noe som utfordrer organiseringen. Dette vil endres når ny skole tas i bruk.

Åsnes opplæringscenter tilbyr undervisning til de som trenger å fullføre grunnskolen eller forbedre grunnleggende ferdigheter. Opplæringscenteret har hatt en periode med sterk nedgang i elever, og det har vært planlagt å utrede fremtidig drift og lokalisering i 2022. Flyktningssituasjonen, samt etableringen av ordinært asylmottak ved Hovelsåsen gir et økende behov for antall plasser og norsktilbud. Selv om behovet neste år er økende vil sektoren fortsatt vurdere andre lokasjoner for fremtidig drift.

Familiens hus har samorganisert tjenestene helsestasjon, PPT, barneverntjeneste. Familiens Hus er kommunens tverrfaglige kompetansemiljø. Det er en enhet for samordning av kommunale tjenester som i sum, er ment å gi gravide, foreldre og barn et helhetlig, lett tilgjengelig og støttende tjenestetilbud i deres nærmiljø.

Familiens hus skal være «en dør inn» for familiene og innebære mer tverrfaglig samhandling mellom tjenestene så brukerne opplever et mer helhetlig tjenestetilbud. Målsetting er å fremme trivsel og god helseutvikling, samt forebygge utviklings- og helserelaterte problemer, hos barn, unge og deres foreldre. Helsestasjon har økt opp sin kapasitet i 2023 for å imøtekomme behov i forbindelse med etableringen av asylmottak i kommunen.

Utviklingsarbeid

Endrings- og utviklingsarbeid er viktig for å utvikle og forbedre tjenestenes praksis og kompetanse. Skolebasert- og barnehagebasert utviklingsarbeid, hvor alle drar i samme retning, har med bakgrunn i forskning størst sannsynlighet for å lykkes.

Barnehagene i Åsnes avsluttet FoU-prosjektet «Kultur for læring» sommeren 2022, som var fylkets satsing innenfor oppvekstfeltet. Dette handlet blant annet om at en samordnet arbeidsform gir best muligheter for å lykkes med målet for prosjektet: *”Barn og unge skal vokse opp i en kultur for læring som motiverer til utdanning og deltakelse i samfunns- og arbeidsliv”*. Selv om FoU-prosjektet «Kultur for læring» har blitt avsluttet, fortsetter barnehagene (og skolene) å jobbe med dette som en arbeidsform og mål i seg selv. Barnehagene skal i større grad jobbe med å bruke data og være forskningsbasert. Satsing i 2023 er profesjonelle læringsfellesskap og språk.

Den samordnede innsatsen/arbeidsformen for barn og unges oppvekst vi har etablert gjennom utviklingsarbeidet «Kultur for læring» skal bidra til at:

- faglige resultater i grunnskolen heves
- gjennomstrømmingen i videregående opplæring øker
- viktige aktører i oppvekstfeltet har forpliktende samarbeid

Skolene fortsetter i 2023 med fokus på lokale læreplaner, temaundervisning og implementering av LK20. Det jobbes i profesjonelle læringsfellesskap på tvers av skolene for å utvikle Åsnes skolen. Skolene bruker ressurser på samling på tvers av skolene for å dele praksis og erfaringer. Det er planlagt 2-3 samlinger våren 2023. Åsnes skolen skal og i 2023

ha fokus på trygt og godt skolemiljø, det systemiske arbeidet og bygge opp støttesystem innad i skolen.

Laget rundt barna

I skolene og barnehagene i Åsnes skal det også i 2023 jobbes med det regionale utviklingsarbeidet *Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkludering*.

Kompetanseløftet handler om å styrke laget rundt barnet, og bidra til at den spesialpedagogiske hjelpen er tett på de barna som har behov for det. Kompetanseløftet er en av oppfølgingene knyttet til Meld.St.6 - «Tett på-tidlig innsats og fellesskap i barnehage, skole og sfo».

Kompetanseløftet i Kongsvingerregionen er et felles prosjekt for kommunene og er en del av tilskuddsordningen fra staten til lokal kompetanseutvikling. Prosjektet, hvor Åsnes deltar, bygger på lokale vurderinger av behov for kompetanse og det er etablert tett samarbeid med høgskolen Innlandet v/ Senter for praksisrettet utdanningsforskning. Målet med Kompetanseløftet er jf. Udir at barnehager, skoler, PP- tjenesten og andre i laget rundt barnet og eleven må jobbe sammen for å skape et inkluderende fellesskap. Dette sammenfaller med mye av intensjonen ved barnevernsreformen som også er en nasjonal initiert reform.

Oppvekstreform

I januar 2022 trådte den nye barnevern/oppvekstreformen i kraft i kommunene i Norge. Barnevernsreformen skal gi mer ansvar til kommunene på barnevernsområdet, hvor begrepet kjernebarnevern står sentralt. Det ligger en klar føring til kommunens andre tjenester at disse må styrke kommunenes forebyggende arbeid og tidlig innsats i hele oppvekstsektoren. Hjelpen skal bli bedre tilpasset barn og familiers behov. Reformen regulerer først og fremst barnevernet, men målene i reformen nås gjennom endringer i hele oppvekstsektoren i kommunene. Samlet sett er barnevernsreformen i realiteten også en oppvekstreform, hvor kommunene tilrettelegger for tverrfaglig samhandling mellom ulike kommunale tjenester og nivåer. I 2022 og 2023 fordeles halvparten av kompensasjonen etter kommunenes faktiske tiltaksbruk i 2020. Dette er en overgangsordning. Den resterende halvparten fordeles etter kostnadsnøkkelen for barnevern. Åsnes kommune må innrette seg, styrke faglig kompetanse og vri ressursene mer mot forebygging. Det er en klarere prioritering mot de yngste i et forebyggingsperspektiv. Dette krever omstilling.

Åsnes har foretatt grep organisatorisk ved å samordne forebyggende tjenester for barn, unge og familier ved etableringen av Familiens Hus. Vi har tro på at dette er en riktig samordning for fremtiden. Ved å etablere Familiens Hus har barnevern, helsestasjon, PPT, SLT og barne- og familieteamet store muligheter for samhandling og har klare forventninger med å lykkes med tverrfaglig samhandling både innad i sektoren, og på tvers av sektorene. Det hadde vært en stor fordel i dette arbeidet at de interkommunale avtalene i barnevern og PP-tjeneste hadde blitt innlemmet under Familiens hus, også helsestasjon. Dette vil kunne lette samarbeidet med den viktige jobben å bygge laget rundt barna.

Oppvekstsektoren må fremover ha fokus på forebyggende tjenester og kompetanseheving for å stå mer rustet til de krevende oppgavene som overføres fra staten, både gjennom barnevern/oppvekstreform og Kompetanseløft for spesialpedagogikk og inkludering.

Begge reformene har mål og forventninger om å lykkes med tidlig innsats og tverrfaglig samhandling.

God psykisk helse og livskvalitet

Strategien «Mestre heile livet» (2017-2022) gir tydelige signaler om fokus på psykisk helse og sammenheng med oppvekstvilkår. Strategien viser en stor økning i andelen unge uføre, det gjelder særlig unge menn. Psykiske lidelser er den viktigste årsaken til uførhet for personer under 30 år. Forskning viser at det er sosial ulikhet i opplevelsen av mestring, sosial støtte, stress og ensomhet, og at barn i fattige familier har større risiko for både fysiske og psykiske helseplager. Det er videre klare sammenhenger mellom mobbing og psykiske plager.

Åsnes har høy grad av utenforskap og betydningen av forebygging for psykisk helse er et svært viktig tiltak for vår kommune. Beregninger fra Folkehelseinstituttet viser også at mellom 15 og 20 prosent av barn og unge har så betydelige psykiske plager at det går utover deres daglige fungering. Mange av disse kan sannsynligvis klare seg godt dersom de får tilbud om lavterskelhjelp og tidlig intervensjon. Familiens hus blir en viktig kompetanseressurs og støttetjeneste for barnehage, skole og familier inn i det forebyggende arbeidet for psykisk helse.

Hvordan nå målene ?

Det er mange viktige mål nasjonalt og lokalt og for hvert enkelt barn. Vi skal sikre en kvalitet som gjør at hvert enkelt barn får brukt sine muligheter og har trygge og gode læringsmiljøer i skole og barnehage. For å nå målene må barnehagene og skolene i Åsnes fortsette arbeidet med å utvikle nye arenaer for økt mestring og læring; alternative læringsarenaer- og metoder. De må fortsette det gode arbeidet og utvikle de profesjonelle læringsfelleskapene. Opplevelsen av tilhørighet og å kunne delta i samfunnet er sentrale faktorer for god psykisk helse og livskvalitet. Barnehager, skoler og arbeidsplasser er de viktigste samfunnsarenaene for å legge til rette for inkludering og deltakelse.

I tillegg vil kompetanseløftet bidra til at det er tilstrekkelig kompetanse som er tett på barna og elevene. Ansatte trenger kompetanse til å kunne forebygge utenforskap, fange opp utfordringer og gi et inkluderende og tilpasset pedagogisk tilbud til alle. Dette gjelder også for de som har behov for særskilt tilrettelegging. I Åsnes skal barnehager og skoler i 2023 fortsette å bygge kompetanse gjennom arbeidet med utviklingsarbeidet «Kompetanseløftet». Familiens Hus blir en viktig støttespiller i dette arbeidet og må ha en bredde i forebyggingsarbeidet og god fagkompetanse. Familiens hus vil også i 2023 ha fokus på å etablere hensiktsmessig samhandling, samt ha fokus på å sette foreldre støttende tiltak i system. Familiens Hus har også prioritert psykologkompetanse i det systemiske og forebyggende arbeidet i 2023.

Sektoren har store krav på seg til kvalitet i tjenestene. Det er krav til mer spisskompetanse og større forventninger til å løse stadig mer komplekse oppgaver overført fra staten, og store forventninger til forebyggende tiltak som gir effekt. Mangfoldet og kompleksiteten har endret seg i befolkningen. Vi har fagkompetanse i våre tjenester, som ser og avdekker utfordringer som barn og unge strever med, men kompetansen kunne med fordel vært bredere med tanke på mangfoldet av utfordringer. For å nå målet om at i **Åsnes får de med behov til**

riktig hjelp til riktig tid må vi satse på forebygging, tidlig innsats, riktig kompetanse, samhandling og samarbeid på tvers av tjenester og kommunegrenser.

Prioriteringer 2023:

- Trygt og godt skolemiljø - systemgjennomgang
- Utviklingsarbeid i barnehage, grunnskole og PPT :
 - Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkludering
 - Profesjonelle læringsfellesskap
 - Implementering av ny læreplan for grunnskolen (LK20), med et særlig fokus på mangfold og inkluderende læringsmiljøer.
 - Inkluderende barnehagemiljø
- Handlingsveileder- bedre tverrfaglig innsats- tidlig innsats- Samhandlingsmodell
 - Forebyggende tiltak overfor barn og familier.
 - Foreldrestøttene tiltak i system (ICDP;COS-P)
- Utarbeide plan for forebyggende arbeid i kommunen - tverrsektoriell
- Psykolog kompetanse i Familiens Hus.
- Tverrfaglig familieteam for å koordinere kommunens arbeid for levekårsutsatte familier.
- Differensierte barnevernstiltak i egen regi.
- Nok kapasitet på barnehageplasser til barn i asylmottak og bosetting av flyktninger

Sektorleder Lena Marin Henriksen

10.1 Budsjett sektor oppvekst

Oversikten viser sektor oppvekst sin totale budsjetttramme og de endringer som er lagt inn og påvirker rammene i økonomiplanperioden.

Budsjett og endringer i økonomiplanperioden

Tall i 1.000 kroner

Oppvekst					
Beskrivelse	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Basis	149 157	149 157	166 504	162 084	154 551
Pris- og lønnsvekst	0	0	0	0	0
Justerings					
Netto	149 157	149 157	166 504	162 084	154 551
Utgiftsøkninger					
Psykologstillinger Familiens hus (2 x 50 %)		1 200	1 200	1 200	1 200
Statsbudsjettet, utgiftsutjevning barnevern		1 083	1 083	1 083	1 083
Familiens hus, PPT - samarbeid med Fylkeskommunen		1 149	1 149	1 149	1 149
Grunnskole, flyktningesituasjon		4 000	3 000	2 000	1 000
Flisa skole, tilrettelegging		1 500	1 500	750	
Flisa skole, reduserte refusjonsinntekter		400			
Sønsterud skole, tilrettelegging		1 000	1 000	500	
Sønsterud skole, reduserte refusjonsinntekter		270			
Jara skole, fulltallig på årstrinn (1-7.trinn)		945	945	425	
Tilskudd private barnehager		3 000	1 500	1 500	1 500
Lønn enhetsleder barnevern (ikke fordeling med Våler og Grue)		300	300	300	300
Barnevern inkl beredskapshjem		3 000	2 750	2 500	2 000
Sum økninger i budsjetttramme	0	17 847	14 427	11 407	8 232
Utgiftsreduksjoner					
Kontorteknisk personale				-163	-302
Nye Åsnes barneskole, grunnskole og SFO				-3 800	-6 600
Lønnskostnader barnehage				-550	-1 947
Solør barnevernstjeneste			-750	-750	-750
VÅG samarbeid		-500	-750	-750	-750
Sum reduksjoner i budsjetttramme	0	-500	-1 500	-6 013	-10 349
SUM BUDSJETTTRAMME	149 157	166 504	162 084	154 551	147 040

10.1.1 Administrasjon

Tjenesteområdet omfatter sektorleder og rådgiver oppvekst, tilsynsenheten for de kommunale og private barnehagene og tilsynsføring barnevernstjeneste.

10.2 Barnehage generelt

Barnehagene skal være tilgjengelig for alle barn og uavhengig av foreldrenes økonomi. Barnehagetilskuddet finansieres av kommunenes frie inntekter (rammetilskuddet og skatteinntekter). Det vil si at det er kommunene selv som vedtar hvor mye de skal benytte på barnehager over sine budsjetter. Kommunen gir tilskudd til godkjente private barnehager, og disse skal behandles likeverdig med de kommunale ved tildeling av tilskudd. Barnehage er billigere for familier med lav inntekt. Gjennom en inntektsdifferensiert foreldrebetaling får flere mulighet til å benytte tilbud om barnehageplass. Foreldrebetalingen for det første barnet skal maksimalt være 6 % av husholdningenes samlede kapital- og personinntekt, begrenset oppad til maksimalprisen for foreldrebetaling. For andre, tredje og flere barn gis det søskenmoderasjon på henholdsvis 30 % og 50 %. Det er 20 timers gratis kjernetid pr uke for 2-, 3-, 4-, og 5-åringer, og barn med utsatt skolestart, som bor i husholdninger med lav inntekt. Pr. 1.august 2022 er inntektsgrensen kr 598 825.

De kommunale barnehagene er Myrsnipa, Sønsterud, Jara og Bashammeren. I de kommunale barnehagene er det for barnehageåret 2022/2023 til sammen 107 barn. Dette er en nedgang fra forrige barnehageår på 12 barn.

Kommunalt driftstilskudd ytes til de private barnehagene Mosogn (29 barn), Tyristubben (60 barn) og Solør Montessori (30 barn). Det er til sammen 119 barn i de private barnehagene barnehageåret 2022/2023. Dette føres på eget ansvar i regnskapet. Tilskuddet påvirkes av forbruket i de kommunale barnehagene. For 2023 er tilskuddet beregnet til 25 mill. Dette er inkludert refusjoner som gis i forhold til redusert foreldrebetaling og spesialundervisning. Utgangspunktet for tallet i 2023 er regnskapsåret 2021. I tallet ligger det også et kapitaltilskudd. Her benyttes Udir sin nasjonale sats. Se forøvrig vedlegg. Oversikt over antall plasserte barn barnehageåret 2022/2023 er tatt ut fra plassering pr 15.12.2022 for å sikre at barna som starter i løpet av høsten blir med i oversikten. Uttrekket er gjort den 06.09.22. Det vil skje endringer i barnehageåret da flere ønsker plass rett over nyttår, og det vil mest sannsynlig også komme ønsker om plass i løpet av høsten.

Åsnes kommune har tilsynsmyndighet i forhold til både de kommunale og private barnehagene. I tillegg kjøper Våler kommune barnehagetjenester av Åsnes kommune. Dette i forhold til barnehagefagligkompetanse, lederstøtte, fagnettverk og beregning av tilskudd private barnehager.

Utgifter knyttet til barnehagelokalene (kommunale) – vaktmester, renhold, elektrisk energi, olje og kommunale eiendomsavgifter – inngår i rammen til samfunnsutvikling, tekniske tjenester. Tallene er med i KOSTRA rapporteringen på korrekt tjeneste, og SSB sine tall viser kommunenes utgifter på tjenesteområdet.

10.3 Myrsnipa barnehage

Barnehageåret 22/23 har Myrsnipa 37 barn. Noe som er en nedgang fra forrige barnehageår på seks barn. Barnehagen har årlig stor søkermasse. Myrsnipa er en tre avdelings barnehage godkjent med totalt 55 plasser dersom alle barn er i aldersgruppen 3-6 år. Barn i aldersgruppen 0-2 år teller to plasser. Det prioriteres å bruke skogen mye til alle årstider. I tillegg er barnehagen registrert som en Livsgledebarnehage. Barnehagen samarbeider med Solkroken dagsenter for hjemmeboende med demens. Dette samarbeidet er til stor gjensidig glede for barn og eldre.

10.4 Sønsterud barnehage

Barnehageåret 22/23 har Sønsterud 28 barn. Dette er en økning fra forrige barnehageår på tre barn. Sønsterud er en utvidet en avdelingsbarnehage for barn i alderen 0-6 år. Barnehagen er godkjent for inntil 30 plasser/barn i aldersgruppen 3-6 år. Barn i aldersgruppen 0-2 år teller to plasser. Det er hvert år mange søkere til Sønsterud i barnehageopptaket. Barnehagen satser på kunstuttrykk, og har mange års erfaring med dette arbeidet.

10.5 Jara barnehage

Barnehageåret 22/23 har Jara 12 barn, noe som er en nedgang fra forrige barnehageår på fem barn. Jara er en to avdelings barnehage, godkjent for 40 plasser for aldersgruppen 3-6 år. Barn i aldersgruppen 0-2 år teller to plasser. Uteområdet til barnehagen er en del av nærmiljøanlegget på Jara, noe som gjør at barnehagen har et spennende og utfordrende

utelekemiljø. Barnehagen har følgende visjon: «Jara barnehage – et godt sted å være for liten og stor. Jara barnehage – en del av den gode barndom».

10.6 Bashammeren barnehage

Barnehageåret 22/23 har Bashammeren 30 barn. Dette er en nedgang fra forrige barnehageår på fire barn. Barnehagen er inndelt i tre avdelinger, og ligger i boligområdet i Bashammeren. Den er godkjent for 60 plasser for barn i alderen 3-6 år. Barn i aldersgruppen 0-2 år teller to plasser. Barnehagen legger vekt på fysisk aktivitet og sunn livsstil. Nærmiljøet til Bashammeren er unikt. Det består av store skogområder med mange muligheter.

10.7 Grunnskole, generelt

Tjenesteområdet omfatter alle tjenester knyttet til grunnskoleopplæring etter Opplæringsloven, også PP- tjenesten som er omtalt tidligere.

Kommunene har ansvaret for å gi innbyggerne i alderen 6-15 år grunnskoleundervisning. Kommunene finansiere ikke undervisningen til elever som går i private eller statlige grunnskoler. Hvert år blir samlet tilskudd til kommunen på landsbasis korrigert for endringen i tallet på elever i private og statlige skoler. Kommunene får trekk i rammetilskuddet (utgiftsutjevning) knyttet til antall elever i statlige og private skoler (korreksjonsordningen). Korreksjonsordningen omfordeler midler fra kommune med mange elever i statlige og private skoler til kommuner med få eller ingen elever i statlige og private skoler. I denne ordningen får kommunene et uttrekk i rammetilskuddet for de elever de har i statlige og private skoler. Etter trekket er gjort, blir det samlede trekket (ca. 3,164 mrd for 2023) tilbakeført til alle kommuner etter kommunenes andel av utgiftsbehovet/kostnadsnøkkelen. Åsnes blir i 2023 trukket 2,260 mill. i rammeoverføringene i forhold til private skoler.

Utgifter knyttet til de kommunale skolelokalene – vaktmester, renhold, elektrisk energi, olje og kommunale eiendomsavgifter – inngår i rammen til sektor samfunnsutvikling. Tallene er med i KOSTRA rapporteringen på korrekt tjeneste, og SSB sine tall viser kommunenes utgifter på tjenesteområdet.

Befolkningsgrunnlag i målgruppen

Oversikten viser at befolkningsgrunnlaget reduseres for de i skolepliktig alder. Barnekullene har blitt stadig mindre i Åsnes – antall 6-åringer den 1.1.22 var 47 stykk (70 stk i 2018, 57 stk i 2019, 66 stk i 2020 og 74 stk 2021), mens antall 15-åringer var 72 (82 stk i 2018, 72 stk i 2019, 82 stk i 2020 og 68 stk i 2021). Tabellen viser en nedgang på 142 elever i perioden.

Folkemengden i Åsnes for aldersgruppen 6-15 år har hatt følgende utvikling de siste årene:

Folkemengde/ dato	1.1. 2012	1.1. 2013	1.1. 2014	1.1. 2015	1.1. 2016	1.1. 2017	1.1. 2018	1.1. 2019	1.1. 2020	1.1. 2021	1.1. 2022
Gutter 6-15 år	408	408	397	396	380	356	360	350	347	337	317
Jenter 6 -15 år	388	390	378	374	366	357	352	335	334	338	337
SUM	796	798	775	770	746	713	712	685	681	675	654

10.8 Flisa skole / SFO

Flisa skole hadde pr.1.9.22, 218 elever. Dette er en nedgang på tre elever fra forrige skoleår. Skolen gir grunnskoleundervisning fra 1. til 7. trinn med to grupper pr. trinn. I tillegg er det SFO tilbud for elever i 1.- 4. trinn. Dette skoleåret benytter 72 elever seg av SFO tilbudet, og dette er en økning på 11 elever fra forrige skoleår.

10.9 Sønsterud skole / SFO

Sønsterud skole hadde pr.1.9.22, 132 elever. Dette er en nedgang på ti elev fra forrige skoleår. Skolen gir grunnskoleundervisning fra 1. til 7. trinn. I tillegg er det SFO tilbud for elever i 1.- 4. trinn. Dette skoleåret benytter 37 barn SFO tilbudet, og dette er tre flere elever enn forrige skoleår.

10.10 Jara skole

Jara skole hadde pr. 1.9.22, 60 elever. Dette er en økning med fem elever fra forrige skoleår. Skolen gir grunnskoleundervisning fra 1. til 7. trinn. Skolen har ikke SFO tilbud.

10.11 Åsnes ungdomsskole / Åsnes svømmehall

Åsnes ungdomsskole hadde pr.1.9.22, 213 elever. Dette er en nedgang på to elever fra forrige skoleår. Skolen gir grunnskoleundervisning til ungdomstrinnet, og har ansvaret for Åsnes svømmehall.

10.12 Åsnes opplæringscenter

Gir alle tjenester knyttet til voksenopplæring. Dette er norskopplæring etter Introduksjonsloven, og grunnskoleopplæring og spesialundervisning for voksne etter Opplæringsloven §§4A-1 og 4A-2. Kompetansekartlegging på grunnskolens område, er i sin helhet et kommunalt ansvar, og finansieres fra kommunens ramme. For elever som inngår i ordningen norskopplæring for minoritetsspråklige mottas det statlige tilskudd i tre år. Her må kommunen tilby norskopplæring senest 3 måneder etter ankomst til Norge. Det selges tjenester til Våler og Grue på begge områdene, men i veldig liten målestokk.

Ved skolestart for året 22/23 er det 70 deltagere på ÅOS. Antallet forventes å øke litt eller betraktelig ut ifra ytterligere bosetting av ukrainere i Våler, Grue og Åsnes, samt opprettelse av asylmottak på Hovelsåsen. (Hovelsåsen asylmottak har en kapasitet på 150 beboere). Beboere i asylmottak har rett og plikt til asylnorsk.

10.13 Åsnes kulturskole

Åsnes kulturskole tilbyr opplæring i teater, piano, sang, korps- og bandinstrumenter for barn og unge mellom 6 – 19 år. Kulturskolen ønsker å være med på å skape en meningsfylt fritid for barn og unge i kommunen, og er en utmerket arena for mestring. Antall elever ved kulturskolen denne høsten er ca. 120 fordelt på de ulike disiplinene. Kulturskolen har hatt en jevn økning av elevantallet de senere årene, og i enkelte disipliner er det venteliste for å få plass.

11. Sektor helse, omsorg og velferd

Visjon for sektoren: «Livskvalitet og egenmestring gjennom hele livet»

Åsnes kommune har som mål å bidra til å fremme befolkningens helse, forebygge sykdom og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Kommunen skal ha oversikt over helsetilstanden i befolkningen med positive og negative faktorer som påvirker, samt iverksette nødvendige tiltak for å møte kommunens folkehelseutfordringer.

Sektor helse, omsorg og velferd (HOV) er i kontinuerlig prosess med utvikling og tilpasning for å bidra til å imøtekomme disse målene, samtidig som sektoren også skal ivareta løpende tjenesteproduksjon til et stadig voksende antall tjenestemottakere. Utvikling og tilpasning må ta sikte på å kvalitetsforbedring eller holde kvaliteten i tjenestene på et akseptabelt nivå, og samtidig hente gevinster fra mer effektive arbeidsprosesser.

Strategisk plan for sektor HOV er vedtatt og arbeidet med å følge opp planen er godt i gang. Sektorens ledergruppe fungerer som styringsgruppe for arbeidet. Det er etablert satsningsgrupper hvor mandatet er å identifisere retning for satsning. Når retningen forankres i sektorens ledergruppe vil det opprettes arbeidsgrupper som utarbeider forslag til nye/forbedrede arbeidsprosesser. Arbeidet fortsetter i hele planperioden.

Organisering av sektor HOV:

Sektoren ledes av sektorleder og består av enhetene

- NAV
- VITT (tilpassede tjenester)
- HBO (Hjemmebasert omsorg)
- Åsnes sykehjem

Sektorens har også organisert en stab bestående av:

- Rådgiver HOV
- Koordinering, fag og forvaltning (KFF)
- Psykisk helse- og rustjeneste (Sparbyhuset)
- Åsnes legesenter
- Ergo/Fysio/Friskliv

NAV Åsnes har som satsningsgrupper ungdom, innvandrere fra land utenfor EØS-området, og personer med nedsatt arbeidsevne. Målgruppene kan nevnes som fremtidens arbeidskraft, og det jobbes målrettet for at denne arbeidskraften skal anvendes.

Kvalifiseringsprogrammet (KVP) for brukere mellom 18 og 67 år. Programmet er forbeholdt de som ønsker å komme i arbeid, men som trenger ekstra oppfølging for å klare det. Programmet skal inneholde arbeidsrettet aktiviteter, utdanning eller opplæring og tett individuell oppfølging og veiledning.

Krigen i Ukraina utløste en flyktningkrise våren 2022 som igjen medførte behov for økt bosetting av flyktninger. Åsnes kommune har forpliktet seg til bosetting av totalt 50 personer i

2022. For 2023 tenker man seg å redusere til bosetting av 10 flyktninger som tilsvarer det opprinnelig antallet. Våler og Åsnes kommuner samarbeider om bosettingen og arbeidet utføres av NAV Åsnes hvor det er opprettet 6 midlertidige stillinger

NAV Åsnes leverer godt i den statlige statistikken og har ved flere målinger ligget blant de beste i Innlandet. I 2021 ble det inngått avtale om at enhetsleder ved NAV Åsnes også har ledelse for NAV Våler der målet var økt samarbeid mellom kommunen inn i 2022. Dette videreføres inn i 2023.

Enhet for tilpassede tjenester (ViTT) yter tjenester til brukere med nedsatt funksjonsevne og/eller utviklingshemming basert på vedtak fattet av saksbehandlere i KFF. Det arbeides miljøterapeutisk og fokus er mestring av egen hverdag, god livskvalitet og opplevd egenverd.

Det er en utfordring å ha fagressurser nok til å fylle enkelte av vedtakene, da lowverket stiller strenge krav til kompetanse som krever høyskoleutdannet personell og personell med fagbrev innen helse- og sosialfag. Det kreves refusjon for deler av kostnadene – særlig ressurskrevende tjenester. Utfordringen fremover er at tilskuddet fra staten faller bort når bruker fyller 67 år. Dette vil gi Åsnes kommune en betydelig lavere refusjon (større merkostnad) i årene fremover.

Dagsenteret for ViTT er lokalisert på Nedre Kjølén bo- og aktivitetshus. Dagtilbudet gir et viktig bidrag innenfor de lovpålagte krav om dagtilbud for tjenestemottakere i målgruppen.

Hjemmebasert omsorg (HBO) ble etablert som en ny enhet innen sektoren i 2020. Enheten er i utvikling og rommer hjemmesykepleie, hjemmehjelp, brukerstyrt personlig assistanse (BPA), dagaktivitet for personer med demens, miljøarbeidertjeneste, avlastningsbolig og rus- og psykisk helsetjeneste (RUPS). Det ses essensielt i sektoren å sørge for robust hjemmebasert omsorg da flere ønsker å bo hjemme lengre. Dette i tråd med ønsket dreining for tjenestetilbudet i kommunen og Norge for øvrig. Det totale omsorgsboligtilbudet er evaluert og endret for å være tilpasset et fremtidig behov.

Dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens (Solkroken) er lokalisert på Nedre Kjølén bo- og aktivitetshus. Dette er et viktig steg i omsorgstrappen som, sammen med andre tiltak, bidrar til å utsette behov for institusjonsplass

Åsnes kommune har etablert KAD plass lokalisert ved RUPS for mennesker med behov innen rus og psykisk helsetjeneste.

HBO ruster seg for framtida gjennom innovativ bemanningsledelse, arbeidsplanlegging og digitale verktøy. Dette gir grunnlag for kvalitet, kontinuitet og økonomisk kontroll i tjenestene.

Åsnes sykehjem jobber kontinuerlig med fokus på tidlig innsats, rehabilitering og tilrettelegging av god omsorg. Enheten gjør stadig småskrittsforbedringer og fremstår som en godt drevet institusjon, både kvalitetsmessig og økonomisk.

Det erfares at terskelen for å tildeles institusjonsplass stadig øker. Dette medfører at de som legges inn på institusjon stadig har mer krevende omsorgsbehov. Dette gir utslag i behov for ny/endret kompetanse.

Det har også i 2022 vært behov for å benytte overliggerdøgn på sykehuset. Selv om det jobbes for å unngå dette i størst mulig grad forventes at man også i 2023 vil måtte benytte dette i noe grad.

Det er etablert en KAD-plass på sykehjemmet basert på pasienter med somatisk problematikk.

Rådgiver HOV ble etablert i 2022 som ledd i organisasjonstilpasning. Funksjonen bidrar til enhetene og sektorleder, i tillegg til systemstøtte på de fagsystem sektoren benytter.

Koordinering- fag og forvaltning (KFF) er kommunens forvaltningsorgan ved tildeling av tjenester. Også ved KFF erfares at det er flere av innbyggerne som er i behov for tjenester, og at flere enn tidligere har sammensatte utfordringer. Dette stiller krav til effektivisering. Saksbehandlingen av søknader skal være basert på grundig kartlegging og resultere i riktig vedtak til riktig tid.

KFF innehar også koordineringsansvar for de store pasientgruppene, og er en grunnleggende del av helseberedskapen i kommunen.

Psykisk helse- og rustjeneste er lokalisert på Sparbyhuset. Jfr. oversiktsdokumentet for folkehelsen og meldinger fra NAV, hvor det fremgår økt andel med utfordringer knyttet til psykiatri og/eller rus, forventes det i årene fremover å være behov for økt innsats på dette tjenesteområdet. Det er nødvendig å tenke nytt og det må jobbes på andre og nye måter. Evaluering av organisering gjennomføres i 2022/2023 og det forventes organisasjonstilpasninger for bedre å møte utfordringene.

Åsnes legesenter ble etablert som kommunalt drevet legesenter i 2020, med alle legene samlet under samme tak. Arbeidet med å skape det fremtidsrettede legesenteret som kommunen har mål om er godt i gang, men det er fortsatt en vei å gå. Fastlegeordningen er under press – nasjonalt og lokalt – og rekruttering av leger er utfordrende. I 2022 har det vært behov for å benytte vikarleger, noe som tilfører ytterligere økonomisk press. Dette forventes også i 2023, men kan bedres noe dersom man lykkes med rekruttering. Det arbeides kontinuerlig med å skape en robust og stabil legetjeneste som igjen gir trygghet for innbyggerne. Dette er forankret godt i «Plan for legetjenesten» som ble vedtatt i kommunestyret 2022.

Ergo/Fysio/Friskliv er samorganisert, men ikke samlokalisert. Ergoterapitjenesten er lokalisert på Åsnes sykehjem. Frisklivssentralen er sammen med de kommunale fysioterapeutene på Nedre Kjølen bo- og aktivitetshus hvor de har fått store fine lokaler med behandlingsrom og treningssal. Det ytes også fysioterapitjenester fra lokalene ved Åsnes sykehjem.

Frisklivssentralen er utviklet over tid, og har en sentral rolle med bakgrunn i kommunens folkehelseprofil. Frisklivssentralen er et samarbeid mellom Åsnes og Våler kommune. Tjenesten samarbeider spesielt tett med psykisk helse- og rustjeneste, og NAV. Det erfares over tid at en investering i Frisklivssentralen gir helsegevinster og dermed behov for færre hjemmetjenester.

Muligheter, mål og utfordringer for sektoren:

- Demens ses som en av de store utfordringene for fremtiden. Dette vil øke presset på institusjonsplasser og ikke minst i hjemmebasert omsorg – og vil utfordre kommunen økonomisk. Det er startet en jobb hvor demenskoordinator er satt i spissen, med mål om å møte utfordringen på best mulig måte.
- Oppfølging av strategisk plan for HOV
 - Folkehelse; livsstilssykdommer og psykisk uhelse dominerer folkehelseprofilen for Åsnes kommune.
 - Samarbeid med innbyggerne og frivillige organisasjoner (Kommune 3.0)
 - Digitalisering og velferdsteknologi; samfunnet digitaliseres, og derfor blir digitalisering et av de viktigste arbeidsverktøyene i prosessen med å effektivisere tjenestene, og etablere mer helhetlige tjenester.
 - Internt samarbeid kan være vanskelig å få til i hektiske hverdager, men ses også som en stor mulighet for å lykkes.
 - Kompetanse; rekruttere og beholde fagpersonell, samt benytte kompetansen på rett måte. I tjenestene innehar ansatte fagspesifikk kompetanse innen mange fagområder, og dette er avgjørende for dreining av tjenester og er gjeldende i alle enheter. Deler av utfordringsbildet preges av økende press med flere og mer komplekse oppgaver, samt stadig flere innbyggere som har behov for bistand innen fagområdene helse, omsorg og velferd.
- Oppfølging av Plan for legetjenesten
- «Leve hele livet» er en kvalitetsreform for eldre (Meld. St. 15, 2017-2018). Arbeidet med reformen hadde oppstart i 2019 og fortsetter i 2023. Reformen går på tvers av sektorer og fagfelt, og favner hele kommunen.
- Innovativ bemanningsledelse – Rusta for framtida; et program for KS som videreføres inn i 2023. KS starter også programmet på nytt for nye deltagere. Deltagelse vurderes.
- Tjenesteharmonisering – Retningslinjer for tildeling av helse- og omsorgstjenester i Åsnes kommune. De aller fleste av tjenestene som ytes på sektoren er basert på vedtak. Oppfølging av disse og fokus på best mulig utnyttelse av interne og eksterne ressurser blir enda viktige fremover.
- Psykisk helse og rus, videre tilrettelegging og utvikling av tjenestetilbudet
- Flere av de særlig ressurskrevende brukerne passerer 67 år og Åsnes kommune mister dermed retten til refusjon på deler av utgiftene.

11.1 Budsjett sektor helse, omsorg og velferd

Oversikten viser sektor helse, omsorg og velferd sin totale budsjettramme og de endringer som er lagt inn og påvirker rammene i økonomiplanperioden.

Budsjett og endringer i økonomiplanperioden				Tall i 1.000 kroner	
Helse , omsorg og velferd					
Beskrivelse	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Inntekter					
Basis	254 072	254 072	271 091	263 821	262 421
Pris- og lønnsvekst	0	0	0	0	0
Justering					
Netto	254 072	254 072	271 091	263 821	262 421
Utgiftsøkninger					
Nav flyktningetjenesten		7 200	4 500	4 000	3 500
Åsnes legesenter		3 500	3 000	3 000	3 000
Økt tjenesteproduksjon, generelt		4 920	3 000	3 000	2 500
Legevakt, Elverum		1 900	1 900	1 900	1 900
Velferdsteknologi, software		1 100	1 100	1 100	1 100
HBO, reduserte inntekter avlastning		500	500	500	500
Åsnes sykehjem, kantine reduserte inntekter jfr Sønstrud bof.		500	500	500	500
Statsbudsjettet, utgiftsutjevning		1 516	1 516	1 516	1 516
Sum økninger i budsjettramme	0	21 136	16 016	15 516	14 516
Utgiftsreduksjoner					
Kommuneoverlege beredskap/smittevern/samfunnsmedisin		-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Tilskudd særlig ressurskrevende tj.		-2 000	-2 500	-2 500	-2 500
Statsbudsjettet, utgiftsutjevning sosialtjenesten		-967	-967	-967	-967
"Inn i jobb"		-150	-300	-450	-600
VÅ-samarbeider			-1 500	-2 250	-2 250
Sum reduksjoner i budsjettramme	0	-4 117	-6 267	-7 167	-7 317
SUM BUDSJETTRAMME	254 072	271 091	263 821	262 421	261 271

11.1.1 Administrasjon

Tjenesteområdet omfatter sektorleder, koordinering fag og forvaltning (KFF), legetjenesten ergo- og fysiotjenester, rus og psykiatri tilbud og refusjonsordning vedr ressurskrevende tjenester. Regjeringens forslag til innslagspunkt i SRT-ordning (særlig ressurskrevende tjenester) er 1,526 mill pr bruker, og kompensasjonsgraden holdes uendret på 80 %. Dette er hensyntatt i kommunedirektørens budsjettforslag. Fristen for rapportering er 1.4. året etter regnskapsåret.

11.2 NAV – sosiale tjenester og flyktninger

Tjenesteområdet består av gjeldsrådgivning, bostøtte, sosial rådgivning, økonomisk sosialhjelp, sysselsetting, aktivitets og arbeidstilbud, oppfølging av ungdom uten skole- eller arbeidsplass og flyktningetjeneste.

11.3 Åsnes sykehjem

Institusjonen består av 73 langtidsplasser og 19 korttidsplasser (kartlegging og utredning, rehabilitering- og avlastningsplasser). Sykehjemmet har egen kjøkkendrift og lager mat etter kok server prinsippet. Kjøkkenet leverer også mat til hjemmeboende med vedtak om ernæringsoppfølging, og drifter kantine ved Nedre Kjølen bo- og aktivitetssenter. Pasienter og brukere som leier kommunale omsorgsboliger kan bestille mat fra sykehjemmets kjøkken.

11.4 Hjemmebasert omsorg

Enheten gir hjemmesykepleie og praktisk bistand (hjemmehjelp) til hjemmeboende og de som bor i kommunale omsorgsboliger, brukerstyrt personlig assistanse (BPA), målrettet miljøarbeidertjenester til hjemmeboende, psykisk helse og rus – døgnbemannet bolig og tilbud til hjemmeboende og avlastning til barn og unge. Solkroken er dagsenter for hjemmeboende personer med demenssykdom.

11.5 Enhet for tilpassede tjenester (VITT)

VITT har ansvar for å yte tjenester til psykisk utviklingshemmede og mennesker med nedsatt funksjonsevne. Disse tjenestene er dagaktivitet, praktisk bistand og opplæring og helsetjenester i hjemmet.

Sektorleder Anne Brit Nilsen Røst

12. Sektor samfunnsutvikling

Lokal samfunnsutvikling handler om å utvikle gode og velfungerende kommuner, der innbyggere, næringsliv og besøkende ønsker å være. Det er mange elementer som har betydning for utvikling av gode lokalsamfunn, som tilgang på arbeid, gode offentlige og private tjenester, bosteder, infrastruktur, kulturopplevelser, friluftsliv og et godt fysisk og sosialt inkluderende nærmiljø. Samfunnsutvikling handler om summen av innsats rettet mot klima og miljø, folkehelse, kompetanse, kultur, ressursforvaltning, samferdsel og næringsutvikling. (Kilde: Regjeringen.no).

Sektor samfunnsutvikling har en naturlig sentral rolle i arbeidet med å utvikle fremtidens Åsnes og Solør, og er involvert i mange av de nevnte innsatsene over, som klima og miljø, kompetanse, kultur, ressursforvaltning, samferdsel og næringsutvikling. I tillegg er sektoren ansvarlig for å sikre at en rekke driftsmessige lovpålagte oppgaver gjennomføres innen gitte retningslinjer og direktiver. Oppgavene utføres i all hovedsak gjennom sektorens tre enheter; eiendom, kultur & frivillighet og tekniske tjenester. Sektoren har også oppfølgings- og koordineringsansvar av brann- og feiervesen som fra 01.01.22 ble overført til Midt-Hedmark brann og redningsvesen IKS.

Sektoren er i kontinuerlig omstilling, der fokus rettes mot å redusere driftskostnadene. Samtidig som den skal være innovativ og offensiv i arbeidet med å tilrettelegge og utvikle fremtidens lokalsamfunn. Dette realiseres gjennom sektorens 55 årsverk fordelt på 70 ansatte.

Sektorleder Morten Wenstad

12.1 Budsjett sektor samfunnsutvikling

For å utføre lovpålagte tjenester og vedtatte ikke lovpålagte tjenester vil Sektor samfunnsutvikling drifte for nærmere 130 millioner i 2023. Nærmere 78 millioner hentes inn som inntekter, i hovedsak via gebyrer innen vann & avløp, og andre tekniske støttetjenester samt husleie. De resterende 52,1 millioner er den gitte budsjetttrammen for sektoren. Sektoren vil i tillegg være ansvarlig for gjennomføring av de fleste tidligere presenterte investeringsprosjekter, med en ramme på ca 115 mill. Dette krever enøkning av sektorens prosjektgjennomføringskompetanse ved nyansettelser tidlig i 2023 (selvkost). Flere VA-prosjekt samt byggestart av nye Åsnes barneskole er de største prosjektene.

Budsjett og endringer i økonomiplanperioden

Tall i 1.000 kroner

Samfunnsutvikling					
Beskrivelse	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Basis	37 400	37 400	52 127	46 850	41 185
Pris- og lønnsvekst	0	0	0	0	0
Justering					
Netto	37 400	37 400	52 127	46 850	41 185
Utgiftsøkninger					
Midt-Hedmark Brann- og redning IKS inkluderer også egne utgifter		500	500	500	500
Leiekostnader Flisa stormarked		100	100		
Energikostnader bygg		12 277	7 000	6 000	5 000
Vedlikehold bygg		1 950	1 950	1 950	1 950
Vedlikehold og drift veier		300	300	300	300
Fortsatt drift Åsnes opplæringscenter på Østsiden		600	600	600	600
Sum økninger i budsjettramme	0	15 727	10 450	9 350	8 350
Utgiftsreduksjoner					
Ressursdimensjonering eiendom inkl ny skole og barnehage				-1 300	-3 250
Ny Åsnes barneskole FDV-kostander				-2 250	-4 500
Privatisering kommunale veger		-150	-150	-150	-150
Driftskostnader barnehage				-400	-400
Kommunal bygningsmasse		-850	-850	-1 465	-1 465
Sum reduksjoner i budsjettramme	0	-1 000	-1 000	-5 565	-9 765
SUM BUDSJETTTRAMME	37 400	52 127	46 850	41 185	35 985

12.2 Administrasjon

Tjenesteområdet omfatter sektorleder og administrative støttefunksjon i 20% stilling. I tillegg til lederrollens drift av sektorens enheter, skal også administrasjonen være en av kommunedirektørens sentrale støttespillere i kommunens samfunnsutvikling. Sektorleder har hatt en 50% stilling som prosjektleder nye Åsnes barneskole i 2022, en rolle som reduseres til i 20% i 2023. Høsten 2022 vedtok kommunestyrene i Våler og Åsnes at det skulle iverksettes et vertskommunesamarbeid innen Samfunnsutvikling (Åsnes) og tekniske tjenester (Våler) med Våler som vertskommune. Realisering av dette vedtaket vil ha høy prioritet hos sektorleder i 2023.

12.3 Tekniske tjenester

Enheten Tekniske tjenester med sine 14 heltidsansatte har ansvaret for en betydelig del av kommunens lovpålagte oppgaver, blant annet planarbeid, fradelingssaksbehandling, byggesaksbehandling, og tilsyn/ulovlighetsoppfølging etter Plan – og bygningsloven, ajourføring av kartverk, kart og oppmåling etter Matrikkelloven, forvaltning av eiendomsskatt, oppfølging av forurensning, støy mm. i hht. Forurensningsloven, kontroll av flomverker, snøskuterledkontroll, motorferdsel i utmark mm., samt drift, vedlikehold og oppgradering/nye prosjekter av vann-, avløp-, septik- og renovasjonsløsninger for kommunens innbyggere. I tillegg har enheten ansvar for drift, vedlikehold og oppgradering av kommunale veier, park og friluftsområder. Kommunens oppfølging av lovpålagte oppgaver innen klima og miljø er også et av enhetens ansvarsområder.

Det er utført en grundig kartlegging av både private og kommunalt eide VA-anlegg i Åsnes. Dette er dokumentert i en Hovedplan VA med tilhørende handlingsplan. For å kunne gi innbyggerne kvalitativt gode og forsvarlige vann og avløpsløsninger, viser Hovedplan VA et stort behov for renovering av VA-anlegg de nærmeste årene, helt i tråd med analyser som peker på tilsvarende behov i hele landet. Basert på gode faglige prioriteringer hensyntar budsjettet for 2023 og fireårs-perioden dette. Det vil derfor kreves økte ressurser med prosjektlederkompetanse til å gjennomføre nødvendige investeringsprosjekter. Åsnes kommune har frem til 2022 ikke hatt tilstrekkelig kapasitet til å realisere vedtatte planstrategi. Tekniske tjenester har ansatt en ny planressurs og ambisjonen gjennom 2023 er å redusere etterslepet og bidra til å tilrettelegge for mer forutsigbarhet for videre utvikling av Åsnes-samfunnet. Reguleringsplan for RV-2 forventes realisert i løpet av 2023 som vil resultere i en tydeligere og fremtidsrettet plan for arealutnyttelse av dette avgrensede området.

Budsjettet viser også en ytterligere styrking av kommunens klima og miljøarbeid der kommunen ønsker å sette spesiell fokus på tilsyn og sanering av gamle avfallsplasser.

Det er også utarbeidet en tydeligere strategi og plan for privatisering av veier, i tråd med tiltaksliste ROBEK.

12.4 Eiendom

Enheten Eiendom sine oppgaver er primært drift og vedlikehold av egne formålsbygg, samt kommunale utleieboliger. Enhetens 33 årsverk, fordelt på 40 ansatte er i all hovedsak vaktmester- og renholdstjenester. Vedlikeholdsplan er utarbeidet, og benyttes til det daglige arbeidet.

Tidligere års stramme budsjetter har gitt et betydelig vedlikeholdsetterslep på kommunale bygg, en utfordring som vil vedvare i 2023. En ambisjon for 2023 er å fortsette å redusere kommunens eiendomsmasse. Det er imidlertid få salgbare bygg i dag som vil ha stor påvirkning på driftsbudsjettet da hovedtyngden av eksisterende bygningsmasse har en funksjon for kommunen. Effekten vil først komme når ny felles barneskole- og eventuell endring av barnehagestruktur er utført. Ambisjonen er derfor å opprettholde en viss standard- og redusere noe av vedlikeholdsetterslepet av eksisterende bygningsmasse.

Strømprisene for 2023 forventes å bli betydelig høyere enn for 2022 og det er budsjettet med en gjennomsnittlig strømpris på 2 kr pr kWh for 2023. Energisparing vil derfor være viktig i året som kommer. Energisparing vil derfor være viktig i året som kommer. En rekke tiltak blir analysert og iverksatt i 2023, noe gjennom enkle mindre kostbare tiltak til mere komplekse løsninger som krever større investeringer. Enheten vil blant annet prioritere å:

- skifte ut gamle lysarmaturer med led-lamper i flere formålsbygg, først Kjølørønningen og Åsnes sykehjem. F.eks. så er utskifting av lysarmaturer i korridorene på Kjølørønningen anslått til å koste ca. 40 000 kr, et beløp kommunen vil tjene inn i løpet av et par år med dagens strømpriser.
- Justere ned temperatur i flere formålsbygg. 1 grad ned betyr 5% reduserte energikostnader
- Når de nye ventilasjonsanleggene er montert i Rådhuset i løpet av 2023 forventes det 30 – 40 % energibesparelse i forhold til forbruket på de gamle anleggene.
- Etterisolere loft, montere nye vinduer og dører i utvalgte bygg (f.eks. rådhuset og Åsnes ungdomsskole) for å redusere energiforbruket. Tiltaket forutsetter at vi får budsjettmessig dekning.

Eiendom har en rekke innsparingsormåder i tiltaksliste ROBEK og status ved inngangen av 2023 er:

- Ressursdimensjonering drift og vedlikehold eiendomsporteføljen
Enheten har gjennom 2022 effektivisert ressursene ned til et absolutt minimum i f t kommunens bygningsmasse. Det forventes mindre justeringer også i 2023, der blant annet effekten av VÅG-samarbeidet kan bidra i positiv retning.
- Åsnes Opplæringssenter
Forventet besparelse av driftskostnader (ca. 1,2 mill kr i 2023) blir ikke realisert så lenge Åsnes opplæringssenteret må bruke lokalene. Sektorene Oppvekst og Samfunnsutvikling vil kontinuerlig søke etter alternative kosteffektive løsninger som kan fremskynde prosessen.
- TV- og internettabonnement
Tiltaket ansees avsluttet.
- Reduksjon av kommunal bygningsmasse
Det foreligger vedtak om salg av 4 bolighus. Salgsprosessen for tre av disse har blitt stoppet grunnet spesifikke behov for boenhetene, bl.a. bosetting av flyktninger. Salg av disse vil bli igangsatt så snart forholdene ligger til rette for det. Det fjerde bolighuset har vi som mål å selge i 2023.

12.5 Kultur og frivillighet

Enheten på 15 ansatte fordelt på 6,5 årsverk består av enhetsleder, UKM (ungdommens kulturmønstring), kinodrift, drift av kulturhuset, ungdomshuset, frivillighetskoordinator og bibliotek/servicetorg. Kommunens oppfølging av Landsbyprosjektet, ungdomsråd , BUA og Frivilligsentralen er også et ansvar som tilligger enheten. Meråpent bibliotek ble åpnet sommeren 2022. I tillegg til å fortsette den gode driften av hele enheten vil det i 2023 settes spesiell fokus på styrking av ungdomshusets tjenestetilbud og etablere gode rammebetingelser for frivillighetskoordinators arbeid med Kommune 3.0. Et arbeid som skal gjennomføres på tvers av kommunens sektorer. Utover enhetens «ordinære» tjenestetilbud nevnt over er enheten også involvert i:

- Prosjektet «Gnist» (tidligere Ung4Reg) – prosjekt i folkehelseprogrammet med fokus på ungdomsmedvirkning (samarb. med Våler kommune)
- Prosjektet «Meningsfull fritid» (Bufdir-midler), som gir tilbud om gratis fritidsaktiviteter til barn/unge/familier

12.6 Brann- og feiertjenesten

Brannsjefsmyndigheten har siden 1.oktober 2015 vært delegert til Midt-Hedmark Brann og Redning IKS (MHBR IKS). Fra 1.1.2022 har Åsnes inngått i IKS'et. Brannmannskap er fortsatt stasjonert på beredskapssenteret som tidligere, og feiertjenesten vil også ha dette som sitt oppmøtested.

12.7 Investeringsprosjekt

Sektor Samfunnsutvikling har en prosjektportefølje på nærmere 115 millioner i 2023 der Nye Åsnes barneskole er det største- og høyest prioriterte prosjektet. Større VA-prosjekt og renoveringsprosjekt av kommunens eiendom ledes også av sektorens egne ressurser eller innleide rådgivere. Viser for øvrig til dokumentets kap.8 og bevilgningsskjema § 5.5 2.ledd.

13. Generelle inntekter og utgifter

Driftsområdet omfatter inntekter fra skatt og rammetilskudd, andre generelle statstilskudd, rente- og avdragsutgifter, renteinntekter fra likviditet, avkastning fra kraftsektoren og tilskudd til kirkelige fellesråd. I tillegg posteres generell bruk og avsetning til fond, og bruk av tidligere års regnskapsmessige overskudd/inndekking av underskudd på dette området. Alt vedrørende årets premieavvik pensjon og amortisering fra tidligere år har eget ansvar på området.

13.1 Netto driftsresultat

For å definere begrepet sunn kommuneøkonomi benytter man bl.a. netto driftsresultat som en indikator. Netto driftsresultat er det beløpet kommunene sitter igjen med av driftsinntekter etter at driftsutgiftene er trukket fra. Målet på en sunn kommuneøkonomi er et netto driftsresultat på minst 1,75 %. Dette er ansett som et nødvendig nivå i forhold til egenfinansiering av investeringer og avsetning/sparing.

Åsnes kommune har, som kjent, over en lang periode ikke klart å oppnå dette resultatet i netto driftsresultat. I 2021 ble imidlertid resultatet mye bedre og viste et netto driftsresultat på 2,7 %. Åsnes kommune sliter med at driften og tjenesteproduksjonen er betydelig høyere enn det man har løpende inntekter til. Et omstillingsbehov er fortsatt realiteten, og dette må ligge på 15 – 20 mill.

Akkumulert regnskapsmessig merforbruk pr. 31.12.21 er kr 2 461 607,17.

13.2 Sammensetning fond

Åsnes kommune har følgende midler avsatt på fond pr. 31.12.21:

Fondstype	Beløp
Disposisjonsfond	0
Bundne driftsfond ⁶	20 576 896
Ubundne investeringsfond	0
Bundne investeringsfond ⁷	16 811 908
Sum	37 388 804

13.3 Lånegjeld

Låneopptak til investeringer i 2022 er gjennomført iht. kommunestyrets vedtak; dvs. 117,310 mill til investering i anleggsmidler og 20 mill til Startlån.

Pr. 28.10.2022 er det bokført ca. 22 mill. i avdrag og ca. 10,4 mill. i renter på lån. Det gjenstår noen forfall i 2022. Avdrag Startlån til Husbanken kommer i tillegg. Disse regnskapsføres i investeringsregnskapet, og er pr. samme dato bokført med ca. 3,3 mill.

⁶ Selvkost områdene (VAR) og diverse øremerkede prosjektmidler.

⁷ Ekstra ordinære avdrag startlån

14. Obligatoriske oppstillinger

14.1 Bevilgningsoversikt drift § 5.4 1.ledd

Årsbudsjett 2023, økonomiplan 2023 – 2026

			Økonomiplan			
	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
1 Rammetilskudd	315 074 431,00	301 472 000	319 150 000	319 024 000	317 884 000	315 911 000
2 Inntekts- og formueskatt	187 185 732,17	181 985 000	188 869 000	188 400 000	187 879 000	187 341 000
3 Eiendomsskatt	16 283 538,53	20 585 000	20 039 000	21 024 000	22 010 000	22 210 000
4 Andre generelle driftsinntekter	8 778 353,00	7 733 000	19 757 000	17 200 000	15 742 000	12 525 000
5 Sum generelle driftsinntekter	527 322 054,70	511 775 000	547 815 000	545 648 000	543 515 000	537 987 000
6 Sum bevilgninger drift, netto	473 400 276,90	474 571 000	502 449 000	506 650 000	488 670 000	475 744 000
7 Avskrivninger	27 191 778,00	30 260 000	29 164 000	28 212 000	33 271 000	32 786 000
8 Sum netto driftsutgifter	500 592 054,90	504 831 000	531 613 000	534 862 000	521 941 000	508 530 000
9 Brutto driftsresultat	26 729 999,80	6 944 000	16 202 000	10 786 000	21 574 000	29 457 000
10 Renteinntekter	1 202 828,75	1 175 000	2 100 000	2 100 000	2 100 000	2 100 000
11 Utbytter	587 606,72	140 000	140 000	140 000	140 000	140 000
12 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler						
13 Renteutgifter	10 079 045,43	11 487 000	11 776 000	16 184 000	21 545 000	23 900 000
14 Avdrag på lån	24 958 118,00	25 271 000	25 881 000	28 954 000	31 312 000	33 558 000
15 Netto finansutgifter	-33 246 727,96	-35 443 000	-35 417 000	-42 898 000	-50 617 000	-55 218 000
16 Motpost avskrivninger	27 191 778,00	30 260 000	29 164 000	28 212 000	33 271 000	32 786 000
17 Netto driftsresultat	20 675 049,84	1 761 000	9 949 000	-3 900 000	4 228 000	7 025 000
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
18 Overføring til investering						
19 Avsetning til bundne driftsfond	-9 579 186,66	-2 630 000	-968 000			
20 Bruk av bundne driftsfond	9 182 690,33	1 581 000	2 422 000			
21 Avsetninger til disposisjonsfond	-2 639 773,83		-11 403 000		-4 228 000	-7 025 000
22 Bruk av disposisjonsfond	2 639 773,83			3 900 000		
23 Dekning av tidligere års merforbruk	-20 278 553,51	-712 000				
24 Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-20 675 049,84	-1 761 000	-9 949 000	3 900 000	-4 228 000	-7 025 000
25 Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0,00	0	0	0	0	0

14.2 Bevilgningsoversikt drift § 5.4 2.ledd

Årsbudsjett 2023, økonomiplan 2023 - 2026

Enhet/avdeling	Regnskap 2021	Budsjett 2022	ØKONOMIPLAN 2023-2026			
			2023	2024	2025	2026
Politiske organer	7 486 351	7 012 000	7 258 000	6 193 000	6 493 000	6 193 000
Stab og støtte funksjoner	23 026 927	23 293 000	25 604 000	23 914 000	23 714 000	23 714 000
Landbrukstjenester	3 806 240	4 500 000	4 460 000	4 460 000	4 460 000	4 460 000
SUM ADMINSTRASJON	34 319 518	34 805 000	37 322 000	34 567 000	34 667 000	34 367 000
Skole adm/fellesutgifter	10 185 410	8 243 000	10 127 000	10 127 000	10 627 000	10 927 000
Familiens hus	31 839 757	31 514 000	36 763 000	34 513 000	32 711 000	31 963 000
Flisa skole/SFO	23 931 412	22 518 000	25 315 000	24 915 000	13 600 000	
Sønsterud skole/SFO	12 674 049	13 201 000	15 880 000	15 610 000	8 971 000	
Jara skole/SFO	5 727 319	5 740 000	6 935 000	6 935 000	3 797 000	
Åsnes barneskole					15 211 000	37 213 000
Åsnes ungdomsskole og svømmehall	22 744 722	22 748 000	23 220 000	23 220 000	23 220 000	22 470 000
Åsnes opplæringscenter	1 617 293	2 175 000	2 062 000	2 062 000	2 062 000	2 062 000
Åsnes kulturskole	2 092 975	2 510 000	2 516 000	2 516 000	2 516 000	2 516 000
Barnehage adm/fellesutgifter	1 425 008	1 060 000	1 118 000	1 118 000	1 118 000	1 118 000
Myrsnipa barnehage	6 650 768	6 163 000	6 396 000	6 396 000	6 246 000	
Sønsterud barnehage	3 378 506	3 136 000	4 140 000	4 140 000	4 140 000	4 140 000
Jara barnehage	2 938 836	2 794 000	2 353 000	2 353 000	2 253 000	
Bashammeren barnehage	4 966 459	5 355 000	4 679 000	4 679 000	4 579 000	
Sentrum barnehage						11 131 000
Ikke kommunale barnehager, private	20 866 047	22 000 000	25 000 000	23 500 000	23 500 000	23 500 000
SUM SEKTOR OPPVEKST	151 038 561	149 157 000	166 504 000	162 084 000	154 551 000	147 040 000
Administrasjon HOV	-26 712 208	-23 696 000	-22 889 000	-23 389 000	-23 389 000	-23 389 000
Koordinering fag og forvaltning (KFF)	18 052 182	14 957 000	14 958 000	14 333 000	13 833 000	13 533 000
Covid-19, testsenter	2 646 442					
Åsnes legesenter	18 957 886	16 236 000	20 945 000	20 445 000	20 445 000	20 445 000
Ergo/fysio og Sparbyhuset	9 582 672	10 682 000	10 029 000	9 454 000	8 779 000	8 579 000
NAV	22 221 585	23 154 000	30 565 000	28 215 000	28 065 000	27 915 000
Åsnes sykehjem	75 096 860	78 241 000	77 835 000	77 835 000	77 835 000	77 835 000
Hjemmebasert omsorg	80 260 026	82 723 000	86 704 000	83 984 000	83 909 000	83 409 000
VITT	51 026 617	51 775 000	52 944 000	52 944 000	52 944 000	52 944 000
SUM SEKTOR HELSE, OMSORG OG VELFERD	251 132 062	254 072 000	271 091 000	263 821 000	262 421 000	261 271 000
Administrasjon samfunnsutvikling	1 155 561	1 463 000	1 130 000	1 130 000	1 130 000	1 130 000
Kultur og frivillighet	5 199 236	7 438 000	7 535 000	7 535 000	7 535 000	7 535 000
Tekniske tjenester	6 301 109	5 840 000	6 323 000	6 173 000	6 173 000	6 173 000
Brann og beredskap	6 342 217	6 608 000	7 100 000	7 100 000	7 100 000	7 100 000
Eiendomsdrift	28 617 581	16 051 000	30 039 000	24 912 000	19 247 000	14 047 000
SUM SEKTOR SAMFUNNSUTVIKLING	47 615 704	37 400 000	52 127 000	46 850 000	41 185 000	35 985 000
Kirkelig Fellesråd / andre trossamf.	6 832 000	6 700 000	6 900 000	6 900 000	6 900 000	6 900 000
Fellestjenester / diverse	-14 558 400	-6 514 000	-32 949 000	-7 572 000	-11 054 000	-9 819 000
NETTO BEVILGNINGER TIL OMRÅDENE	476 379 444	475 620 000	500 995 000	506 650 000	488 670 000	475 744 000
Netto avsetn/bruk bundne driftsf.ektorer	-2 979 167	-1 049 000	1 454 000			
Sum bevilgninger drift, netto (linje 6)	473 400 277	474 571 000	502 449 000	506 650 000	488 670 000	475 744 000

14.3 Noter til driftsbudsjettet 2023

1. Grunnlaget for skatteanslaget og anslått beløp for inntektsutjevning.

Budsjettet bygger på de forutsetninger som ligger til grunn for regjeringen Støre sitt forslag til statsbudsjett for 2023. Kommunen benytter seg av KS sin prognosemodell for beregning av skatt, inntektsutjevning samt rammetilskudd og i tillegg Telemarksforskning sine vurderinger rundet denne.

Postene er budsjettet slik i 2023:

Skatt på formue og inntekt 188,869 mill.

Inntektsutjevningstilskudd 59,594 mill.

Rammetilskudd 259,556 mill. inkl ordinært skjønn

2. Andre forventede fiskale inntekter

Åsnes kommune mottar årlig konsesjonsavgift som avsettes til næringsfondet. Budsjettet beløp kr 60 000.

3. Forventede generelle statstilskudd.

Det er budsjettet med følgende generelle statstilskudd:

Kompensasjon renter og avdrag (Husbanken) 1,080 mill.

Integreringstilskudd fra IMDI 16,177 mill.

4. Bundne avsetninger og bruk av slike avsetninger

Avsetning bundne fond

Konsesjonsavgift kr 60 000

14.4 Bevilgningsoversikt investering § 5.5 1.ledd

Årsbudsjett 2023, økonomiplan 2023 – 2026

			ØKONOMIPLAN			
	R-2021	B-2022	B-2023	B-2024	B-2025	B-2026
Investeringer i varige driftsmidler	20 449	156 474	132 395	177 920	98 400	33 050
Tilskudd til andres investeringer	908	1 900	600	600	600	600
Investeringer i aksjer og andeler	2 758	2 583	1 900	5 100	1 900	1 900
Utlån av egne midler						
Avdrag på lån						
Sum investeringsutgifter	24 115	160 957	134 895	183 620	100 900	35 550
Kompensasjon for merverdiavgift	2 357	28 176	19 961	30 174	13 930	3 690
Tilskudd fra andre	502				250	
Salg av varige driftsmidler	5 034	5 971	2 750	5 100	1 900	1 900
Salg av finansielle anleggsmidler						
Utdeling fra selskaper						
Mottatte avdrag på utlån						
Bruk av lån	16 222	126 810	112 184	148 346	84 820	29 960
Sum investeringsinntekter	24 115	160 957	134 895	183 620	100 900	35 550
Videreutlån	17 899	20 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Bruk av lån til videreutlån	17 899	20 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Avdrag på lån til videreutlån	3 464	3 691	4 389	4 869	5 349	5 829
Mottatte avdrag på videreutlån	7 422	4 534	3 871	4 208	4 530	4 836
Netto utgifter videreutlån	-3 958	-843	518	661	819	993
Overføring fra drift						
Avsetninger til bundne investeringsfond	-3 958	-843				
Bruk av bundne investeringsfond			518	661	819	993
Avsetning til ubundet investeringsfond						
Bruk av ubundet investeringsfond						
Dekning av tidligere års udekket beløp						
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-3 958	-843	518	661	819	993
Fremføring til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	0	0	0	0	0

14.5 Bevilgningsoversikt investering § 5.5 2.ledd

Årsbudsjett 2023, økonomiplan 2023 - 2026

			Økonomiplan								
			Finansiering 2023								
	Prosjekt nr	Navn	2023	Lån	Mva	Tilskudd	Salg	Fond	2024	2025	2026
	9000	Startlån	15 000 000	15 000 000					15 000 000	15 000 000	15 000 000
		Hedmark IKT, egenkapitalinnskudd							3 200 000		
	Finans	8010 Egenkapitalinnskudd KLP	1 900 000				1 900 000		1 900 000	1 900 000	1 900 000
S e l v k o s t	6119	Vanntilførsel Sparbymoen/Snålroa/Lauta/Flisa bru	14 000 000	14 000 000					1 000 000		
	6117	Søkkediet vannverk	1 000 000	1 000 000							
	6179	Kvalitetsheving distribusjonsnett vann	500 000	500 000					500 000	500 000	500 000
		Vannforsyning Beitnesgrenda							650 000		
		Flisa RA- rensetrinn nr 3, biologisk rensing							1 000 000	8 000 000	8 000 000
		Santering eternitledning Jordan-Bjerkely, vann							2 700 000		
		Skalbukilen renseanlegg	500 000	500 000					2 200 000		
	6147	Berg-Kvisler renseanlegg	2 200 000	2 200 000					1 000 000		
	6134	Reservevannløsning mot Grue	2 500 000	2 500 000					1 000 000		
	6141	Vannforsyning Damstien	1 500 000	1 500 000							
		Santering gamle vannledninger							7 000 000	9 000 000	9 000 000
	6135	Va- diverse (kun budsjett - fordeles)	1 000 000	1 000 000					1 000 000	1 000 000	1 000 000
Inntekter / reduerte utgifter	6202	Vedlikeholdsplan bygg ENØK (kun budsjett-fordeles)	1 000 000	800 000	200 000				750 000	750 000	750 000
	6405	Rådhuset, ENØK tiltak	4 500 000	3 600 000	900 000				2 000 000		
	6697	Åsnes sykehjem, ventilasjon team 7, 8, 9, kantine og resepsjon (ENØK)	1 000 000	750 000	250 000						
		Energiløsning reguleringsplan Flisa Øst, ENØK	500 000	400 000	100 000						
		Energioptimering kommunale bygg (ENØK)	500 000	400 000	100 000				500 000	500 000	500 000
	1098	Grunnerverv og infrastruktur nye utbyggningsområder næring og bolig	5 000 000	5 000 000					5 000 000	5 000 000	5 000 000
D i v e r s e i n v e s t e r i n g e r	2065	IKT oppvekst	1 440 000	1 180 000	260 000						
	1060	IKT diverse	1 250 000	1 000 000	250 000						
	6129	Nye Åsnes barneskole	75 000 000	60 000 000	15 000 000				125 000 000	50 000 000	
	6333	G/S KR. Haugsvei - Ola Hammerstadsveg	1 000 000	750 000	250 000						
	1090	Geovekst ny kartlegging	250 000				250 000		250 000	250 000	250 000
	6171	Kommunale veier, oppgradering (kun budsjett-fordeles)	1 500 000	1 250 000	250 000				1 500 000	1 500 000	1 500 000
	6116	Gatelys	400 000	320 000	80 000				150 000	150 000	150 000
		Santering av tidligere avfallsplasser - miljø (kun budsjett - fordeles)	4 000 000	3 200 000	800 000				4 000 000		
		Asfaltering parkeringsplass ved legesenter og Åsnes sykehjem	300 000	240 000	60 000						
		Tjenestebiler - kjøp kontra leasing	4 500 000	4 500 000					4 000 000	5 000 000	5 000 000
		Skatepark, nærmiljøanlegg Flisa	500 000	400 000	100 000						
		Rådhusplassen, utemøbler							300 000		
		Familiens hus, møterom med sikring							100 000		
	6035	Myrmoen, trapp til friområde								850 000	
		Ny barnehage for- og hovedprosjekt	2 000 000	1 600 000	400 000				14 000 000	14 000 000	
		Barnehager, uteområder og bygg	1 000 000	800 000	200 000				500 000	500 000	500 000
		Rådhuskinoen kulturhus, avfallingsenhet og kinoprojekter	125 000	100 000	25 000				920 000		
		Rådhuskinoen kulturhus, motoriserte tautrekk HMS-tiltak	130 000	104 000	26 000						
		Åsnes sykehjem, oppdatering / ombygning (kun budsjett - fordeles)	1 000 000	750 000	250 000				500 000	500 000	500 000
		HOV - digitalisering og velferdsteknologi	1 300 000	1 040 000	260 000				400 000	400 000	400 000
		Bashammeren barnehage, ny grunnvann varmepumpe	500 000	400 000	100 000						
		HBO, ladepunkt for el-biler	500 000	400 000	100 000						
	9025	Åsnes kirkelige fellesråd	600 000				600 000		600 000	600 000	600 000
	SUM		149 895 000	127 184 000	19 961 000	0	2 750 000	0	198 620 000	115 400 000	50 550 000

14.6 Økonomisk oversikt etter art – drift § 5.6

Årsbudsjett 2023, økonomiplan 2023 – 2026

	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Driftsinntekter				
1 Rammetilskudd	319 150 000	319 024 000	317 884 000	315 911 000
2 Inntekts- og formuesskatt	188 869 000	188 400 000	187 879 000	187 341 000
3 Eiendomsskatt	20 039 000	21 024 000	22 010 000	22 210 000
4 Andre skatteinntekter	60 000	60 000	60 000	60 000
5 Andre overføringer og tilskudd fra staten	21 007 000	18 000 000	16 542 000	13 325 000
6 Overføringer og tilskudd fra andre	126 547 054	130 343 000	134 253 000	138 281 000
7 Brukerbetalinger	30 268 059	30 722 000	31 182 000	31 650 000
8 Salgs- og leieinntekter	59 206 640	59 503 000	59 800 000	60 099 000
9 Sum driftsinntekter	765 146 753	767 076 000	769 610 000	768 877 000
Driftsutgifter				
10 Lønnsutgifter	430 817 016	435 751 000	432 548 000	428 413 000
11 Sosiale utgifter	53 583 889	52 290 000	51 905 000	51 409 000
12 Kjøp av varer og tjenester	206 743 062	210 877 000	203 177 000	199 827 000
13 Overføringer og tilskudd til andre	28 784 786	29 308 000	27 283 000	27 133 000
14 Avskrivninger	26 437 000	28 212 000	33 271 000	32 786 000
15 Sum driftsutgifter	746 365 753	756 438 000	748 184 000	739 568 000
16 Brutto driftsresultat	18 781 000	10 638 000	21 426 000	29 309 000
Finansinntekter				
17 Renteinntekter	2 248 000	2 248 000	2 248 000	2 248 000
18 Utbytter	140 000	140 000	140 000	140 000
19 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0
20 Renteutgifter	11 776 000	16 184 000	21 545 000	23 900 000
21 Avdrag på lån	25 881 000	28 954 000	31 312 000	33 558 000
22 Netto finansutgifter	-35 269 000	-42 750 000	-50 469 000	-55 070 000
23 Motpost avskrivninger	26 437 000	28 212 000	33 271 000	32 786 000
24 Netto driftsresultat	9 949 000	-3 900 000	4 228 000	7 025 000
Disp. eller dekning av netto driftsresultat:				
25 Overføring til investering	0	0	0	0
26 Avsetninger til bundne driftsfond	968 000	0	0	0
27 Bruk av bundne driftsfond	-2 422 000	0	0	0
28 Avsetninger til disposisjonsfond	11 403 000	0	4 228 000	7 025 000
29 Bruk av disposisjonsfond	0	-3 900 000	0	0
30 Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0
31 Sum disponeringer eller dekning av netto drift	9 949 000	-3 900 000	4 228 000	7 025 000
32 Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0

14.7 Oversikt over gjeld og andre vesentlige forpliktelser § 5.7

Årsbudsjett 2023, økonomiplan 2023 - 2026

Nivået, og utviklingen, i kommunenes samlede gjeld påvirker kommunens økonomiske handlingsrom. Kommunen skal forvalte finansielle midler og gjeld på en måte som ikke innebærer vesentlig risiko, og for å sikre at betalingsforpliktelser kan innfris ved forfall.

I økonomiplanen er det innarbeidet konsekvensen av nye låneopptak som følge av planlagte investeringer. Det er ikke benyttet avdrag iht minimumsnivået som kommuneloven og forskrift setter til avdrag på lån. Dette krever at det er frie inntekter eller frie fond som kan benyttes til dekning av avdrag i investeringsregnskapet. Åsnes kommune har ikke slike fond eller forventede salgsinntekter i denne størrelsesorden til disposisjon i økonomiplanperioden.

Gjeld (i hele 1000)	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Gjeld til investeringsformål pr 1.1.	583 500	665 619	779 065	846 753
Låneopptak	108 000	142 400	99 000	33 650
Avdrag	25 881	28 954	31 312	33 558
Sum gjeld til investeringsformål pr 31.12	665 619	779 065	846 753	846 845
Innlån knyttet til Startlån pr. 1.1.	105 360	115 971	126 103	135 754
Låneopptak	15 000	15 000	15 000	15 000
Avdrag	4 389	4 868	5 349	5 829
Sum innlån pr. 31.12	115 971	126 103	135 754	144 925

15.Politisk behandling

ÅSNES KOMMUNE

Sakspapir

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
056/22	Formannskap	21.11.2022
026/22	Utvalg for oppvekst	01.12.2022
021/22	Utvalg for helse og velferd	28.11.2022
033/22	Utvalg for samfunnsutvikling	28.11.2022
013/22	Partsammensatt utvalg	30.11.2022
016/22	Eldrerådet	29.11.2022
015/22	Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	29.11.2022
016/22	Ungdomsråd	02.12.2022
120/22	Kommunestyre	19.12.2022

Saken avgjøres av: Saksansvarlig: Løvbæk, Anita Utgaard	Arkiv: K1-210	Arkivsaknr: 22/569
--	----------------------	------------------------------

Budsjett 2023, handlingsprogram og økonomiplan 2023 - 2026

Dokumentliste:

Vedlegg:

Budsjett Økonomiplan Strategiplan 2023 kommunedirektørens forslagVedlegg 1
Gebyrregulativ 2023Vedlegg 2 Husleiesatser 2023Vedlegg 3 Tilskudd private barnehager
2023Vedlegg 4 Kontrollutvalgets innstilling til budsjett kontroll og revisjonVedlegg 5 Budsjett
2023 Åsnes kirkelige fellesrådVedlegg 6 Budsjett 2023 Solør Renovasjon IKSSpørsmål og
svar på kommunedirektørens budsjettforslag 2023-2026SV Fra dagens formannskapsmøte
Eiendomsskatt bunnfradragHøringsuttalelse budsjett 2023 - Utdanningsforbundet
ÅsnesVedrørende sluttbehandling forprosjekt Nye Åsnes barneskole og opsjon
gymsalUtredning av flerbrukshall (1)Ungdomsrådet - protokoll 02.12.22Fwd Spørsmål til
budsjettmøte 19

Kommunedirektørens innstilling:

1. Driftsdelen i økonomiplan 2023 – 2026 vedtas i tråd med bevilgningsoversikt § 5-4 1. og 2. ledd vist på side 95 og 96 i kommunedirektørens budsjettokument – dvs. med økonomiske rammeforutsetninger og tiltak som fremgår av kommunedirektørens forslag, herunder oppgitt nettoramme for de ulike budsjettansvarsområdene. Inkludert i dette ligger avsetning og bruk til bundne driftsfond som er delegert til enhetene.

Første året vedtas som kommunenes driftsbudsjett i årsbudsjettet for 2023.

2. Investeringsdelen i økonomiplan 2023 – 2026 vedtas i tråd med bevilgningsoversikt investering § 5-5 1. og 2. ledd vist på side 98 og 99 i kommunedirektørens budsjettokument.

Første året vedtas som kommunenes investeringsbudsjett i årsbudsjettet for 2023. Det vedtas en låneramme på 108 mill. for finansiering av investeringsprosjektene i 2023. Nedbetalingstid fastsettes til den maksimale. Lån til ny skole utgjør 60 mill. av rammen. I tillegg tas det opp 15 mill. i Startlån i

Husbanken for videre utlån, med avdragstid 30 år.

3. Innvilget kassakreditt på 60 mill. videreføres i vår hovedbankforbindelse DNB.
4. Skatt på inntekt og formue for forskuddspliktige skatteyttere skrives ut på grunnlag av lovens maksimum.
5. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skrives eiendomsskatt ut i hele kommunene i 2023 og for resten av økonomiplanperioden. Eiendomsskattesatsen for 2023 fastsettes til 4 ‰ for bolig og fritidseiendommer, og 5 ‰ for næringseiendommer. Dette er en endring i forhold til næringseiendommer på 1 ‰ fra 2022. Det foreslås videre årlig økning på 1 ‰ i årene 2024 og 2025 (til maks 7 ‰). Kommunestyret vedtar at det ikke skal benyttes bunnfradrag ved utskriving av eiendomsskatt på bolig- og fritidseiendommer i 2023. Det benyttes Skatteetatens formuesgrunnlag for de boligeiendommer hvor dette finnes.
6. Tiltaksplan for utmeldelse av ROBEK-registeret godkjennes. Dette er en plan som må oppdateres og utfylles kontinuerlig. Nye tiltak tilføres dersom dette vedtas i budsjettåret.
7. Åsnes kirkelige fellesråd gis et driftstilskudd for 2023 på kr 6 900 000.
8. Festeavgift for 2023 fastsettes til 300 kroner pr.grav pr.år.
9. Det fastsettes en ramme til kontroll og tilsyn for 2023 på kr 1 911 500, i henhold til kontrollutvalgets innstilling i sak 45/22. I tillegg kommer revisjon av legater.
10. Kommunale avgifter, gebyr og egenbetalingssatser reguleres slik som framgår av regulativet som er vedlagt budsjettsaken, eller regulert av staten. Endringene gjelder fra årsskiftet 2022/2023 dersom ikke annet er spesielt angitt.
11. Tilskuddssatser i 2023 for ikke-kommunale barnehager vedtas i henhold til gjeldende regelverk, og slik som vist i særskilt vedlegg til budsjettsaken.
12. Midler til lønnsoppgjør 2023 avsettes på sentralt område og fordeles til enhetene etter gjennomførte lønnsforhandlinger. Avsatt beløp er 9,352 mill.

21.11.2022 Formannskap

Repr. Per Roar Bredvold, Frp, fremmet følgende forslag (1.):

I medhold av eiendomsskatteloven § 2 og 3 skrives eiendomsskatt ut i hele kommunen i 2023 og resten av økonomiplanperioden. Eiendomsskattesatsen for 2023 fastsettes til 4 0/00 for bolig og fritidseiendom. Det innføres ikke en økning for næringseiendommer fra 4 til 5

0/00. De kr. 550.000 dekkes inn fra kommuneskogens overskurdd evt fra næringsfond.

- forkastet med 6 mot 1 stemme der repr. Per Roar Bredvold, Frp, stemte for.

Repr. Per Roar Bredvold, Frp, fremmet følgende forslag (2):

Bunnfradrag utredes og kommer tilbake på utvalgsmøter og kommunestyremøter.

- enstemmig vedtatt.

1. Driftsdelen i økonomiplan 2023 – 2026 vedtas i tråd med bevilgningsoversikt § 5-4 1. og 2. ledd vist på side 95 og 96 i kommunedirektørens budsjettdokument – dvs. med økonomiske rammeforutsetninger og tiltak som fremgår av kommunedirektørens forslag, herunder oppgitt nettoramme for de ulike budsjettansvarsområdene. Inkludert i dette ligger avsetning og bruk til bundne driftsfond som er delegert til enhetene.

Første året vedtas som kommunenes driftsbudsjett i årsbudsjettet for 2023.

- enstemmig vedtatt

2. Investeringsdelen i økonomiplan 2023 – 2026 vedtas i tråd med bevilgningsoversikt investering § 5-5 1. og 2. ledd vist på side 98 og 99 i kommunedirektørens budsjettdokument.

Første året vedtas som kommunenes investeringsbudsjett i årsbudsjettet for 2023. Det vedtas en låneramme på 108 mill. for finansiering av investeringsprosjektene i 2023. Nedbetalingstid fastsettes til den maksimale. Lån til ny skole utgjør 60 mill. av rammen. I tillegg tas det opp 15 mill. i Startlån i Husbanken for videre utlån, med avdragstid 30 år.

- enstemmig vedtatt

3. Innvilget kassakreditt på 60 mill. videreføres i vår hovedbankforbindelse DNB.

- enstemmig vedtatt

4. Skatt på inntekt og formue for forskuddspliktige skatteyttere skrives ut på grunnlag av lovens maksimum.

- enstemmig vedtatt

5. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skrives eiendomsskatt ut i hele kommunene i 2023 og for resten av økonomiplanperioden. Eiendomsskattesatsen for 2023 fastsettes til 4 ‰ for bolig og fritidseiendommer, og 5 ‰ for næringsseiendommer. Dette er en endring i forhold til næringsseiendommer på 1 ‰ fra 2022. Det foreslås videre årlig økning på 1 ‰ i årene 2024 og 2025 (til maks 7 ‰). Kommunestyret vedtar at det ikke skal benyttes bunnfradrag ved utskrivning av eiendomsskatt på bolig- og fritidseiendommer i 2023. Det benyttes Skatteetatens formuesgrunnlag for de boligeiendommer hvor dette finnes.

- vedtatt med 6 mot 1 stemme der repr. Per Roar Bredvold, Frp, stemte i mot.

6. Tiltaksplan for utmeldelse av ROBEK-registeret godkjennes. Dette er en plan som må oppdateres og utfylles kontinuerlig. Nye tiltak tilføres dersom dette vedtas i

budsjettåret.

- enstemmig vedtatt

7. Åsnes kirkelige fellesråd gis et driftstilskudd for 2023 på kr 6 900 000.

enstemmig vedtatt

8. Festeavgift for 2023 fastsettes til 300 kroner pr.grav pr.år.

- enstemmig vedtatt

9. Det fastsettes en ramme til kontroll og tilsyn for 2023 på kr 1 911 500, i henhold til kontrollutvalgets innstilling i sak 45/22. I tillegg kommer revisjon av legater.

- enstemmig vedtatt

10. Kommunale avgifter, gebyr og egenbetalingssatser reguleres slik som framgår av regulativet som er vedlagt budsjettsaken, eller regulert av staten. Endringene gjelder fra årsskiftet 2022/2023 dersom ikke annet er spesielt angitt.

- enstemmig vedtatt

11. Tilskuddssatser i 2023 for ikke-kommunale barnehager vedtas i henhold til gjeldende regelverk, og slik som vist i særskilt vedlegg til budsjettsaken.

- enstemmig vedtatt

12. Midler til lønnsoppgjør 2023 avsettes på sentralt område og fordeles til enhetene etter gjennomførte lønnsforhandlinger. Avsatt beløp er 9,352 mill.

- enstemmig vedtatt

FSK-056/22 Vedtak:

Formannskapet vedtok følgende:

1. Driftsdelen i økonomiplan 2023 – 2026 vedtas i tråd med bevilgningsoversikt § 5-4 1. og 2. ledd vist på side 95 og 96 i kommunedirektørens budsjettdokument – dvs. med økonomiske rammeforutsetninger og tiltak som fremgår av kommunedirektørens forslag, herunder oppgitt nettoramme for de ulike budsjettansvarsområdene. Inkludert i dette ligger avsetning og bruk til bundne driftsfond som er delegert til enhetene.

Første året vedtas som kommunenes driftsbudsjett i årsbudsjettet for 2023.

- enstemmig vedtatt

2. Investeringsdelen i økonomiplan 2023 – 2026 vedtas i tråd med bevilgningsoversikt investering § 5-5 1. og 2. ledd vist på side 98 og 99 i kommunedirektørens budsjettdokument.

Første året vedtas som kommunenes investeringsbudsjett i årsbudsjettet for 2023. Det vedtas en låneramme på 108 mill. for finansiering av investeringsprosjektene i 2023. Nedbetalingstid fastsettes til den maksimale. Lån til ny skole utgjør 60 mill. av rammen. I tillegg tas det opp 15 mill. i Startlån i

Husbanken for videre utlån, med avdragstid 30 år.

- enstemmig vedtatt

3. Innvilget kassakreditt på 60 mill. videreføres i vår hovedbankforbindelse DNB.

- enstemmig vedtatt

4. Skatt på inntekt og formue for forskuddspliktige skatteyttere skrives ut på grunnlag av lovens maksimum.

- enstemmig vedtatt

5. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skrives eiendomsskatt ut i hele kommunene i 2023 og for resten av økonomiplanperioden. Eiendomsskattesatsen for 2023 fastsettes til 4 ‰ for bolig og fritidseiendommer, og 5 ‰ for næringseiendommer. Dette er en endring i forhold til næringseiendommer på 1 ‰ fra 2022. Det foreslås videre årlig økning på 1 ‰ i årene 2024 og 2025 (til maks 7 ‰). Kommunestyret vedtar at det ikke skal benyttes bunnfradrag ved utskrivning av eiendomsskatt på bolig- og fritidseiendommer i 2023. Det benyttes Skatteetatens formuesgrunnlag for de boligeiendommer hvor dette finnes.

- vedtatt med 6 mot 1 stemme der repr. Per Roar Bredvold, Frp, stemte i mot.

6. Tiltaksplan for utmeldelse av ROBEK-registeret godkjennes. Dette er en plan som må oppdateres og utfylles kontinuerlig. Nye tiltak tilføres dersom dette vedtas i budsjettåret.

- enstemmig vedtatt

7. Åsnes kirkelige fellesråd gis et driftstilskudd for 2023 på kr 6 900 000.

enstemmig vedtatt

8. Festeavgift for 2023 fastsettes til 300 kroner pr.grav pr.år.

- enstemmig vedtatt

9. Det fastsettes en ramme til kontroll og tilsyn for 2023 på kr 1 911 500, i henhold til kontrollutvalgets innstilling i sak 45/22. I tillegg kommer revisjon av legater.

- enstemmig vedtatt

10. Kommunale avgifter, gebyr og egenbetalingssatser reguleres slik som framgår av regulativet som er vedlagt budsjettsaken, eller regulert av staten. Endringene gjelder fra årsskiftet 2022/2023 dersom ikke annet er spesielt angitt.

- enstemmig vedtatt

11. Tilskuddssatser i 2023 for ikke-kommunale barnehager vedtas i henhold til gjeldende regelverk, og slik som vist i særskilt vedlegg til budsjettsaken.

- enstemmig vedtatt

12. Midler til lønnsoppgjør 2023 avsettes på sentralt område og fordeles til enhetene

etter gjennomførte lønnsforhandlinger. Avsatt beløp er 9,352 mill.

- enstemmig vedtatt

Formannskapet vedtok enstemmig repr. Per Roar Bredvold, Frp sitt forslag:
Bunnfradrag utredes og kommer tilbake på utvalgsmøter og kommunestyremøter.

28.11.2022 Utvalg for helse og velferd

Orientering om de store linjene i budsjettet. Totalt sett ligger det an til økning i sektor HOV sitt budsjett. Mye følger av en økning til flyktningetjenesten grunnet økt aktivitet. Øvrige økninger følger i hovedsak av saker oppstått i 2022, slik at det ikke foreligger midler til nye satsninger i 2023. Dette er et nøkternt budsjett som sektor HOV mener å kunne drifte sektoren etter, forutsatt at det ikke kommer på uforutsette utgifter.

Utvalg HOV peker på at det må fortsettes å jobbe målrettet for å øke nærværsgraden.

HOV-021/22 Vedtak:

Utvalg for helse og velferd vedtok enstemmig kommunedirektørens innstilling:

1. Driftsdelen i økonomiplan 2023 – 2026 vedtas i tråd med bevilgningsoversikt § 5-4 1. og 2. ledd vist på side 95 og 96 i kommunedirektørens budsjettdokument – dvs. med økonomiske rammeforutsetninger og tiltak som fremgår av kommunedirektørens forslag, herunder oppgitt nettoramme for de ulike budsjettansvarsområdene. Inkludert i dette ligger avsetning og bruk til bundne driftsfond som er delegert til enhetene.

Første året vedtas som kommunenes driftsbudsjett i årsbudsjettet for 2023.

2. Investeringsdelen i økonomiplan 2023 – 2026 vedtas i tråd med bevilgningsoversikt investering § 5-5 1. og 2. ledd vist på side 98 og 99 i kommunedirektørens budsjettdokument.

Første året vedtas som kommunenes investeringsbudsjett i årsbudsjettet for 2023. Det vedtas en låneramme på 108 mill. for finansiering av investeringsprosjektene i 2023. Nedbetalingstid fastsettes til den maksimale. Lån til ny skole utgjør 60 mill. av rammen. I tillegg tas det opp 15 mill. i Startlån i Husbanken for videre utlån, med avdragstid 30 år.

3. Innvilget kassakreditt på 60 mill. videreføres i vår hovedbankforbindelse DNB.
4. Skatt på inntekt og formue for forskuddspliktige skatteyttere skrives ut på grunnlag av lovens maksimum.
5. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skrives eiendomsskatt ut i hele kommunene i 2023 og for resten av økonomiplanperioden. Eiendomsskattesatsen for 2023 fastsettes til 4 ‰ for bolig og fritidseiendommer, og 5 ‰ for næringseiendommer. Dette er en endring i forhold til næringseiendommer på 1 ‰ fra 2022. Det foreslås videre årlig økning på 1 ‰ i årene 2024 og 2025 (til maks 7 ‰). Kommunestyret vedtar at det ikke skal benyttes bunnfradrag ved utskrivning av eiendomsskatt på bolig- og fritidseiendommer i 2023. Det benyttes Skatteetatens

formuesgrunnlag for de boligeiendommer hvor dette finnes.

6. Tiltaksplan for utmeldelse av ROBEK-registeret godkjennes. Dette er en plan som må oppdateres og utfylles kontinuerlig. Nye tiltak tilføres dersom dette vedtas i budsjettåret.
7. Åsnes kirkelige fellesråd gis et driftstilskudd for 2023 på kr 6 900 000.
8. Festeavgift for 2023 fastsettes til 300 kroner pr.grav pr.år.
9. Det fastsettes en ramme til kontroll og tilsyn for 2023 på kr 1 911 500, i henhold til kontrollutvalgets innstilling i sak 45/22. I tillegg kommer revisjon av legater.
10. Kommunale avgifter, gebyr og egenbetalingssatser reguleres slik som framgår av regulativet som er vedlagt budsjettsaken, eller regulert av staten. Endringene gjelder fra årsskiftet 2022/2023 dersom ikke annet er spesielt angitt.
11. Tilskuddssatser i 2023 for ikke-kommunale barnehager vedtas i henhold til gjeldende regelverk, og slik som vist i særskilt vedlegg til budsjettsaken.
12. Midler til lønnsoppgjør 2023 avsettes på sentralt område og fordeles til enhetene etter gjennomførte lønnsforhandlinger. Avsatt beløp er 9,352 mill.

28.11.2022 Utvalg for samfunnsutvikling

John Holen foreslår følgende:

I likhet med befolkningen i Norge, går også Åsnes befolkning mot en av de hardeste økonomiske året etter krigen.

Markant prisøkning på strøm, drivstoff, husholdning og bokostander er varselt. I tillegg har vi en urolig situasjon i europa, som kan eskalere.

Åsnes Frp mener det i denne situasjonen vil være dramatisk og videreføre eiendomsskatten. En skatt som slår sosialt urettferdig ut og som rammer en stor del av befolkningen.

På bakgrunn av dette foreslår Åsnes Frp. at eiendomsskatten fjernes i sin helhet i budsjett 2023.

Kommunedirektør får mandat og fullmakt til å dekke inntektsbortfallet innen:

1 : Ikke lovpålagte tjenester

2 : effektgevinst gjennom VÅG

3 : reduere bruk av konsulenter

4 : overføring fra kommuneskogen

Barn, unge, psykiatri, strategiske næringspolitiske oppgaver og sosialt utsatte grupper skjermes.

Åsnes Frp mener også at bortfall av eiendomsskatt vi skape attraktivitet, næringsetableringer og tilflytting.

John Holen trakk forslaget og det ble ikke votert over.

Avstemming: Kommunedirektørens innstilling til budsjett og økonomiplan tas til orientering.

SAMFUNN-033/22 Vedtak:

Kommunedirektørens innstilling til budsjett og økonomiplan tas til orientering.

29.11.2022 Eldrerådet

Kommentar til foreslått gebyrregulativ ; Skriftlig henvendelse fra eldrerådet til kommunestyret ved ordfører i mai om at frivilligheten burde få leie Rådhuskinoen vederlagsfritt ved gratis arrangementer til innbyggerne, har ikke nådd fram.

ER-016/22 Vedtak:

Budsjettforslaget tas til etterretning.

29.11.2022 Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne**RFFU-015/22 Vedtak:**

Tatt til orientering

30.11.2022 Partsammensatt utvalg

Utdanningsforbundet fremmer egen høring til budsjettet. Fokus på styrking av forebyggende arbeid.

PSSU-013/22 Vedtak:

Formannskapets behandling tas til orintering.

01.12.2022 Utvalg for oppvekst

Kommentarer til budsjettdokument:

- Kommentar: s.61 i dokumentet pkt 3 – listen heter fremmedartliste (ikke svarteliste).
- Utvalget er usikker på realismen i budsjett til Familiens Hus, samt strømprisene som ligger til grunn i budsjettet
- Utvalget gir honnør til kommunedirektør for at han har lyttet til politikerne og ikke lagt frem forslag om nedleggelse av enheter før evt ny skole står klar.
- Utvalget ønsker en tydeligere tidlig innsats-profil i budsjettet.

KUOP-026/22 Vedtak:

Utvalg for oppvekst støtter formannskapets innstilling , med følgende endring i pkt.2. i Investeringsplan:

Utvalg for oppvekst ønsker en omprioritering av investeringsbudsjett:

- Utvalget vil prioritere et forprosjekt skatepark/rullepark/nærmiljøanlegg foran ENØK- tiltaket på Rådhuset (nr.6405) . Foreslår å flytte kr.500.000 fra 2025 til 2023.

02.12.2022 Ungdomsråd

UR-016/22 Vedtak:

Åsnes ungdomsråd er opptatt av at barn og unge må prioriteres.

Ved bygging av nye Åsnes barneskole må det prioriteres å bygge gymsal, og det må satses på et godt og attraktivt uteområde i tilknytning til skolen.

Skolehelsetjenesten på Åsnes ungdomsskole må bevares slik den er i dag. Denne fungerer godt, særlig i kombinasjon med skolens miljøterapi.

Barn og unge trenger attraktive steder å være på fritiden. Rådet mener derfor at kommunen må værte med på å styrke disse arenaene. Kommunens eget fritidstilbud, Flisa ungdomshus, er en slik arena. I tillegg gjør frivilligheten lokalt mye bra for inkludering av barn og unge.

Rådet er glade for at det satses her, blant annet med frivillighetskoordinator.

Nå er det ekstra tøffe tider for mange, og kanskje viktigere enn noen gang er det at barn og unge får være en del av et miljø og et fellesskap. Åsnes ungdomsråd foreslår derfor at det vurderes å opprette et «inkluderingsfond» for barn og unge, hvor det etter søknad kan dekkes kontingent/utstyr opptil en viss sum per barn/ungdom per år. Rådet mener dette er viktig for å forhindre at barn og unge ikke kan delta i organiserte fritidstilbud på grunn av økonomi.

19.12.2022 Kommunestyre

Kommunedirektør Otto Langmoen orienterte om saken.

Daglig leder i Solør Renovasjon, Ole Egon Skjellestad orienterte.

Daglig leder i Åsnes Kommuneskoger KF, Simon Andersson Støa orienterte.

Repr. Per Roar Bredvold, Frp fremmet følgende forslag (1):

I likhet med befolkningen i Norge, går også befolkningen i Åsnes mot en av det hardeste økonomiske året etter krigen.

Markant prisøkning på strøm, drivstoff, husholdning og bokostnader er varslet. I tillegg har vi en ustabil situasjon i Europa som kan eskalere.

Åsnes Frp mener det i denne ekstraordinære situasjonen, at en halvering av eiendomsskatten vil være et viktig bidrag for å lette det totale kostnadstrykket til husholdningene.

Kommunedirektøren får fullmakter til å dekke inn dette inntektsbortfallet som utgjør ca. 10. mill.

Innen

1. Ikke lovpålagte tjenester

2. Effektgevinst gjennom VÅG

3. Redusert bruk av konsulenter

4. Effektgevinst iht. Telemarksforskning sin rapport vedr. ledertetthet i Åsnes som var langt over landsgjennomsnittet.

5. Overføring fra kommuneskog

Barn, unge, psykiatri, sosialt utsatte grupper og næringsarbeid skjermes.

- Forslaget ble forkastet med 21 mot 2 stemmer der repr. Per Roar Bredvold, Frp, og repr.

Ida Marie Bredvold, Frp, stemte for forslaget.

Repr. Simon Andersson Støa, Sp, fratrådte som inhabil i pkt. 5.

Repr. Per Roar Bredvold, Frp, fremmet følgende forslag (2):

Pkt. 411. Søknad omriving:

Det er ikke gebyr på riving av bygging for 2023.

- Forslaget ble forkastet med 19 mot 4 stemmer der repr. Ingrid Folkvord Mehl, Sp, repr.

Einar Ottesen Toverud, Sp, repr. Per Roar Bredvold, Frp og repr. Ida Marie Bredvold, Frp, stemte for forslaget.

Repr. Ingrid Folkvord Mehl, Sp, fremmet følgende forslag:

Utvalg for oppvekst sitt forslag:

Utvalget vil prioritere et forprosjekt

skatepark/rullepark/nærmiljøanlegg foran ENØK-tiltaket på rådhuset (nr. 6405). Foreslår å flytte kr. 500.000 fra 2025 til 2023.

- Forslaget ble enstemmig vedtatt

KST-120/22 Vedtak:

Kommunestyret vedtok følgende:

Driftsdelen i økonomiplan 2023 – 2026 vedtas i tråd med bevilgningsoversikt § 5-4 1. og 2. ledd vist på side 95 og 96 i kommunedirektørens budsjettdokument – dvs. med økonomiske rammeforutsetninger og tiltak som fremgår av kommunedirektørens forslag, herunder oppgitt nettoramme for de ulike budsjettansvarsområdene. Inkludert i dette ligger avsetning og bruk til bundne driftsfond som er delegert til enhetene.

Første året vedtas som kommunenes driftsbudsjett i årsbudsjettet for 2023.

- enstemmig vedtatt

2. Investeringsdelen i økonomiplan 2023 – 2026 vedtas i tråd med bevilgningsoversikt investering § 5-5 1. og 2. ledd vist på side 98 og 99 i kommunedirektørens budsjettdokument.

Første året vedtas som kommunenes investeringsbudsjett i årsbudsjettet for 2023. Det vedtas en låneramme på 108 mill. for finansiering av investeringsprosjektene i 2023. Nedbetalingstid fastsettes til den maksimale. Lån til ny skole utgjør 60 mill. av rammen. I tillegg tas det opp 15 mill. i Startlån i Husbanken for videre utlån, med avdragstid 30 år.

- vedtatt med 21 mot 2 stemmer der repr. Ingrid Folkvord Mehl, Sp, repr. Einar Ottesen Toverud, Sp, repr. Per Roar Bredvold, Frp, og repr. Ida Marie Bredvold, Frp stemte i mot

3. Innvilget kassakreditt på 60 mill. videreføres i vår hovedbankforbindelse DNB.

- enstemmig vedtatt

4. Skatt på inntekt og formue for forskuddspliktige skatteyttere skrives ut på grunnlag av lovens maksimum.

- enstemmig vedtatt

5. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skrives eiendomsskatt ut i hele kommunene i 2023 og for resten av økonomiplanperioden. Eiendomsskattesatsen for 2023 fastsettes til 4 ‰ for bolig og fritidseiendommer, og 5 ‰ for næringsseiendommer. Dette er en endring i forhold til næringsseiendommer på 1 ‰ fra 2022. Det foreslås videre årlig økning på 1 ‰ i årene 2024 og 2025 (til maks 7 ‰). Kommunestyret vedtar at det ikke skal benyttes bunnfradrag ved utskriving av eiendomsskatt på bolig- og fritidseiendommer i 2023. Det benyttes Skatteetatens formuesgrunnlag for de boligeiendommer hvor dette finnes.

- vedtatt med 21 mot 2 stemmer repr. Per Roar Bredvold, Frp, og repr. Ida Marie Bredvold stemte i mot

6. Tiltaksplan for utmeldelse av ROBEK-registeret godkjennes. Dette er en plan som må oppdateres og utfylles kontinuerlig. Nye tiltak tilføres dersom dette vedtas i budsjettåret.

- enstemmig vedtatt

7. Åsnes kirkelige fellesråd gis et driftstilskudd for 2023 på kr 6 900 000.

enstemmig vedtatt

8. Festeavgift for 2023 fastsettes til 300 kroner pr.grav pr.år.

- enstemmig vedtatt

9. Det fastsettes en ramme til kontroll og tilsyn for 2023 på kr 1 911 500, i henhold til kontrollutvalgets innstilling i sak 45/22. I tillegg kommer revisjon av legater.

- enstemmig vedtatt

10. Kommunale avgifter, gebyr og egenbetalingssatser reguleres slik som framgår av regulativet som er vedlagt budsjettsaken, eller regulert av staten. Endringene gjelder fra årsskiftet 2022/2023 dersom ikke annet er spesielt angitt.

- enstemmig vedtatt

11. Tilskuddssatser i 2023 for ikke-kommunale barnehager vedtas i henhold til gjeldende regelverk, og slik som vist i særskilt vedlegg til budsjettsaken.

- enstemmig vedtatt

12. Midler til lønnsoppgjør 2023 avsettes på sentralt område og fordeles til enhetene etter gjennomførte lønnsforhandlinger. Avsatt beløp er 9,352 mill.

- enstemmig vedtatt

Utvalg for oppvekst sitt forslag:

Utvalget vil prioritere et forprosjekt

skatepark/rullepark/nærmiljøanlegg foran ENØK-tiltaket på rådhuset (nr. 6405). Foreslår å flytte kr. 500.000 fra 2025 til 2023.

- enstemmig vedtatt

Kommunestyrets g e n e r a l v o t e r i n g:

Kommunestyret vedtok enstemmig Budsjett 2023, handlingsprogram og økonomiplan 2023 - 2026 med de endringer som foreligger

Sakens bakgrunn:

Kommunedirektøren legger med dette frem sitt forslag til årsbudsjett for 2023, og handlingsprogram og økonomiplan for 2023 – 2026.

Forslaget er utarbeidet iht. Kommuneloven § 14 og Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner kap. 5.

Vurdering:

Et årsbudsjett og en økonomiplan er et sentralt styringsdokument for kommunen den neste fire årsperioden, dog med mest fokus på det første året i planen. Dokumentet inneholder også tiltaksplan ROBEK som er videreført fra forrige økonomiplan, og justert med nye tiltak. Budsjettet angir hvordan, og på hvilken måte, de økonomiske midlene skal forvaltes. Lovpålagte oppgaver binder opp mye av budsjettet. På tross av at oppgavene er lovpålagte er det fortsatt handlingsrom i forhold til omfang, kvalitet og nivå på de ulike tjenestene. Det er her det politiske handlingsrommet og skjønnet fremkommer.

Norge har et inntektssystem som omfordeler økonomiske ressurser etter noenlunde objektive kriterier. Bakgrunnen for denne modellen er å gi kommunene en mulighet til å kunne gi tilsvarende likeverdige tjenester, men likeverdig betyr ikke like. Slik er det allikevel ikke fullt ut i praksis. Dette fordi det er gjort ulike prioriteringer som skaper forskjeller mellom kommuner. Det synliggjør at det finnes en lokal politikk, og at det gjøres ulike prioriteringer i kommunene.

Et kommunebudsjett er komplekst og avansert sammenlignet med et husholdningsbudsjett. Allikevel kan det sammenlignes. Det må legges en konkret plan for hvilke forpliktelser man har, og hva som vurderes som nødvendig i den kommende perioden. Utgangspunktet er naturligvis de forventede inntektene som kommunen vil få i perioden. Det bør også legges opp til en avsetning for å kunne håndtere uforutsette hendelser – både på kort og lang sikt. Et kommunebudsjett må derfor også settes etter en standard, og driftes ut fra hva man har til disposisjon. Lånegjeld er en viktig faktor i budsjettet, da dette belaster driftsbudsjettet vesentlig. Høy lånegjeld påvirker hva man har til generell drift av tjenestene, men de strukturgrep som Åsnes kommune er i ferd med å gjennomføre reduserer også driftskostnadene betraktelig både innenfor oppvekst og eiendom i økonomiplanperioden.

Budsjett 2023 fremlegges i balanse, og en avsetning til disposisjonsfond på ca. 1,5 %. TBU (teknisk beregningsutvalg) anbefaler en avsetning på 1,75 % av netto driftsinntekter. For Åsnes tilsvarer dette ca. 13 millioner. Budsjettet avsetning i 2023 er også avhengig av at rest tidligere års merforbruk dekkes inn i regnskapsåret 2022 som planlagt. Videre i økonomiplanperioden er det budsjettet med bruk av avsetning i 2024, og nye avsetninger i 2025 og 2026. Dog er ikke disse i ønsket størrelsesorden.

Kommune-Norge er vant med at budsjettarbeid er krevende og handlingsrommet er lite. Åsnes kommune er ikke noe unntak i så henseende. Kommunedirektørens forslag tilfører sektorene store summer i 2023, noe som må reduseres videre i økonomiplanperioden. Årsaken er stort positivt premieavvik i 2023. Det er viktig å bruke det kommende året til å utvikle og harmoniseres tjenestene i tråd med kommende nedtrekk i rammer. Budsjettforslaget inneholder ingen generelle salderingsposter, men fordrer at tiltaksplanen for utmeldelse av ROBEK-registeret gjennomføres på tross av endrede premisser på grunn av regnskapsresultatet for 2021. Det er fortsatt et stort omstillingsbehov i Åsnes kommune.

Lovgrunnlag: Kommuneloven kap. 14

Klima og miljø: Kommunenes aktivitet påvirker klima og miljø. Realisering av det fremlagte budsjettet ansees ikke å påvirke klima og miljø negativt. Klima og miljø omtales i kapittel 7 i dokumentet.

Barn og unge: Det legges frem et budsjettforslag som ivaretar barn og unges lovmessige krav.

Økonomiske konsekvenser: Dersom man ikke klarer å gjennomføre det fremlagte budsjettforslaget vil dette få negativ konsekvens for kommunen.

Folkehelse: Innretning på tjenestene har fokus på å ivareta og fremme folkehelsen som er kommunens overordnede hovedsatsningsområde.

